

Dziennik Urzędowy L 136

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 62

22 maja 2019

Spis treści

I Akty ustawodawcze

DYREKTYWY

- ★ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/770 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych ⁽¹⁾ 1**
- ★ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniająca rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywę 2009/22/WE i uchylająca dyrektywę 1999/44/WE ⁽¹⁾ 28**

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

I

(Akty ustawodawcze)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2019/770

z dnia 20 maja 2019 r.

w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Potencjał wzrostu handlu elektronicznego w Unii nie został jeszcze w pełni wykorzystany. Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy w sposób kompleksowy zajmuje się istotnymi barierami dla rozwoju transgranicznego handlu elektronicznego w Unii, aby uwolnić jego potencjał. Zapewnienie konsumentom lepszego dostępu do treści cyfrowych i usług cyfrowych oraz ułatwienie przedsiębiorcom dostarczania tych treści i usług może przyczynić się do wzmocnienia unijnej gospodarki cyfrowej oraz do pobudzenia ogólnego wzrostu gospodarczego.
- (2) Art. 26 ust. 1 i 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że Unia przyjmuje środki w celu ustanowienia lub zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego, który obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów i usług. Art. 169 ust. 1 i ust. 2 lit. a) TFUE stanowią, że Unia przyczynia się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez środki przyjmowane na podstawie art. 114 TFUE w ramach urzeczywistniania rynku wewnętrznego. Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie odpowiedniej równowagi między osiągnięciem wysokiego poziomu ochrony konsumentów a propagowaniem konkurencyjności przedsiębiorstw, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania zasady pomocniczości.
- (3) Niektóre aspekty umów o dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych należy, przyjmując za podstawę wysoki poziom ochrony konsumentów, zharmonizować, aby stworzyć prawdziwie jednolity rynek cyfrowy, zwiększyć pewność prawa i obniżyć koszty transakcji, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).
- (4) Przedsiębiorcy, a zwłaszcza MŚP, oferujący treści cyfrowe lub usługi cyfrowe w sposób transgraniczny często ponoszą dodatkowe koszty wynikające ze zróżnicowania bezwzględnie obowiązujących przepisów krajowych dotyczących prawa umów konsumenckich oraz z niepewności prawa. Przedsiębiorcy ponoszą również koszty dostosowywania swoich umów do bezwzględnie obowiązujących przepisów szczegółowych dotyczących dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych, które są już stosowane w kilku państwach członkowskich, co prowadzi do rozbieżności między krajowymi przepisami szczegółowymi regulującymi te umowy, zarówno co do ich zakresu, jak i treści.

⁽¹⁾ Dz.U. C 264 z 20.7.2016, s. 57.⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2019 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 15 kwietnia 2019 r.

- (5) Konsumentom nie zawsze czują się pewnie, dokonując transgranicznych zakupów, zwłaszcza przez internet. Jednym z głównych czynników powodujących ten brak zaufania konsumentów jest niepewność co do przysługujących im podstawowych praw wynikających z umowy oraz brak jasno określonych ram prawnych dla umów dotyczących treści cyfrowych lub usług cyfrowych. Wielu konsumentów napotyka problemy związane z jakością treści cyfrowych lub usług cyfrowych bądź też z dostępem do nich. Otrzymują oni, na przykład, niewłaściwe albo wadliwe treści cyfrowe lub usługi cyfrowe lub nie mogą uzyskać do nich dostępu. W rezultacie konsumenci ponoszą szkody zarówno finansowe, jak i niefinansowe.
- (6) W celu zaradzenia tym problemom, zarówno przedsiębiorcy, jak i konsumenci powinni móc polegać na w pełni zharmonizowanych prawach wynikających z umowy w pewnych głównych obszarach dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych w całej Unii. Pełna harmonizacja niektórych kluczowych aspektów regulacyjnych zwiększyłaby znacznie pewność prawa w przypadku konsumentów i przedsiębiorców.
- (7) Zharmonizowane przepisy prawa umów konsumenckich we wszystkich państwach członkowskich ułatwiłyby przedsiębiorcom, a zwłaszcza MŚP, dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych w całej Unii. Zapewniłyby one przedsiębiorcom dostarczającym treści cyfrowe lub usługi cyfrowe w innych państwach członkowskich stabilne środowisko prawne w zakresie prawa umów. Zapobiegałyby one także rozdrobnieniu prawnemu, które wynikłoby z przyjęcia nowych przepisów krajowych dotyczących treści cyfrowych i usług cyfrowych.
- (8) Zharmonizowanie prawa związanego z dostarczaniem treści cyfrowych i usług cyfrowych powinno przynieść korzyści konsumentom dzięki zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony. Konsumentom powinni mieć jasno określone, bezwzględnie obowiązujące prawa związane z otrzymywaniem treści cyfrowych lub usług cyfrowych bądź z uzyskiwaniem dostępu do nich w całej Unii. Posiadanie tych praw powinno zwiększyć zaufanie konsumentów związane z nabywaniem treści cyfrowych lub usług cyfrowych. Powinno to także przyczynić się do ograniczenia szkód, które obecnie ponoszą konsumenci, gdyż zostałyby ustalone jasne prawa, co pozwoliłoby konsumentom na rozwiązywanie napotykanych problemów dotyczących treści cyfrowych lub usług cyfrowych.
- (9) Niniejsza dyrektywa powinna w pełni zharmonizować niektóre kluczowe zasady, które do tej pory nie zostały uregulowane na poziomie Unii lub krajowym.
- (10) W niniejszej dyrektywie należy w sposób jasny i jednoznaczny określić jej zakres stosowania oraz zawrzeć jasne przepisy materialne dotyczące objętych zakresem jej stosowania treści cyfrowych lub usług cyfrowych. Zarówno zakres stosowania niniejszej dyrektywy, jak i jej przepisy materialne powinny być neutralne pod względem technologicznym i dostosowane do przyszłych wyzwań.
- (11) Niniejsza dyrektywa powinna ustanawiać wspólne przepisy dotyczące niektórych wymogów dotyczących zawieranych między przedsiębiorcami a konsumentami umów o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. W tym celu należy w pełni zharmonizować przepisy dotyczące zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, środków ochrony prawnej w przypadku braku takiej zgodności lub niedostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej oraz sposobów korzystania z tych środków, a także dotyczące zmiany treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. W pełni zharmonizowane przepisy dotyczące niektórych istotnych elementów prawa umów konsumenckich ułatwiłyby przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, oferowanie produktów w innych państwach członkowskich. Dzięki pełnej harmonizacji najważniejszych przepisów konsumenci czerpaliby korzyści z wysokiego poziomu ochrony oraz z większego dobrobytu. Państwa członkowskie nie mogą ustanawiać w zakresie stosowania niniejszej dyrektywy dodatkowych wymogów formalnych lub materialnych. Przykładowo państwa członkowskie nie powinny ustanawiać przepisów dotyczących odwrócenia ciężaru dowodu innych niż te, które przewidziano w niniejszej dyrektywie, ani też nie powinny nakładać na konsumenta obowiązku powiadomienia przedsiębiorcy o stwierdzonym braku zgodności z umową w określonym terminie.
- (12) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na prawo krajowe w zakresie, w jakim określone kwestie nie są przez nią regulowane, takie jak zawieranie, skuteczność, nieważność lub skutki umów bądź zgodność z prawem treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Niniejsza dyrektywa nie powinna również określać charakteru prawnego umów o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, pozostawiając prawu krajowemu rozstrzygnięcie kwestii, czy takie umowy stanowią, na przykład, umowę sprzedaży, umowę o świadczenie usługi, umowę najmu lub umowę *sui generis*. Niniejsza dyrektywa nie powinna także mieć wpływu na przepisy krajowe, które nie dotyczą szczególnie umów konsumenckich i które przewidują szczególne środki ochrony prawnej w przypadku niektórych wad, które nie były widoczne w momencie zawarcia umowy, a mianowicie na przepisy krajowe, które mogą określać konkretne zasady odpowiedzialności przedsiębiorcy za wady ukryte. Niniejsza dyrektywa nie powinna

także mieć wpływu na przepisy krajowe przewidujące pozaumowne środki ochrony prawnej przysługujące konsumentowi w przypadku braku zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, skierowane przeciwko osobom na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji lub innym osobom, które wykonują zobowiązania umowne tych osób.

- (13) Państwa członkowskie powinny również zachować, przykładowo, swobodę regulowania roszczeń odszkodowawczych konsumenta wobec osoby trzeciej innej niż przedsiębiorca, która dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć treści cyfrowe lub usługę cyfrową, takiej jak deweloper, który nie jest jednocześnie przedsiębiorcą zgodnie z niniejszą dyrektywą.
- (14) Państwa członkowskie powinny również zachować, przykładowo, swobodę regulowania skutków niedostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bądź ich braku zgodności z umową, w przypadku gdy takie niedostarczenie lub brak zgodności z umową wynika z przeszkody niezależnej od przedsiębiorcy – takiej jak siła wyższa – i nie można było oczekiwać od przedsiębiorcy, że uniknie przeszkody lub jej skutków bądź je przezwycięży.
- (15) Państwa członkowskie powinny także zachować, przykładowo, swobodę regulowania praw stron do wstrzymania się z wykonaniem zobowiązań lub części tych zobowiązań do momentu, gdy druga strona wykona swoje zobowiązania. Państwa członkowskie powinny mieć, przykładowo, swobodę regulowania tego, czy konsument, w przypadku braku zgodności z umową, ma prawo do całkowitego lub częściowego wstrzymania się z zapłatą ceny lub jej części do momentu doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową przez przedsiębiorcę bądź tego, czy przedsiębiorca jest uprawniony do zatrzymania należnego konsumentowi zwrotu w razie rozwiązania umowy do momentu, gdy konsument wywiąże się z zobowiązania przewidzianego w niniejszej dyrektywie do zwrotu przedsiębiorcy nośnika materialnego.
- (16) Państwa członkowskie powinny również zachować swobodę rozszerzenia stosowania przepisów niniejszej dyrektywy na umowy, które nie są objęte zakresem jej stosowania, lub regulowania takich umów w inny sposób. Państwa członkowskie powinny, przykładowo, zachować swobodę rozszerzenia ochrony, którą są objęci konsumenci na mocy niniejszej dyrektywy, na osoby fizyczne lub prawne, które nie są konsumentami w rozumieniu niniejszej dyrektywy, takie jak organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa typu start-up lub MŚP.
- (17) Definicja konsumenta powinna obejmować osoby fizyczne działające w celach niezwiązanych z ich działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową. Jednak w przypadku umów podwójnego zastosowania, gdy umowa zawierana jest w celach, które częściowo są związane z działalnością handlową danej osoby, a częściowo nie, natomiast cel działalności handlowej jest do tego stopnia ograniczony, że nie dominuje w ogólnym kontekście umowy, państwa członkowskie również powinny zachować swobodę decydowania, czy taka osoba także powinna być uznawana za konsumenta i na jakich warunkach.
- (18) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do umów, na podstawie których przedsiębiorca dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć konsumentowi treści cyfrowe lub usługę cyfrową. W rozumieniu niniejszej dyrektywy za przedsiębiorców mogą być uznani dostawcy platform, jeżeli działają oni w celach związanych ze swoją działalnością gospodarczą oraz jako bezpośredni partner umowny konsumenta na potrzeby dostarczania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Państwa członkowskie powinny zachować swobodę rozszerzenia stosowania niniejszej dyrektywy na dostawców platform, którzy nie spełniają wymogów uznania za przedsiębiorcę zgodnie z niniejszą dyrektywą.
- (19) Niniejsza dyrektywa powinna zajmować się problemami związanymi z poszczególnymi kategoriami treści cyfrowych i usług cyfrowych oraz z ich dostarczaniem. W celu uwzględnienia szybkiego rozwoju technologicznego oraz w celu zachowania nieulegającego dezaktualizacji charakteru pojęcia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, niniejsza dyrektywa powinna obejmować m.in. programy komputerowe, aplikacje, pliki wideo, pliki audio, pliki muzyczne, gry elektroniczne, e-booki lub inne publikacje elektroniczne, a także usługi cyfrowe pozwalające na tworzenie, przetwarzanie lub przechowywanie danych w postaci cyfrowej bądź dostęp do nich, w tym usługi typu „oprogramowanie jako usługa”, takie jak udostępnianie treści wideo i audio oraz innego rodzaju hosting plików, edycja tekstu lub gry oferowane w chmurze obliczeniowej i w mediach społecznościowych. Zważywszy na fakt, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa mogą być dostarczane na różne sposoby: przekazywane na nośniku materialnym, pobierane przez konsumentów na ich własne urządzenia, przesyłane strumieniowo, w formie dostępu do treści cyfrowych przechowywanych w chmurze obliczeniowej lub dostępu do mediów społecznościowych, niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie niezależnie od nośnika użytego do przekazania bądź do udostępnienia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć jednak zastosowania do usług dostępu do internetu.

- (20) Niniejsza dyrektywa oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771⁽³⁾ powinny się wzajemnie uzupełniać. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy regulujące niektóre wymogi dotyczące umów o dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych, natomiast dyrektywa (UE) 2019/771 ustanawia przepisy regulujące niektóre wymogi dotyczące umów, których przedmiotem jest sprzedaż towarów. W związku z tym, w celu spełnienia oczekiwań konsumentów oraz zapewnienia przedsiębiorcom oferującym treści cyfrowe jasnych i prostych ram prawnych, niniejsza dyrektywa powinna również mieć zastosowanie do treści cyfrowych dostarczanych na nośniku materialnym, takim jak płyty DVD, CD, pamięć podręczna USB i karty pamięci, a także do samego nośnika materialnego, pod warunkiem że służy on jedynie jako nośnik treści cyfrowych. Jednak zamiast przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących obowiązku dostarczenia przez przedsiębiorcę treści cyfrowych lub usług cyfrowych oraz przysługujących konsumentowi środków ochrony prawnej w razie ich niedostarczenia powinny mieć zastosowanie przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE⁽⁴⁾ dotyczące obowiązków związanych z dostarczeniem towarów oraz środków ochrony prawnej w przypadku ich niedostarczenia. Ponadto do takich nośników materialnych i do dostarczanych na nich treści cyfrowych powinny nadal mieć zastosowanie przepisy dyrektywy 2011/83/UE dotyczące, przykładowo, prawa odstąpienia od umowy oraz charakteru umowy, na podstawie której towary te są dostarczane. Niniejsza dyrektywa nie narusza także praw związanych z dystrybucją tych towarów zgodnie z prawami autorskimi.
- (21) Dyrektywa (UE) 2019/771 powinna mieć zastosowanie do umów sprzedaży towarów, w tym towarów z elementami cyfrowymi. Pojęcie towarów z elementami cyfrowymi powinno odnosić się do towarów, które zawierają w sobie treści cyfrowe lub usługę cyfrową bądź są z takimi treściami lub usługą wzajemnie połączone w taki sposób, że brak tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej uniemożliwiłby tym towarom pełnienie ich funkcji. Treści cyfrowe lub usługa cyfrowa, które są zawarte w taki sposób w towarach lub wzajemnie z nimi w taki sposób połączone, powinny być objęte zakresem dyrektywy (UE) 2019/771, jeżeli są dostarczane wraz z towarami na podstawie umowy sprzedaży dotyczącej tych towarów. To, czy dostarczanie zawartych w towarze lub wzajemnie z nim połączonych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej stanowi część umowy sprzedaży ze sprzedającym, powinno zależeć od treści tej umowy. Powinna ona obejmować zawarte w towarze lub wzajemnie z nim połączone treści cyfrowe lub usługi cyfrowe, których dostarczanie jest wyraźnie wymagane w umowie. Powinna również obejmować te umowy sprzedaży, które mogą być rozumiane jako umowy obejmujące dostarczanie konkretnych treści cyfrowych lub konkretnej usługi cyfrowej, gdyż są one czymś oczywistym w przypadku towarów tego samego rodzaju i konsument może ich zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę specyfikę towarów oraz oświadczenia publiczne składane przez sprzedawcę lub przez inne osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji – w tym przez producenta – albo w imieniu sprzedawcy lub takich innych osób. Jeżeli przykładowo w reklamie byłaby mowa o tym, że inteligentny telewizor zawiera określoną aplikację wideo, należałoby uważać, że ta aplikacja wideo jest objęta umową sprzedaży. Powyższe ma zastosowanie niezależnie od tego, czy treści cyfrowe lub usługa cyfrowa zostały uprzednio zainstalowane w danym towarze, czy też mają zostać pobrane później na inne urządzenie i są tylko powiązane z danym towarem.

Przykładowo smartfon może zawierać standardowo zainstalowaną aplikację, dostarczaną na podstawie umowy sprzedaży, taką jak budzik lub kamera. Innym przykładem może być inteligentny zegarek. W takim przypadku sam zegarek należałoby uważać za towar z elementami cyfrowymi mogący pełnić swoje funkcje wyłącznie z aplikacją, która udostępniana jest na podstawie tej samej umowy sprzedaży, ale którą konsument musi pobrać na smartfon; aplikacja byłaby wówczas wzajemnie połączonym elementem cyfrowym. Powinno to mieć również zastosowanie, jeżeli zawarte w towarze lub wzajemnie połączone z nim treści cyfrowe lub usługa cyfrowa nie są dostarczane przez samego sprzedawcę, lecz zgodnie z umową sprzedaży przez osobę trzecią. W celu uniknięcia niepewności wśród przedsiębiorców i konsumentów, w przypadku wątpliwości, czy dostawa treści cyfrowych lub usługi cyfrowej objęta jest umową sprzedaży, zastosowanie powinna mieć dyrektywa (UE) 2019/771. Ponadto na potwierdzenie dwustronnego stosunku umownego między sprzedawcą a konsumentem, którego częścią jest dostarczanie zawartych w towarze lub wzajemnie z nim połączonych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, nie powinien mieć wpływu sam fakt, że – aby móc korzystać z tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej – konsument musi wyrazić zgodę na umowę licencyjną z osobą trzecią.

- (22) W przeciwnym przypadku, jeżeli brak zawartych lub wzajemnie połączonych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej nie uniemożliwia towarom pełnienia ich funkcji lub jeżeli konsument zawiera umowę o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, które nie stanowią części umowy sprzedaży dotyczącej towarów z elementami cyfrowymi, umowa ta powinna być uznawana za odrębną od umowy sprzedaży towarów, nawet wówczas gdy sprzedawca działa jako pośrednik w odniesieniu do tej drugiej umowy z dostawcą będącym osobą trzecią, i mogłaby być objęta zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Przykładowo, jeżeli konsument pobiera aplikację

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 z dnia 20 maja 2019 r. (zob. s. 28 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

gry ze sklepu z aplikacjami na smartfon, umowa o dostarczenie aplikacji gry jest odrębna od umowy sprzedaży samego smartfona. Dyrektywa (UE) 2019/771 powinna zatem mieć zastosowanie wyłącznie do umowy sprzedaży smartfona, zaś dostarczenie aplikacji gry może wchodzić w zakres stosowania niniejszej dyrektywy, o ile spełnione są warunki niniejszej dyrektywy. Innym przykładem jest sytuacja, w której jednoznacznie uzgodniono, że konsument kupuje smartfon bez konkretnego systemu operacyjnego, po czym zawiera umowę o dostarczenie systemu operacyjnego z osobą trzecią. W takim przypadku dostarczenie zakupionego osobno systemu operacyjnego nie stanowiłoby części umowy sprzedaży, a zatem nie wchodziłoby w zakres stosowania dyrektywy (UE) 2019/771, ale mogłoby wchodzić w zakres stosowania niniejszej dyrektywy, o ile spełnione byłyby warunki niniejszej dyrektywy.

- (23) Cyfrowe odwzorowanie wartości, takie jak bony elektroniczne czy e-kupony, są wykorzystywane przez konsumentów do płacenia za różne towary lub usługi na jednolitym rynku cyfrowym. Takie cyfrowe odwzorowanie wartości zyskuje na znaczeniu w kontekście dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych i z tego powodu należy je uznać za środek płatności w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Cyfrowe odwzorowanie wartości należy również rozumieć jako obejmujące waluty wirtualne w zakresie, w jakim są uznawane przez prawo krajowe. Rozróżnienie między środkami płatności mogłoby doprowadzić do dyskryminacji i stanowić dla przedsiębiorstw nieuzasadnioną zachętę do dostarczania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w zamian za cyfrowe odwzorowanie wartości. Zwazwszy jednak na fakt, że cyfrowe odwzorowanie wartości jest niczym innym jak środkiem płatności, nie powinno ono samo w sobie być traktowane jako treści cyfrowe ani usługa cyfrowa w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (24) Treści cyfrowe lub usługi cyfrowe są również często dostarczane w przypadku gdy konsument nie płaci ceny, lecz dostarcza przedsiębiorcy dane osobowe. Takie modele biznesowe występują w różnych formach na znacznej części rynku. Uznając, że ochrona danych osobowych jest prawem podstawowym, a zatem dane osobowe nie mogą być traktowane jak towar, niniejsza dyrektywa powinna zapewnić konsumentom, w kontekście takich modeli biznesowych, prawo do umownych środków ochrony prawnej. W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do umów, na podstawie których przedsiębiorca dostarcza bądź zobowiązuje się dostarczyć konsumentowi treści cyfrowe lub usługę cyfrową, a konsument dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć dane osobowe. Dane osobowe mogą być przekazywane przedsiębiorcy w momencie zawarcia umowy lub w późniejszym terminie, np. gdy konsument udziela przedsiębiorcy zgody na wykorzystanie danych osobowych, które może on przesyłać lub wytworzyć w związku z korzystaniem z treści cyfrowych lub z usługi cyfrowej. Prawo Unii dotyczące ochrony danych osobowych przewiduje wyczerpujący zbiór podstaw prawnych zgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych. Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do umów, na podstawie których konsument dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć przedsiębiorcy dane osobowe. Przykładowo niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie w przypadku, gdy konsument zakłada konto w mediach społecznościowych oraz podaje imię i nazwisko oraz adres e-mail do celów innych niż jedynie dostarczenie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub innych niż spełnienie wymogów prawnych. Powinna ona również mieć zastosowanie w przypadku, gdy konsument udziela zgody na przetwarzanie przez przedsiębiorcę do celów marketingowych przesyłanych przez siebie materiałów stanowiących dane osobowe, takich jak zdjęcia lub wpisy. Państwa członkowskie powinny jednak zachować swobodę decydowania o tym, czy zostały spełnione wymogi dotyczące zawierania, istnienia i skuteczności umowy na mocy prawa krajowego.
- (25) Jeżeli treści cyfrowe lub usługi cyfrowe nie są dostarczane w zamian za zapłatę ceny, niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do sytuacji, gdy przedsiębiorca zbiera dane osobowe jedynie w celu dostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub jedynie w celu spełnienia wymogów prawnych. Mogą to być sytuacje, w których przykładowo rejestracja konsumenta jest wymagana przez obowiązujące przepisy prawa ze względów bezpieczeństwa i na potrzeby identyfikacji. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć także zastosowania do sytuacji, w których przedsiębiorca zbiera wyłącznie metadane, takie jak informacje dotyczące urządzenia należącego do konsumenta lub historii przeglądania, z wyjątkiem gdy sytuacja ta jest uznawana za umowę na mocy prawa krajowego. Nie powinna ona również mieć zastosowania do sytuacji, w których konsument, który nie zawarł umowy z przedsiębiorcą, musi obejrzeć reklamy wyłącznie w celu uzyskania dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Państwa członkowskie powinny jednak zachować swobodę rozszerzenia stosowania niniejszej dyrektywy na takie sytuacje lub odmiennego uregulowania takich sytuacji, które są wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (26) Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do umów o opracowanie treści cyfrowych zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi konsumenta, w tym oprogramowania dostosowanego do potrzeb konsumenta. Niniejsza dyrektywa powinna także obejmować dostarczanie elektronicznych plików potrzebnych do drukowania towarów w 3D w zakresie, w jakim takie pliki wchodzą w zakres definicji treści cyfrowych lub usług cyfrowych w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Niniejsza dyrektywa nie powinna jednak regulować praw ani obowiązków związanych z towarami wytworzonymi przy użyciu technologii drukowania 3D.

- (27) Zważywszy na fakt, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do umów, których przedmiotem jest dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej konsumentowi, nie powinna ona mieć zastosowania do umów, których głównym przedmiotem jest świadczenie usług w ramach zawodów regulowanych, takich jak usługi tłumaczeniowe, usługi architektoniczne, usługi prawne lub inne profesjonalne usługi doradcze, które często są świadczone osobiście przez przedsiębiorcę, niezależnie od tego, czy przedsiębiorca używa narzędzi cyfrowych w celu zrealizowania tej usługi bądź do dostarczenia lub przekazania rezultatów konsumentowi. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć także zastosowania do usług publicznych, takich jak usługi w dziedzinie zabezpieczenia społecznego lub rejestry publiczne, w przypadku których narzędzia cyfrowe służą jedynie do przekazania usługi konsumentowi. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć również zastosowania do dokumentów urzędowych ani innych aktów notarialnych, niezależnie od tego, czy są one sporządzane, rejestrowane, powielane lub przekazywane za pomocą narzędzi cyfrowych.
- (28) Rynek usług łączności interpersonalnej niewykorzystujących numerów, które nie opierają się na łączności z publicznie nadanymi zasobami numeracyjnymi, szybko się zmienia. Pojawienie się w ostatnich latach nowych usług cyfrowych umożliwiających łączność interpersonalną przez internet, takich jak poczta elektroniczna i komunikatory internetowe, sprawiło, że większa liczba konsumentów korzysta z takich usług. Z tego względu należy zapewnić konsumentom skuteczną ochronę w kontekście takich usług. Niniejsza dyrektywa powinna zatem mieć również zastosowanie do usług łączności interpersonalnej niewykorzystujących numerów.
- (29) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do opieki zdrowotnej w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE⁽⁵⁾. Wyłączenie opieki zdrowotnej z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy powinno dotyczyć również treści cyfrowych lub usług cyfrowych, które stanowią wyrób medyczny zgodnie z definicją zawartą w dyrektywach Rady 93/42/EWG⁽⁶⁾, 90/385/EWG⁽⁷⁾ lub dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 98/79/WE⁽⁸⁾, jeżeli takie wyroby medyczne są przepisywane lub dostarczane przez pracownika służby zdrowia zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2011/24/UE. Niniejsza dyrektywa powinna jednak mieć zastosowanie do treści cyfrowych lub usług cyfrowych stanowiących wyrób medyczny – takich jak aplikacje zdrowotne – które konsument może otrzymać bez ich przepisania lub dostarczenia przez pracownika służby zdrowia.
- (30) Prawo Unii w dziedzinie usług finansowych zawiera szereg zasad gwarantujących ochronę konsumentów. Usługi finansowe zgodnie z definicją zawartą w prawie mającym zastosowanie do tej dziedziny, w szczególności w dyrektywie 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁹⁾, obejmują również treści cyfrowe lub usługi cyfrowe, które są związane z usługami finansowymi lub umożliwiają dostęp do usług finansowych i w związku z tym są objęte ochroną przewidzianą w prawie Unii dotyczącym usług finansowych. Umowy dotyczące treści cyfrowych lub usług cyfrowych stanowiących usługę finansową powinny zatem zostać wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (31) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, które są udostępniane publiczności w ramach wydarzenia artystycznego lub innego rodzaju wydarzenia, takiego jak cyfrowa projekcja filmowa lub audiowizualne przedstawienie teatralne. Niniejsza dyrektywa powinna jednak mieć zastosowanie, jeżeli treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są udostępniane publiczności poprzez transmisję sygnału, jak w przypadku usług telewizji cyfrowej.
- (32) Wolne i otwarte oprogramowanie, którego kod źródłowy jest powszechnie dostępny, a użytkownicy mają do niego swobodny dostęp, mogą z niego korzystać, zmieniać je oraz redystrybuować wraz z jego zmienionymi wersjami, może mieć swój wkład w badania i innowacje na rynku treści i usług cyfrowych. W celu uniknięcia zablokowania takiej ewolucji na rynku, niniejsza dyrektywa nie powinna mieć również zastosowania do wolnego i otwartego oprogramowania, pod warunkiem że nie jest ono dostarczane w zamian za zapłatę ceny oraz że dane osobowe konsumenta są wykorzystywane wyłącznie w celu poprawy bezpieczeństwa, kompatybilności lub interoperacyjności oprogramowania.

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 45).

⁽⁶⁾ Dyrektywa Rady 93/42/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotycząca wyrobów medycznych (Dz.U. L 169 z 12.7.1993, s. 1).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Rady 90/385/EWG z dnia 20 czerwca 1990 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do wyrobów medycznych aktywnego osadzania (Dz.U. L 189 z 20.7.1990, s. 17).

⁽⁸⁾ Dyrektywa 98/79/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 1998 r. w sprawie wyrobów medycznych używanych do diagnozy in vitro (Dz.U. L 331 z 7.12.1998, s. 1).

⁽⁹⁾ Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE (Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16).

- (33) Treści cyfrowe lub usługi cyfrowe są często łączone z dostarczaniem towarów lub innych usług i oferowane konsumentowi w ramach tej samej umowy jako pakiet obejmujący różne elementy, takie jak świadczenie usług telewizji cyfrowej i zakup sprzętu elektronicznego. W takich przypadkach umowa między konsumentem a przedsiębiorcą zawiera elementy umowy o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, lecz również elementy innych rodzajów umów, takich jak umowa sprzedaży towarów lub umowa o świadczenie usług. Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie wyłącznie do tych elementów całościowej umowy, które dotyczą dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych. Pozostałe elementy umowy powinny być regulowane przepisami mającymi zastosowanie do tych umów zgodnie z prawem krajowym lub, w stosownych przypadkach, innymi przepisami prawa Unii regulującymi dany sektor lub kwestię. Analogicznie skutki, jakie rozwiązanie części umowy pakietowej może mieć dla innych elementów tej umowy pakietowej, powinny być regulowane prawem krajowym. Jednak w trosce o zapewnienie spójności z przepisami sektorowymi zawartymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972⁽¹⁰⁾ regulującymi umowy pakietowe, jeżeli dany przedsiębiorca oferuje, w rozumieniu wspomnianej dyrektywy, treści cyfrowe lub usługę cyfrową w połączeniu z usługą łączności interpersonalnej wykorzystującą numery lub z usługą dostępu do internetu, przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące zmiany treści cyfrowych nie powinny mieć zastosowania do elementu pakietu odnoszącego się do treści cyfrowych lub do usługi cyfrowej. Zamiast tego do wszystkich elementów pakietu, w tym do treści cyfrowych lub do usługi cyfrowej, powinny mieć zastosowanie odpowiednie przepisy dyrektywy (UE) 2018/1972.
- (34) Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące umów pakietowych powinny mieć zastosowanie jedynie w sytuacjach, gdy na podstawie jednej umowy ten sam przedsiębiorca oferuje temu samemu konsumentowi różne elementy pakietu. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na przepisy prawa krajowego regulujące warunki, na jakich umowę o dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych uznaje się za powiązaną z inną umową lub na jakich jest ona dodatkowa w stosunku do innej umowy, którą konsument zawarł z tym samym lub innym przedsiębiorcą, na środki ochrony prawnej przysługujące na mocy każdej z umów ani na skutki, jakie rozwiązanie jednej z umów wywarłoby na tę drugą umowę.
- (35) Praktyka handlowa polegająca na łączeniu oferty dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych z ofertą dostarczania towarów lub innych usług podlega przepisom dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹¹⁾ dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym. Taka praktyka sprzedaży łączonej nie jest sama w sobie zakazana na mocy dyrektywy 2005/29/WE. Jest ona jednak zakazana, jeżeli zostanie uznana za nieuczciwą w wyniku indywidualnej oceny zgodnie z kryteriami ustanowionymi w tej dyrektywie. Unijne prawo konkurencji zezwala również na zajęcie się praktykami sprzedaży wiązanej i łączonej, jeżeli mają one wpływ na konkurencję i szkodzą konsumentom.
- (36) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla innych przepisów prawa Unii regulujących dany sektor lub kwestię, takie jak telekomunikacja, handel elektroniczny i ochrona konsumentów. Powinna ona również pozostawać bez uszczerbku dla prawa Unii lub prawa krajowego dotyczących praw autorskich i praw pokrewnych, w tym możliwości przenoszenia usług online w zakresie treści.
- (37) Prowadzenie działalności objętej zakresem stosowania niniejszej dyrektywy może wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych. Prawo Unii przewiduje kompleksowe ramy ochrony danych osobowych. W szczególności niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽¹²⁾ i dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹³⁾. Ramy te mają zastosowanie do danych osobowych przetwarzanych w związku z umowami objętymi zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. W związku z tym dane osobowe powinny być zbierane lub w inny sposób przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 i dyrektywą 2002/58/WE. W przypadku kolizji między niniejszą dyrektywą a prawem Unii dotyczącym ochrony danych osobowych pierwszeństwo stosowania powinno mieć to ostatnie.

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36).

⁽¹¹⁾ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („Dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”) (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽¹³⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

- (38) Niniejsza dyrektywa nie powinna regulować warunków zgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych, ponieważ kwestia ta została uregulowana, w szczególności, rozporządzeniem (UE) 2016/679. W związku z tym wszelkie przetwarzanie danych osobowych w związku z umową objętą zakresem stosowania niniejszej dyrektywy jest zgodne z prawem jedynie wtedy, gdy jest zgodne z przepisami rozporządzenia (UE) 2016/679 dotyczącymi podstaw prawnych przetwarzania danych osobowych. W przypadku gdy przetwarzanie danych osobowych odbywa się na podstawie zgody, w szczególności zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2016/679, zastosowanie mają szczególowe przepisy wspomnianego rozporządzenia, w tym przepisy dotyczące warunków dokonywania oceny, czy zgoda została wyrażona dobrowolnie. Niniejsza dyrektywa nie powinna regulować kwestii skuteczności wyrażonej zgody. Rozporządzenie (UE) 2016/679 określa również szczegółowo prawo do usunięcia danych oraz prawo do przenoszenia danych. Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać tych praw, które mają zastosowanie do danych osobowych dostarczonych przedsiębiorcy przez konsumenta lub zbieranych przez przedsiębiorcę w związku z umową objętą zakresem stosowania niniejszej dyrektywy oraz w sytuacji, gdy konsument rozwiązał umowę zgodnie z niniejszą dyrektywą.
- (39) Prawo do usunięcia danych oraz prawo konsumenta do wycofania zgody na przetwarzanie danych osobowych powinny mieć pełne zastosowanie również w kontekście umów objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Prawo konsumenta do rozwiązania umowy zgodnie z niniejszą dyrektywą nie powinno naruszać wynikającego z rozporządzenia (UE) 2016/679 prawa konsumenta do wycofania zgody na przetwarzanie jego danych osobowych.
- (40) Niniejsza dyrektywa nie powinna regulować skutków wycofania przez konsumenta zgody na przetwarzanie jego danych osobowych dla umów objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Skutki te powinny pozostać przedmiotem prawa krajowego.
- (41) Treści cyfrowe lub usługi cyfrowe mogą być dostarczane konsumentom przez przedsiębiorcę na różne sposoby. Właściwe jest więc ustanowienie prostych i jasnych przepisów dotyczących sposobu i czasu wykonania przez przedsiębiorcę tego zobowiązania do dostarczenia, które jest głównym zobowiązaniem umownym przedsiębiorcy, poprzez udostępnienie konsumentowi treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bądź umożliwienie mu dostępu do nich. Treści cyfrowe lub usługa cyfrowa powinny być uważane za udostępnione lub dostępne dla konsumenta, gdy te treści cyfrowe lub usługa cyfrowa bądź środki służące do uzyskania dostępu do nich lub ich pobrania dotarły do sfery konsumenta i nie są konieczne ze strony przedsiębiorcy żadne inne działania, aby umożliwić konsumentowi zgodne z umową korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Biorąc pod uwagę, że przedsiębiorca nie jest zasadniczo odpowiedzialny za działania lub zaniechania osoby trzeciej, która obsługuje fizyczną lub wirtualną przestrzeń, np. platformę elektroniczną lub obiekt przechowywania w chmurze, wybrane przez konsumenta w celu otrzymania lub przechowywania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, powinno wystarczyć, że przedsiębiorca dostarczy treści cyfrowe lub usługę cyfrową tej osobie trzeciej. Jednakże takiej fizycznej lub wirtualnej przestrzeni nie można uznać za wybraną przez konsumenta, jeżeli przestrzeń ta znajduje się pod kontrolą przedsiębiorcy lub jest z nim związana umową, ani też w przypadku, gdy konsument wybrał tę fizyczną lub wirtualną przestrzeń do otrzymania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, lecz była to jedyna zaoferowana mu przez przedsiębiorcę możliwość otrzymania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bądź uzyskania do nich dostępu.

W razie gdy nie można uznać, że konsument wybrał daną fizyczną lub wirtualną przestrzeń, nie powinno się uważać, że przedsiębiorca wykonał zobowiązanie do dostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, jeżeli treści cyfrowe lub usługa cyfrowa zostaną dostarczone do fizycznej lub wirtualnej przestrzeni, lecz konsument nie będzie mógł otrzymać treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bądź uzyskać dostępu do nich zgodnie z niniejszą dyrektywą. W takich przypadkach konsumentowi powinny przysługiwać takie same środki ochrony prawnej, jak w przypadku gdy przedsiębiorca nie dostarczył treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. W odniesieniu do czasu dostarczenia, zgodnie z praktykami rynkowymi i możliwościami technicznymi oraz w celu zapewnienia pewnej elastyczności treści cyfrowe lub usługa cyfrowa powinny być dostarczone bez zbędnej zwłoki, chyba że strony zdecydują inaczej, aby uwzględnić także inne modele dostarczenia.

- (42) Treści cyfrowe lub usługa cyfrowa powinny spełniać wymogi uzgodnione w umowie między przedsiębiorcą a konsumentem. W szczególności powinny one być zgodne z opisem, ilością – na przykład liczbą plików muzycznych, do których można uzyskać dostęp, oraz jakością – na przykład rozdzielczość obrazu, język i wersja – uzgodnioną w umowie. Powinny one również charakteryzować się bezpieczeństwem, funkcjonalnością, kompatybilnością, interoperacyjnością i innymi cechami, zgodnie z wymogami umowy. Wymogi umowy powinny obejmować wymogi wynikające z informacji podanych przed zawarciem umowy, które zgodnie z dyrektywą 2011/83/UE stanowią integralną część umowy. Wymogi te mogą być również określone w umowie o gwarantowanym poziomie usług, jeżeli zgodnie z obowiązującym prawem krajowym taki rodzaj umowy stanowi element stosunków umownych między konsumentem a przedsiębiorcą.

- (43) Pojęcie funkcjonalności powinno być rozumiane jako odnoszące się do możliwych sposobów wykorzystania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Przykładowo brak ograniczeń technicznych lub występowanie takich ograniczeń jak ochrona za pośrednictwem zarządzania prawami cyfrowymi lub kodowanie regionalne może mieć wpływ na zdolność spełnienia przez treści cyfrowe lub usługę cyfrową wszystkich funkcji zgodnych z ich przeznaczeniem. Pojęcie interoperacyjności odnosi się do tego, czy i w jakim zakresie treści cyfrowe lub usługa cyfrowa mogą współdziałać ze sprzętem komputerowym lub oprogramowaniem, innym niż sprzęt komputerowy lub oprogramowanie, z którymi treści cyfrowe lub usługi cyfrowe tego samego rodzaju są zazwyczaj używane. Prawidłowe funkcjonowanie mogłoby obejmować na przykład zdolność treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do wymiany informacji z takim innym oprogramowaniem lub sprzętem komputerowym oraz do wykorzystywania wymienianych informacji.
- (44) Biorąc pod uwagę, że treści cyfrowe i usługi cyfrowe stale się rozwijają, przedsiębiorcy mogą uzgodnić z konsumentami, że będą zapewniać aktualizacje i nowe funkcje w miarę ich dostępności. W związku z tym zgodność treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową powinna być także oceniana pod względem tego, czy treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są aktualizowane w sposób przewidziany w umowie. Niedostarczenie aktualizacji, które uzgodniono w umowie, należy uznać za brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową. Co więcej, wadliwe lub niekompletne aktualizacje również należy uznać za brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, biorąc pod uwagę, że oznaczałoby to, że takie aktualizacje nie zostały dokonane w sposób przewidziany w umowie.
- (45) Aby treści cyfrowe lub usługa cyfrowa były zgodne z umową oraz aby zadbać o to, aby konsumenci nie byli pozbawieni swoich praw, na przykład w przypadku gdy umowa przewiduje bardzo niskie standardy, treści cyfrowe lub usługa cyfrowa powinny spełniać nie tylko subiektywne wymogi zgodności z umową, lecz również dodatkowo obiektywne wymogi zgodności z umową określone w niniejszej dyrektywie. Przy ocenie zgodności z umową należy wziąć między innymi pod uwagę, do jakiego celu są zazwyczaj wykorzystywane treści cyfrowe lub usługi cyfrowe tego samego rodzaju. Powinny one również charakteryzować się cechami i funkcjami działania, którymi zazwyczaj charakteryzują się treści cyfrowe lub usługi cyfrowe tego samego rodzaju i których konsumenci mogą zasadnie oczekiwać ze względu na charakter treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, biorąc pod uwagę oświadczenia publiczne na temat szczególnych cech treści cyfrowych lub usługi cyfrowej składane przez przedsiębiorcę lub inne osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji albo w imieniu przedsiębiorcy lub takich innych osób.
- (46) Należy obiektywnie ustalić standard racjonalności, jeżeli chodzi o odniesienia w niniejszej dyrektywie do tego, czego dana osoba może zasadnie oczekiwać, z uwzględnieniem charakteru i celu treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, okoliczności sprawy oraz zwyczajów i praktyk zaangażowanych stron. W szczególności, należy obiektywnie ustalić, co uznaje się za racjonalny termin na doprowadzenie do zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, z uwzględnieniem charakteru braku zgodności z umową.
- (47) Przez okres, którego konsument może zasadnie oczekiwać, przedsiębiorca powinien zapewniać konsumentowi aktualizacje, w tym aktualizacje zabezpieczeń, w celu zapewnienia zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową i ich bezpieczeństwa. Na przykład w odniesieniu do treści cyfrowych lub usług cyfrowych, których cel jest ograniczony w czasie, obowiązek zapewniania aktualizacji powinien być ograniczony do tego okresu, natomiast w przypadku innych rodzajów treści cyfrowych lub usług cyfrowych okres, w którym aktualizacje powinny być zapewniane konsumentowi, może być równy okresowi ponoszenia odpowiedzialności za brak zgodności z umową lub może wykraczać poza ten okres, co może mieć miejsce szczególnie w przypadku aktualizacji zabezpieczeń. Konsument powinien zachować swobodę decydowania o instalacji zapewnionych aktualizacji. Jeżeli jednak konsument postanowi nie instalować aktualizacji, nie powinien oczekiwać, że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe pozostaną zgodne z umową. Przedsiębiorca powinien poinformować konsumenta, że decyzja konsumenta o nieinstalowaniu aktualizacji, które są niezbędne do zachowania zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, w tym aktualizacji zabezpieczeń, wpłynie na odpowiedzialność przedsiębiorcy za zgodność z umową tych cech treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, które odpowiednie aktualizacje mają zapewniać. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na obowiązki zapewnienia aktualizacji zabezpieczeń określone w prawie Unii lub w prawie krajowym.
- (48) Rozporządzenie (UE) 2016/679 lub inne przepisy prawa Unii dotyczące ochrony danych powinny mieć w całości zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w związku z każdą umową objętą zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Ponadto niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać praw, obowiązków i pozaumownych środków ochrony prawnej przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2016/679, w tym z podstawowymi zasadami, takimi jak zasada minimalizacji danych, uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych, mogą również, w zależności od konkretnego przypadku, zostać uznane za brak zgodności treści cyfrowych lub usługi

cyfrowej z subiektywnymi lub obiektywnymi wymogami zgodności z umową przewidzianymi w niniejszej dyrektywie. Jednym z przykładów takiej sytuacji może być podjęcie przez przedsiębiorcę w umowie takiego zobowiązania, w sposób wyraźny lub dający się wywieść z wykładni umowy, które wiąże się również z obowiązkami przedsiębiorcy wynikającymi z rozporządzenia (UE) 2016/679. W takiej sytuacji takie zobowiązanie umowne może stać się częścią subiektywnych wymogów zgodności z umową. Za inny przykład może posłużyć sytuacja, gdy niewykonywanie obowiązków wynikających z rozporządzenia (UE) 2016/679 może jednocześnie spowodować, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa nie spełniają zamierzonego celu i w związku z tym brak jest zgodności z obiektywnymi wymogami zgodności z umową, według których treści cyfrowe lub usługi cyfrowe powinny nadawać się do celów, do których treści cyfrowe lub usługa cyfrowa tego samego rodzaju byłyby zwykle wykorzystywane.

Taka sytuacja miałaby miejsce na przykład wtedy, gdy przedsiębiorca oferujący oprogramowanie szyfrujące dane nie wdraża odpowiednich środków wymaganych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 w celu zapewnienia już w fazie projektowania, aby dane osobowe nie były ujawniane nieautoryzowanym odbiorcom, co sprawia, że oprogramowanie szyfrujące nie spełnia zamierzonego celu, którym jest bezpieczne przekazywanie danych przez konsumenta wybranemu odbiorcy. Ponadto może się zdarzyć, że niewykonywanie przez przedsiębiorcę obowiązków wynikających z rozporządzenia (UE) 2016/679 może również stanowić brak zgodności treści cyfrowych lub usług cyfrowych z obiektywnym wymogiem zgodności z umową, który wymaga, aby treści cyfrowe lub usługi cyfrowe miały cechy typowe dla treści cyfrowych lub usług cyfrowych tego samego rodzaju, których konsument może zasadnie oczekiwać. Jeżeli, przykładowo, przedsiębiorca oferujący aplikację ułatwiającą zakupy w internecie nie podejmie działań przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2016/679 zapewniających ochronę przetwarzania danych osobowych konsumenta, co powoduje, że dane karty kredytowej konsumenta są narażone na działanie złośliwego oprogramowania lub oprogramowania szpiegującego, takie zaniechanie może również stanowić brak zgodności treści cyfrowych lub usług cyfrowych z umową w rozumieniu niniejszej dyrektywy, ponieważ konsument zasadnie oczekiwałby, że aplikacja tego typu ma cechy uniemożliwiające ujawnienie szczegółów transakcji. Jeżeli okoliczności prowadzące do niezgodności z wymogami rozporządzenia (UE) 2016/679 również stanowią brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z subiektywnymi lub obiektywnymi wymogami zgodności z umową przewidzianymi w niniejszej dyrektywie, konsument powinien mieć prawo do środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową przewidzianej w niniejszej dyrektywie, chyba że umowa jest już nieważna lub podlega unieważnieniu na mocy prawa krajowego.

- (49) W celu zapewnienia dostatecznej elastyczności strony powinny mieć możliwość odstąpienia od obiektywnych wymogów zgodności z umową. Takie odstępstwo powinno być możliwe jedynie w przypadku, gdy konsument został o tym wyraźnie poinformowany i zaakceptował je odrębnie od pozostałych oświadczeń lub uzgodnień poprzez czynne i jednoznaczne zachowanie. Oba te warunki można by na przykład spełnić zaznaczając odpowiednie pole, wciskając odpowiedni przycisk lub wykonując podobną czynność.
- (50) Stosując przepisy niniejszej dyrektywy, przedsiębiorcy powinni stosować normy, otwarte specyfikacje techniczne, dobre praktyki i kodeksy postępowania, także w odniesieniu do powszechnie używanych i nadających się do przetwarzania automatycznego formatów do odtwarzania treści, innych niż dane osobowe, dostarczanych lub wytwarzanych przez konsumenta w trakcie korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, w tym odnośnie do bezpieczeństwa systemów informacji i środowiska cyfrowego, niezależnie od tego, czy zostały one ustalone na poziomie międzynarodowym, poziomie Unii lub na poziomie poszczególnych sektorów przemysłu. W tym kontekście Komisja mogłaby zwrócić się o opracowanie międzynarodowych i unijnych norm oraz opracowanie kodeksu postępowania przez organizacje branżowe i inne organizacje reprezentujące interesy stron zainteresowanych, które mogłyby pomóc w jednolitym stosowaniu niniejszej dyrektywy.
- (51) Wiele rodzajów treści cyfrowych lub usług cyfrowych jest dostarczanych w sposób ciągły przez określony czas, na przykład dostęp do usług w chmurze. Dlatego też konieczne jest zapewnienie zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową przez cały okres obowiązywania umowy. Krótkotrwałe przerwy w dostawie treści cyfrowych lub usług cyfrowych powinny być traktowane jako brak zgodności z umową, jeżeli są więcej niż nieistotne lub powtarzają się. Co więcej, ze względu na częste ulepszenia treści cyfrowych i usług cyfrowych, w szczególności dzięki ich aktualizacjom, wersja treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczana konsumentowi powinna być najnowszą wersją dostępną w momencie zawierania umowy, chyba że strony uzgodniły inaczej.
- (52) Aby treści cyfrowe lub usługa cyfrowa mogły właściwie działać, muszą być w sposób właściwy zintegrowane ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem konsumenta. Brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową wynikający z niewłaściwej integracji powinno się traktować samo w sobie jako brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, o ile integracja została przeprowadzona przez przedsiębiorcę lub pod jego kontrolą lub przez konsumenta na podstawie wskazówek przedsiębiorcy dotyczących integracji, a niewłaściwa integracja była rezultatem błędów w instrukcji wymaganej integracji, takich jak niekompletność lub niejasność, które uczyniły instrukcję integracji trudną do stosowania przez przeciętnego konsumenta.

- (53) Ograniczenia w korzystaniu z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej przez konsumenta zgodnie z niniejszą dyrektywą mogą wynikać z ograniczeń nałożonych przez posiadacza praw własności intelektualnej zgodnie z prawem własności intelektualnej. Ograniczenia te mogą wynikać z umowy licencyjnej dotyczącej użytkownika końcowego, na podstawie której treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane do konsumenta. Może tak być, gdy przykładowo umowa licencyjna dotycząca użytkownika końcowego zabrania konsumentowi korzystania z niektórych cech funkcjonalnych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Takie ograniczenie może sprawić, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa naruszają obiektywne wymogi zgodności z umową określone w niniejszej dyrektywie, jeżeli ograniczenie to dotyczy cech, które zwykle występują w treściach cyfrowych lub usługach cyfrowych tego samego rodzaju, i których konsument może zasadnie oczekiwać. W takiej sytuacji konsument powinien mieć możliwość skorzystania z przewidzianych w niniejszej dyrektywie środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową skierowanych przeciwko przedsiębiorcy, który dostarczył treści cyfrowe lub usługę cyfrową. Przedsiębiorca powinien móc uniknąć pociągnięcia do odpowiedzialności wyłącznie wtedy, gdy spełni warunki umożliwiające odstępstwo od obiektywnych wymogów zgodności z umową określonych w niniejszej dyrektywie, a mianowicie jedynie wtedy, gdy wyraźnie poinformuje konsumenta przed zawarciem umowy o tym, że określona cecha treści cyfrowych lub usługi cyfrowej odbiega od obiektywnych wymogów zgodności z umową, a konsument wyraźnie i odrębnie zaakceptuje to odstępstwo.
- (54) Wady prawne są szczególnie ważną kwestią w przypadku treści cyfrowych i usług cyfrowych, które podlegają prawom własności intelektualnej. Ograniczenia w korzystaniu przez konsumenta z treści cyfrowych lub usług cyfrowych zgodnie z niniejszą dyrektywą mogą wynikać z naruszenia praw osób trzecich. Takie naruszenie może skutecznie uniemożliwić konsumentowi korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub niektórych ich cech, przykładowo wtedy, gdy konsument nie może uzyskać dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w ogóle lub zgodnie z prawem. Wynikać to może z tego, że osoba trzecia zgodnie z prawem zobowiązała przedsiębiorcę do zaprzestania naruszania tych praw i zaprzestania oferowania tychże treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub też z tego, że konsument nie może korzystać z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bez naruszenia prawa. Jeżeli naruszono prawa osób trzecich, czego skutkiem jest ograniczenie lub uniemożliwienie korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z subiektywnymi i obiektywnymi wymogami zgodności z umową, konsument powinien mieć prawo do środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, chyba że prawo krajowe przewiduje nieważność lub rozwiązanie umowy, na przykład w przypadku odpowiedzialności ustawowej z tytułu wad prawnych.
- (55) Przedsiębiorca powinien być odpowiedzialny wobec konsumenta za brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową oraz niedostarczenie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Zwążywszy na fakt, że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe mogą być dostarczane konsumentom w ramach jednej lub większej liczby odrębnych dostaw bądź w sposób ciągły przez określony czas, stosowne jest określenie momentu na potrzeby ustalania zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową w świetle tych różnych rodzajów dostaw.
- (56) Treści cyfrowe lub usługi cyfrowe mogą być dostarczane konsumentom w ramach jednej dostawy, przykładowo gdy konsumenci pobierają e-book i zachowują go na osobistym urządzeniu. Podobnie dostawa może składać się z szeregu takich odrębnych czynności, na przykład w sytuacji, gdy konsumenci otrzymują co tydzień link, aby pobrać nowy e-book. Cechą wyróżniającą tej kategorii treści cyfrowych lub usługi cyfrowej jest fakt, że w rezultacie konsumenci mają możliwość nieograniczonego dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. W takich przypadkach zgodność treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową należy ocenić w momencie dostawy, a zatem przedsiębiorca powinien jedynie ponosić odpowiedzialność za ewentualny brak zgodności z umową zaistniały w momencie pojedynczej dostawy lub każdej odrębnej dostawy. Przedsiębiorcy i konsumenci powinni mieć możliwość powołania się na zharmonizowany minimalny okres, w którym przedsiębiorca powinien ponosić odpowiedzialność za brak zgodności z umową, aby zagwarantować pewność prawa. W odniesieniu do umów, które przewidują jedną dostawę lub szereg odrębnych dostaw treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby przedsiębiorcy ponosili odpowiedzialność przez co najmniej dwa lata od momentu dostawy, jeżeli zgodnie z ich prawem krajowym przedsiębiorca jest odpowiedzialny tylko za brak zgodności z umową, który ujawnił się w określonym okresie po dostawie.
- (57) Treści cyfrowe lub usługi cyfrowe można również dostarczać konsumentom w sposób ciągły przez określony czas. Dostawa w sposób ciągły może obejmować przypadki, gdy przedsiębiorca udostępnia usługę cyfrową konsumentowi przez określony lub nieokreślony czas, na przykład w przypadku dwuletniej umowy o przechowywanie w chmurze lub członkostwa w platformie mediów społecznościowych na czas nieokreślony. Cechą wyróżniającą tej kategorii jest to, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostępne dla konsumentów lub im udostępniane wyłącznie w ustalonym okresie trwania umowy lub podczas obowiązywania umowy na czas nieokreślony. Dlatego też uzasadnione jest, aby przedsiębiorca w takich przypadkach odpowiadał wyłącznie za brak zgodności

z umową, który ujawnił się w tym okresie. Kryterium dostawy w sposób ciągły nie powinna być konieczność jej długoterminowość. Przypadki takie jak transmisja strumieniowa na żywo krótkiego filmu wideo należy uznać za dostawę w sposób ciągły przez określony czas, niezależnie od faktycznej długości pliku audiowizualnego. Przypadki, w których określone elementy treści cyfrowych lub usługi cyfrowej są udostępniane okresowo lub wielokrotnie w okresie trwania umowy lub tak długo, jak obowiązuje umowa na czas nieokreślony, należy również traktować jako dostawę w sposób ciągły przez określony czas, na przykład gdy umowa stanowi, że kopia oprogramowania antywirusowego może być wykorzystywana przez rok i będzie automatycznie aktualizowana pierwszego dnia każdego miesiąca w tym okresie lub że przedsiębiorca będzie wysyłał aktualizacje zawsze, gdy pojawią się nowe elementy gry cyfrowej, a treści cyfrowe lub usługi cyfrowe są dostępne dla konsumentów lub im udostępniane wyłącznie w okresie obowiązywania umowy lub tak długo, jak obowiązuje umowa na czas nieokreślony.

- (58) Państwa członkowskie powinny zachować swobodę regulowania krajowych terminów przedawnienia. Jednakże takie terminy przedawnienia nie powinny uniemożliwiać konsumentom wykonywania ich praw przez cały okres, w którym przedsiębiorca ponosi odpowiedzialność za brak zgodności z umową. W niniejszej dyrektywie nie powinno się zatem ujednoclić momentu rozpoczęcia biegu krajowych terminów przedawnienia, jednak należy zapewnić, aby terminy te wciąż umożliwiały konsumentom skorzystanie ze środków ochrony prawnej w razie braku zgodności z umową, który ujawnił się co najmniej w okresie, w którym przedsiębiorca jest odpowiedzialny za brak zgodności z umową.
- (59) Ze względu na bardzo skomplikowaną i złożoną naturę treści cyfrowych i usług cyfrowych oraz to, że przedsiębiorca ma większą wiedzę i dostęp do wiedzy specjalistycznej, wsparcia technicznego oraz wysoko rozwiniętych technologii, przedsiębiorca może być w uprzywilejowanej pozycji względem konsumenta, jeśli chodzi o wiedzę, dlatego też występuje brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową lub nie są one dostarczane. Poza tym przedsiębiorca może być w lepszej sytuacji w zakresie oceny, czy brak dostawy lub zgodności z umową wynika z niekompatybilności środowiska cyfrowego konsumenta z wymaganiami technicznymi dla treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Dlatego też w przypadku sporu, choć to konsument ma udowodnić, że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe nie są zgodne z umową, nie powinien on musieć udowodniać, że brak zgodności z umową istniał w momencie dostawy treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub, w przypadku dostaw w sposób ciągły, w czasie obowiązywania umowy.

Na przedsiębiorcy powinien ciążyć obowiązek udowodnienia, że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe były zgodne z umową w tym czasie lub w tym okresie. Ciężar dowodu powinien spoczywać na przedsiębiorcy w przypadku braku zgodności z umową, który ujawnił się w ciągu jednego roku od daty dostawy, jeżeli umowa przewiduje jedną dostawę lub szereg odrębnych dostaw oraz w okresie obowiązywania umowy, jeżeli umowa przewiduje dostawę w sposób ciągły przez określony czas. Jeżeli jednak przedsiębiorca udowodni, że środowisko cyfrowe konsumenta nie jest kompatybilne z wymaganiami technicznymi, o których przedsiębiorca poinformował konsumenta w jasny i zrozumiały sposób przed zawarciem umowy, na konsumentcie ciąży obowiązek udowodnienia, że brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową istniał w momencie dostawy treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, jeżeli umowa przewiduje jedną dostawę lub szereg odrębnych dostaw lub jeżeli umowa przewiduje dostawę w sposób ciągły przez określony czas, w okresie obowiązywania umowy.

- (60) Bez uszczerbku dla podstawowego prawa konsumenta do ochrony życia prywatnego, w tym do poufności komunikacji, oraz do ochrony danych osobowych, konsument powinien współpracować z przedsiębiorcą, aby umożliwić przedsiębiorcy ustalenie, czy przyczyną braku zgodności z umową jest środowisko cyfrowe konsumenta, przy użyciu technicznie dostępnych środków, które są dla konsumenta najmniej uciążliwe. W wielu przypadkach można to zrobić poprzez dostarczenie przedsiębiorcy automatycznie generowanych raportów ze zdarzeń lub szczegółów połączenia internetowego konsumenta. Jedynie w wyjątkowych i właściwie uzasadnionych okolicznościach, gdy nie ma lepszego sposobu uzyskania informacji o środowisku cyfrowym konsumenta, konsumenci mogą być zmuszeni umożliwić wirtualny dostęp do ich środowiska cyfrowego. Jeżeli konsument nie współpracuje z przedsiębiorcą i pod warunkiem, że konsument został poinformowany o konsekwencjach braku współpracy, obowiązek udowodnienia, że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe nie są zgodne z umową, spoczywa na konsumentcie, jak również że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe nie były zgodne z umową w momencie dostawy treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, jeżeli umowa przewiduje jedną dostawę lub szereg odrębnych dostaw lub, jeżeli umowa przewiduje dostawę w sposób ciągły przez określony czas, w czasie obowiązywania umowy.
- (61) Jeżeli przedsiębiorca nie dostarczył treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, konsument powinien wezwać przedsiębiorcę do dostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. W takich przypadkach przedsiębiorca powinien działać bez zbędnej zwłoki lub w dodatkowym terminie wyraźnie uzgodnionym przez strony. Zważywszy na fakt, że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe są dostarczane w postaci cyfrowej, dostawa w większości przypadków

nie powinna wymagać żadnego dodatkowego czasu na udostępnienie treści lub usługi konsumentowi. W takich przypadkach zobowiązanie przedsiębiorcy do dostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bez zbędnej zwłoki powinno oznaczać natychmiastowe ich dostarczenie. Jeżeli przedsiębiorca nie dostarczy wówczas treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, konsument powinien mieć prawo do rozwiązania umowy. W szczególnych okolicznościach, gdy jest oczywiste, że przedsiębiorca nie dostarczy treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub jeżeli konkretny termin dostawy jest istotny dla konsumenta, konsument powinien mieć prawo do rozwiązania umowy bez konieczności wzywania przedsiębiorcy do dostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.

- (62) W przypadku braku zgodności z umową konsumenci powinni mieć prawo do żądania doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, do proporcjonalnego obniżenia ceny lub do rozwiązania umowy.
- (63) W zależności od technicznej charakterystyki treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, przedsiębiorca powinien mieć możliwość wybrania konkretnego sposobu doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, na przykład przez wydanie aktualizacji lub umożliwienie konsumentowi dostępu do nowej kopii treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.
- (64) Mając na uwadze różnorodność treści cyfrowych i usług cyfrowych, nie jest uzasadnione ustanawianie sztywnych terminów wykonywania praw lub obowiązków związanych z treściami cyfrowymi lub usługami cyfrowymi. Terminy takie nie uwzględniałyby takiej różnorodności i przez to mogłyby być albo zbyt krótkie, albo zbyt długie, w zależności od przypadku. W związku z tym właściwsze jest wprowadzenie wymogu doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową w rozsądnym terminie. Wymóg taki nie powinien uniemożliwiać stronom uzgodnienia konkretnego terminu na doprowadzenie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową. Należy nieodpłatnie doprowadzić treści cyfrowe lub usługę cyfrową do zgodności z umową. W szczególności konsument nie powinien ponosić żadnych kosztów związanych z opracowaniem aktualizacji treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.
- (65) Jeżeli doprowadzenie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową jest niemożliwe z powodów prawnych lub faktycznych lub jeżeli przedsiębiorca odmawia doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, ponieważ wiązałoby się to z niewspółmiernymi kosztami dla przedsiębiorcy, lub jeżeli przedsiębiorca nie doprowadził treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową w rozsądnym terminie, nieodpłatnie i nie stwarzając poważnych niedogodności dla konsumenta, konsument powinien mieć prawo do środków ochrony prawnej w postaci obniżenia ceny lub rozwiązania umowy. W niektórych sytuacjach uzasadnione jest, aby konsument miał prawo do natychmiastowego obniżenia ceny lub do rozwiązania umowy, przykładowo jeżeli przedsiębiorca poprzednio nie doprowadził treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową lub jeżeli nie można oczekiwać od konsumenta dalszego zaufania do przedsiębiorcy i jego zdolności doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową ze względu na poważny brak zgodności z umową. Przykładowo konsument powinien mieć prawo bezpośrednio zażądać obniżenia ceny lub rozwiązania umowy, jeżeli dostarczono mu oprogramowanie antywirusowe, które samo jest zarażone wirusami, co stanowi przykład poważnego braku zgodności z umową. Ta sama zasada powinna mieć zastosowanie, jeżeli jasne jest, że przedsiębiorca nie doprowadzi treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową w rozsądnym terminie lub bez poważnych niedogodności dla konsumenta.
- (66) Jeżeli konsument ma prawo do obniżenia ceny zapłaconej za treści cyfrowe lub usługę cyfrową dostarczane przez określony czas, przy obliczaniu obniżki ceny należy uwzględnić zmniejszenie wartości treści cyfrowych lub usługi cyfrowej ze względu zarówno na brak zgodności z umową, jak i czas, w którym konsument nie mógł korzystać z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnych z umową.
- (67) Jeżeli treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane w zamian za zapłatę ceny, konsument powinien mieć prawo do rozwiązania umowy, tylko wtedy gdy brak zgodności z umową nie jest nieistotny. Jednakże gdy treści cyfrowe lub usługa cyfrowa nie są dostarczane w zamian za zapłatę ceny, ale konsument dostarcza dane osobowe, konsument powinien mieć prawo do rozwiązania umowy również wtedy, gdy brak zgodności z umową jest nieistotny, ponieważ środek ochrony prawnej w postaci obniżenia ceny nie jest dostępny. Jeżeli konsument płaci cenę i dostarcza dane osobowe, powinien mieć prawo do skorzystania ze wszystkich dostępnych środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową. W szczególności, jeżeli spełnione są wszystkie pozostałe warunki, konsument powinien mieć prawo do doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, obniżenia ceny w stosunku do kwoty zapłaconej za treści cyfrowe lub usługę cyfrową lub do rozwiązania umowy.

- (68) W przypadku rozwiązania umowy przez konsumenta przedsiębiorca powinien zwrócić konsumentowi zapłaconą cenę. Istnieje jednak konieczność zapewnienia równowagi pomiędzy uzasadnionymi interesami konsumentów i przedsiębiorców, jeżeli treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane przez określony czas oraz jeżeli treści cyfrowe lub usługi cyfrowe spełniały wymóg zgodności z umową tylko przez część tego okresu. W związku z tym po rozwiązaniu umowy konsument powinien mieć prawo tylko do części zapłaconej ceny, która odpowiada i jest proporcjonalna do okresu, w którym treści cyfrowe lub usługa cyfrowa nie były zgodne z umową. Konsument powinien mieć również prawo do części ceny zapłaconej z góry za każdy okres pozostający po rozwiązaniu umowy.
- (69) Jeżeli konsument dostarcza przedsiębiorcy dane osobowe, przedsiębiorca powinien wykonywać obowiązki wynikające z rozporządzenia (UE) 2016/679. Obowiązki te powinny być również wykonywane, jeżeli konsument płaci cenę i dostarcza dane osobowe. Po rozwiązaniu umowy przedsiębiorca powinien powstrzymać się od korzystania z jakichkolwiek treści innych niż dane osobowe dostarczone lub wytworzone przez konsumenta w trakcie korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczonych przez przedsiębiorcę. Takie treści mogą obejmować cyfrowe obrazy, pliki audio i wideo oraz treści tworzone na urządzeniach mobilnych. Jednakże przedsiębiorca powinien mieć prawo do dalszego korzystania z treści dostarczonych lub wytworzonych przez konsumenta, jeżeli takie treści nie są użyteczne poza kontekstem treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczonych przez przedsiębiorcę, dotyczą wyłącznie aktywności konsumenta, zostały połączone z innymi danymi przez przedsiębiorcę i nie mogą zostać z nich wydzielone lub można je wydzielić jedynie przy nakładzie niewspółmiernych wysiłków bądź zostały wygenerowane wspólnie przez konsumenta i inne osoby, a pozostali konsumenci mogą nadal z nich korzystać.
- (70) Pozbawienie konsumenta dostępu do treści innych niż dane osobowe, które sam dostarczył lub wytworzył podczas korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, może go zniechęcać do korzystania ze środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową. W celu zapewnienia konsumentom korzyści płynących ze skutecznej ochrony w związku z prawem do rozwiązania umowy przedsiębiorca powinien zatem, na żądanie konsumenta, umożliwić mu dostęp do takich treści po rozwiązaniu umowy.
- (71) Konsument powinien mieć prawo do odzyskania treści w rozsądnym terminie, bez przeszkód ze strony przedsiębiorcy, w powszechnie używanym formacie nadającym się do przetwarzania automatycznego i bezpłatnie, z wyjątkiem kosztów związanych z jego własnym środowiskiem cyfrowym, przykładowo kosztów połączenia sieciowego, gdyż nie są one szczególnie związane z odzyskiwaniem treści. Obowiązek przedsiębiorcy do udostępnienia takich treści nie powinien jednak mieć zastosowania, jeżeli treści te są użyteczne jedynie w kontekście korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub dotyczą wyłącznie aktywności konsumenta w trakcie korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub zostały połączone z innymi danymi przez przedsiębiorcę i nie mogą zostać z nich wydzielone lub można je wydzielić jedynie przy nakładzie niewspółmiernych wysiłków. W takich przypadkach treść nie ma znaczącego praktycznego zastosowania i nie stanowi przedmiotu zainteresowania konsumenta, uwzględniając również interesy przedsiębiorcy. Ponadto spoczywający na przedsiębiorcy obowiązek udostępniania konsumentowi po rozwiązaniu umowy treści, które nie są danymi osobowymi i zostały dostarczone lub wytworzone przez konsumenta, powinien pozostać bez uszczerbku dla prawa przedsiębiorcy do nieujawniania określonych treści zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- (72) W przypadku rozwiązania umowy konsument nie powinien być zobowiązany do zapłaty za korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej za okres, w którym treści cyfrowe lub usługa cyfrowa były niezgodne z umową, ponieważ pozbawiałoby to konsumenta skutecznej ochrony. Jednakże konsument również powinien powstrzymać się od korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej oraz od udostępniania ich osobom trzecim, przykładowo usuwając treści cyfrowe lub nadające się do wykorzystania kopie treści cyfrowych lub blokując w inny sposób treści cyfrowe lub usługę cyfrową.
- (73) Zasada odpowiedzialności przedsiębiorcy za szkody jest kluczowym elementem umów o dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych. Konsument powinien zatem mieć prawo żądać odszkodowania za szkodę wynikającą z braku zgodności z umową lub niedostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Odszkodowanie powinno w możliwie największym stopniu zbliżyć konsumenta do sytuacji, w jakiej znajdowałby się, gdyby treści cyfrowe lub usługa cyfrowa zostały należycie dostarczone i były zgodne z umową. Zważywszy na fakt, że prawo do odszkodowania istnieje już we wszystkich państwach członkowskich, niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących odszkodowania dla konsumentów za szkody wynikające z naruszenia tych przepisów.
- (74) Niniejsza dyrektywa powinna również uwzględniać zmiany, takie jak aktualizacje i ulepszenia, wprowadzane przez przedsiębiorców w treściach cyfrowych lub w usłudze cyfrowej, które są dostarczane lub udostępniane przez określony czas. Z uwagi na szybko zmieniający się charakter treści cyfrowych i usług cyfrowych takie aktualizacje, ulepszenia lub podobne zmiany mogą być konieczne i są często korzystne dla konsumenta. Niektóre

zmiany, na przykład te określone jako aktualizacje w umowie, mogą stanowić część zobowiązań umownych. Inne zmiany mogą być wymagane, aby spełnić obiektywne wymogi dotyczące zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, które określono w niniejszej dyrektywie. Jednak pozostałe zmiany, które mogłyby odbiegać od obiektywnych wymogów zgodności z umową i które są możliwe do przewidzenia w momencie zawarcia umowy, musiałyby zostać wyraźnie zaakceptowane przez konsumenta przy zawieraniu umowy.

- (75) Poza tymi zmianami, które mają na celu zachowanie zgodności z umową, przedsiębiorca powinien mieć możliwość zmiany, pod pewnymi warunkami, cech treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, o ile umowa daje uzasadniony powód do takiej zmiany. Takie uzasadnione powody mogą obejmować przypadki, w których zmiana jest niezbędna do dostosowania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do nowego środowiska technicznego lub do wzrostu liczby użytkowników lub z innych istotnych względów eksploatacyjnych. Takie zmiany są często korzystne dla konsumenta, ponieważ stanowią ulepszenie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. W związku z tym strony umowy powinny móc zawrzeć w umowie klauzule zezwalające przedsiębiorcy na wprowadzanie zmian. Równowaga między interesem konsumenta i przedsiębiorcy wymaga, aby taka możliwość przedsiębiorcy szła w parze z prawem konsumenta do rozwiązania umowy, jeżeli takie zmiany wpływają negatywnie, w sposób bardziej niż tylko nieistotny, na korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub na dostęp do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. To, w jakim stopniu zmiany negatywnie wpływają na korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej przez konsumenta lub na dostęp konsumenta do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, należy obiektywnie ustalić z uwzględnieniem charakteru i przeznaczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej oraz jakości, funkcjonalności, kompatybilności i innych podstawowych cech, których oczekuje się od treści cyfrowych lub usług cyfrowych tego samego rodzaju. Ustanowione w niniejszej dyrektywie przepisy dotyczące takich aktualizacji, ulepszeń lub podobnych zmian nie powinny jednak dotyczyć sytuacji, w których strony zawierają nową umowę o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, przykładowo w związku z dystrybucją nowej wersji treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.
- (76) O zmianach należy poinformować konsumenta w sposób jasny i zrozumiały. Jeżeli zmiana wpływa negatywnie, w sposób bardziej niż nieistotny, na dostęp konsumenta do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub korzystanie z takich treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, konsument powinien być informowany w sposób umożliwiający przechowywanie informacji na trwałym nośniku. Trwały nośnik powinien umożliwiać konsumentowi przechowywanie informacji tak długo, jak jest to konieczne w celu ochrony interesów konsumenta wynikających ze stosunku łączącego go z przedsiębiorcą. Takie nośniki powinny obejmować w szczególności papier, płyty DVD, płyty kompaktowe, pamięć podręczną USB, karty pamięci lub dyski twarde, a także pocztę elektroniczną.
- (77) Jeżeli zmiana wpływa negatywnie, w sposób bardziej niż nieistotny, na korzystanie przez konsumenta z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub na dostęp konsumenta do tych treści lub usługi, konsumentowi w wyniku takiej zmiany powinno przysługiwać prawo do bezpłatnego rozwiązania umowy. Ewentualnie przedsiębiorca może podjąć decyzję o umożliwieniu konsumentowi zachowania dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bez dodatkowych kosztów, bez zmiany oraz zgodnie z umową, w którym to przypadku konsument nie powinien mieć prawa do rozwiązania umowy. Jeżeli jednak treści cyfrowe lub usługa cyfrowa, do których przedsiębiorca umożliwił konsumentowi zachowanie dostępu, nie są już zgodne z subiektywnymi i obiektywnymi wymogami zgodności z umową, konsument powinien mieć możliwość skorzystania ze środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, jak przewidziano w niniejszej dyrektywie. Jeżeli wymogi dotyczące takiej zmiany określone w niniejszej dyrektywie nie zostały spełnione i zmiana powoduje brak zgodności z umową, prawo konsumenta do doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, do obniżenia ceny lub do rozwiązania umowy, jak przewidziano w niniejszej dyrektywie, powinny pozostać nienaruszone. Podobnie, jeżeli po dokonaniu zmiany wystąpi brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, który nie został spowodowany tą zmianą, konsument powinien mieć prawo do skorzystania ze środków ochrony prawnej, jak określono w niniejszej dyrektywie, w przypadku braku zgodności tych treści cyfrowych lub tej usługi cyfrowej z umową.
- (78) Często brak zgodności z umową treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, które zostały dostarczone konsumentowi, ma swój początek w jednej z transakcji w łańcuchu transakcji, który łączy pierwszego projektanta z przedsiębiorcą końcowym. Podczas gdy to przedsiębiorca końcowy powinien ponosić odpowiedzialność wobec konsumenta w przypadku braku zgodności z umową, ważne jest, aby zapewnić przedsiębiorcy odpowiednie prawa w stosunku do innych osób w łańcuchu transakcji, aby mógł on realizować odpowiedzialność wobec konsumenta. Prawa te powinny się ograniczać do transakcji handlowych i nie powinny obejmować sytuacji, w których przedsiębiorca ponosi wobec konsumenta odpowiedzialność za brak zgodności z umową treści cyfrowych lub usługi cyfrowej składających się z oprogramowania dostarczonego lub zbudowanego w oparciu o oprogramowanie dostarczone bezpłatnie na podstawie wolnej i otwartej licencji przez osobę na wcześniejszym etapie łańcucha transakcji. Jednakże to państwa członkowskie zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym powinny określać osoby w łańcuchu transakcji, wobec których przedsiębiorca końcowy może występować z roszczeniami oraz sposoby występowania z takimi roszczeniami.

- (79) Osoby lub organizacje, które według prawa krajowego mają uzasadniony interes w ochronie praw konsumenta wynikających z umowy i ochronie danych osobowych, powinny mieć prawo do wszczęcia postępowania przed sądem lub organem administracyjnym właściwym do rozpatrywania skarg lub do wszczęcia odpowiedniego postępowania, w celu zapewnienia stosowania przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę.
- (80) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie powinien naruszać stosowania przepisów prywatnego prawa międzynarodowego, w szczególności rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008⁽¹⁴⁾ oraz (UE) nr 1215/2012⁽¹⁵⁾.
- (81) Załącznik do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394⁽¹⁶⁾ powinien zostać zmieniony tak, aby zawierał odniesienie do niniejszej dyrektywy w celu ułatwienia współpracy transgranicznej w zakresie egzekwowania przepisów niniejszej dyrektywy.
- (82) Załącznik I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE⁽¹⁷⁾ powinien zostać zmieniony tak, aby zawierał odniesienie do niniejszej dyrektywy w celu zapewnienia ochrony zbiorowych interesów konsumentów określonych w niniejszej dyrektywie.
- (83) Konsumenty powinni móc korzystać ze swoich praw na mocy niniejszej dyrektywy, gdy tylko odpowiednie krajowe środki transpozycji zaczną obowiązywać. W związku z tym krajowe środki transpozycji powinny mieć również zastosowanie do umów na czas nieokreślony lub na czas określony, które zostały zawarte przed dniem rozpoczęcia stosowania, i których przedmiotem jest dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych przez określony czas, w sposób ciągły lub przez szereg odrębnych dostaw, ale wyłącznie w odniesieniu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczanych od dnia rozpoczęcia stosowania krajowych środków transpozycji. Jednak w celu zapewnienia równowagi między uzasadnionym interesem konsumenta i przedsiębiorcy, krajowe środki transponujące przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące zmiany treści cyfrowych lub usługi cyfrowej oraz roszczeń regresowych powinny mieć zastosowanie jedynie do umów zawartych po dniu rozpoczęcia stosowania zgodnie z niniejszą dyrektywą.
- (84) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽¹⁸⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (85) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001⁽¹⁹⁾ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 14 marca 2017 r.⁽²⁰⁾
- (86) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie przyczynianie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez spójne eliminowanie przeszkód w dostarczaniu treści cyfrowych lub usługi cyfrowej wynikających z prawa umów, zapobiegając jednocześnie rozdrobnieniu prawnemu, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii poprzez zapewnienie ogólnej spójności przepisów krajowych dzięki zharmonizowanym przepisom dotyczącym prawa umów, co także ułatwi koordynację egzekwowania prawa, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (87) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i podstawowych swobód ani zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym zapisanych w jej art. 16, 38 i 47,

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz.U. L 110 z 1.5.2009, s. 30).

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 200 z 23.6.2017, s. 10.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot i cel

Celem niniejszej dyrektywy jest przyczynianie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego i zapewnianie przy tym wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez ustanowienie wspólnych przepisów dotyczących niektórych wymagań w odniesieniu do umów zawartych między przedsiębiorcami a konsumentami o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, w szczególności przepisów dotyczących:

- zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową,
- środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową lub ich niedostarczenia oraz sposobów korzystania z tych środków, oraz
- zmiany treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „treści cyfrowe” oznaczają dane wytwarzane i dostarczane w postaci cyfrowej;
- 2) „usługa cyfrowa” oznacza:
 - a) usługę pozwalającą konsumentowi na wytwarzanie, przetwarzanie i przechowywanie danych lub dostęp do nich w postaci cyfrowej; lub
 - b) usługę pozwalającą na wspólne korzystanie z danych w postaci cyfrowej, które zostały przesłane lub wytworzone przez konsumenta lub innych użytkowników tej usługi, lub inne formy interakcji przy pomocy takich danych;
- 3) „towary z elementami cyfrowymi” oznaczają materialne rzeczy ruchome, które zawierają w sobie treści cyfrowe lub usługę cyfrową lub są z takimi treściami lub taką usługą wzajemnie połączone w taki sposób, że brak tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej uniemożliwiłby tym towarom wykonywanie ich funkcji;
- 4) „integracja” oznacza połączenie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z elementami środowiska cyfrowego konsumenta i włączanie ich do tych elementów, tak aby możliwe było korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z wymogami zgodności z umową przewidzianymi w niniejszej dyrektywie;
- 5) „przedsiębiorca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, niezależnie od tego, czy jest to podmiot publiczny czy prywatny, która w przypadku umów objętych niniejszą dyrektywą działa – w tym również za pośrednictwem innej osoby działającej w imieniu tej osoby fizycznej lub prawnej lub na rzecz tej osoby – w celach związanych z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą tej osoby lub wykonywaniem wolnego zawodu przez tę osobę;
- 6) „konsument” oznacza osobę fizyczną, która w przypadku umów objętych niniejszą dyrektywą działa w celach niezwiązanych ze swoją działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą ani wykonywaniem wolnego zawodu;
- 7) „cena” oznacza pieniądze lub cyfrowe odwzorowanie wartości należne w zamian za dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej;
- 8) „dane osobowe” oznaczają dane w rozumieniu art. 4 pkt 1 rozporządzenia (UE) 2016/679;
- 9) „środowisko cyfrowe” oznacza sprzęt komputerowy, oprogramowanie i połączenia sieciowe wykorzystywane przez konsumenta w celu uzyskania dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub w celu korzystania z nich;
- 10) „kompatybilność” oznacza zdolność treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do współdziałania ze sprzętem komputerowym lub oprogramowaniem, z którymi zazwyczaj korzysta się z treści cyfrowych lub usług cyfrowych tego samego rodzaju, bez konieczności przekształcania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej;

- 11) „funkcjonalność” oznacza zdolność treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do pełnienia ich funkcji z uwzględnieniem przeznaczenia tych treści lub tej usługi;
- 12) „interoperacyjność” oznacza zdolność treści cyfrowych lub usług cyfrowych do współdziałania ze sprzętem komputerowym lub oprogramowaniem innymi niż te, z którymi zazwyczaj korzysta się z treści cyfrowych lub usług cyfrowych tego samego typu;
- 13) „trwały nośnik” oznacza urządzenie umożliwiające konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych do niego osobiście, w sposób umożliwiający dostęp do tych informacji w przyszłości przez okres odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwala na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do umów, na podstawie których przedsiębiorca dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć konsumentowi treści cyfrowe lub usługę cyfrową, a konsument płaci cenę lub zobowiązuje się do jej zapłaty.

Niniejszą dyrektywę stosuje się również, gdy przedsiębiorca dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć konsumentowi treści cyfrowe lub usługę cyfrową, a konsument dostarcza lub zobowiązuje się dostarczyć przedsiębiorcy dane osobowe, z wyjątkiem przypadków, gdy dane osobowe dostarczone przez konsumenta są przetwarzane przez przedsiębiorcę wyłącznie w celu dostarczania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z niniejszą dyrektywą lub w celu umożliwienia przedsiębiorcy spełnienia wymogów prawnych, którym on podlega, a przedsiębiorca nie przetwarza tych danych do żadnych innych celów.

2. Niniejszą dyrektywę stosuje się również w przypadku tworzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie ze wskazówkami klienta.

3. Z wyjątkiem art. 5 i 13, niniejszą dyrektywę stosuje się również do nośników materialnych, które służą wyłącznie jako nośnik treści cyfrowych.

4. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do treści cyfrowych lub usług cyfrowych zawartych w towarach lub wzajemnie z nimi połączonych w rozumieniu art. 2 pkt 3 i dostarczanych wraz z towarem na podstawie umowy sprzedaży tych towarów, niezależnie od tego, czy takie treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane przez sprzedawcę lub osobę trzecią. W przypadku wątpliwości, czy dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zawartych w takich towarach lub wzajemnie z nimi połączonych stanowi część umowy sprzedaży, uznaje się, że te treści cyfrowe lub usługa cyfrowa objęte są umową sprzedaży.

5. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do umów dotyczących:

- a) świadczenia usług innych niż usługi cyfrowe, niezależnie od tego czy postać cyfrowa lub narzędzia cyfrowe są wykorzystywane przez przedsiębiorcę do wytworzenia produktu końcowego usługi, czy też do dostarczenia lub przekazania go konsumentowi;
- b) usług łączności elektronicznej zdefiniowanych w art. 2 pkt 4 dyrektywy (UE) 2018/1972, z wyjątkiem usług łączności interpersonalnej niewykorzystujących numerów zdefiniowanych w art. 2 pkt 7 tej dyrektywy;
- c) opieki zdrowotnej zdefiniowanej w art. 3 lit. a) dyrektywy 2011/24/UE;
- d) usług hazardowych, mianowicie usług związanych z obstawianiem stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w tym w grach, w których istotne są określone umiejętności, takich jak loterie, gry w kasynach, gry pokerowe oraz zakłady wzajemne, świadczonych za pomocą środków elektronicznych lub innej technologii ułatwiającej komunikację oraz na indywidualną prośbę odbiorcy takich usług;
- e) usług finansowych zdefiniowanych w art. 2 lit. b) dyrektywy 2002/65/WE;
- f) oprogramowania oferowanego przez przedsiębiorcę na podstawie bezpłatnej i otwartej licencji, w przypadku gdy konsument nie płaci ceny, a dane osobowe dostarczone przez konsumenta są przetwarzane przez przedsiębiorcę wyłącznie w celu poprawy bezpieczeństwa, kompatybilności lub interoperacyjności danego oprogramowania;
- g) dostarczania treści cyfrowych, jeżeli te treści cyfrowe są udostępniane ogółowi społeczeństwa w inny sposób niż poprzez transmisję sygnału w ramach występu lub wydarzenia, jak na przykład cyfrowe projekcje filmowe;

h) treści cyfrowych dostarczanych zgodnie z dyrektywą 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²¹⁾ przez organy sektora publicznego państw członkowskich.

6. Bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu, w przypadku gdy jedna umowa między tym samym przedsiębiorcą a tym samym konsumentem obejmuje pakiet zawierający elementy dostarczania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej oraz elementy dotyczące dostarczania innych usług lub towarów, niniejszą dyrektywę stosuje się wyłącznie do elementów umowy dotyczących treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.

Art. 19 niniejszej dyrektywy nie stosuje się w przypadku gdy pakiet w rozumieniu dyrektywy (UE) 2018/1972 obejmuje jako element usługę dostępu do internetu zdefiniowaną w art. 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 ⁽²²⁾ lub usługę łączności interpersonalnej wykorzystującą numery zdefiniowaną w art. 2 pkt 6 dyrektywy (UE) 2018/1972.

Bez uszczerbku dla art. 107 ust. 2 dyrektywy (UE) 2018/1972, skutki, jakie rozwiązanie umowy pakietowej w części dotyczącej jednego elementu może mieć dla innych elementów tej umowy pakietowej, są regulowane przez prawo krajowe.

7. Jeżeli przepis niniejszej dyrektywy koliduje z przepisem innego aktu Unii regulującego dany sektor lub daną kwestię, pierwszeństwo przed niniejszą dyrektywą ma przepis tego innego aktu Unii.

8. Prawo Unii dotyczące ochrony danych osobowych ma zastosowanie do danych osobowych przetwarzanych w związku z umowami, o których mowa w ust. 1.

W szczególności niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 i dyrektywy 2002/58/WE. W przypadku kolizji pomiędzy przepisami niniejszej dyrektywy a prawem Unii dotyczącym ochrony danych osobowych, pierwszeństwo ma prawo Unii dotyczące ochrony danych osobowych.

9. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla prawa Unii i prawa krajowego dotyczących praw autorskich i praw pokrewnych, w tym dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²³⁾.

10. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na swobodę państw członkowskich regulowania aspektów ogólnego prawa umów, co obejmuje między innymi przepisy dotyczące zawierania, skuteczności, nieważności lub skutków umów, w tym konsekwencje rozwiązania umowy w zakresie, w jakim nie są one uregulowane w niniejszej dyrektywie, jak również prawo do odszkodowania.

Artykuł 4

Poziom harmonizacji

Państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w prawie krajowym ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie, w tym również przepisów surowszych lub łagodniejszych w celu zapewnienia innego poziomu ochrony konsumentów, chyba że niniejsza dyrektywa stanowi inaczej.

Artykuł 5

Dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej

1. Przedsiębiorca dostarcza konsumentowi treści cyfrowe lub usługę cyfrową. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, przedsiębiorca dostarcza treści cyfrowe lub usługę cyfrową bez zbędnej zwłoki po zawarciu umowy.

⁽²¹⁾ Dyrektywa 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.U. L 345 z 31.12.2003, s. 90).

⁽²²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego internetu i dotyczące opłat detalicznych za regulowane usługi łączności wewnętrznej oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 (Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1).

⁽²³⁾ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10).

2. Przedsiębiorca wykonuje swoje zobowiązanie do dostarczenia w momencie, gdy:
- treści cyfrowe lub środki pozwalające na uzyskanie dostępu do treści cyfrowych lub pobieranie treści cyfrowych zostały udostępnione konsumentowi lub fizycznej lub wirtualnej platformie wybranej przez konsumenta do tego celu lub gdy konsument lub taka platforma uzyskali do nich dostęp;
 - konsument lub fizyczna lub wirtualna platforma wybrana przez konsumenta do tego celu uzyskali dostęp do treści cyfrowych.

Artykuł 6

Zgodność treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową

Przedsiębiorca dostarcza konsumentowi treści cyfrowe lub usługę cyfrową, które spełniają, w stosownych przypadkach, wymogi określone w art. 7, 8 i 9, bez uszczerbku dla art. 10.

Artykuł 7

Subiektywne wymogi zgodności z umową

Treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są zgodne z umową, jeżeli, w stosownych przypadkach, w szczególności:

- ich opis, ilość i jakość oraz funkcjonalność, kompatybilność, interoperacyjność i inne ich cechy spełniają warunki przewidziane w umowie;
- nadają się do szczególnego celu, do którego są potrzebne konsumentowi i o którym konsument powiadomił przedsiębiorcę najpóźniej w momencie zawarcia umowy, i który przedsiębiorca zaakceptował;
- są dostarczane wraz z wszelkimi akcesoriami i instrukcjami, w tym instrukcją instalacji, oraz wsparciem technicznym dla konsumenta, zgodnie z umową; oraz
- są aktualizowane zgodnie z umową.

Artykuł 8

Obiektywne wymogi zgodności z umową

1. Oprócz spełniania subiektywnych wymogów zgodności z umową, treści cyfrowe lub usługa cyfrowa:
- nadają się do celów, do których zazwyczaj korzysta się z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej tego samego rodzaju, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, obowiązujących przepisów prawa Unii i prawa krajowego, norm technicznych lub, w przypadku braku takich norm technicznych, branżowych kodeksów postępowania mających zastosowanie w danym sektorze;
 - występują w takiej ilości i mają takie cechy i inne funkcje działania, w tym w odniesieniu do funkcjonalności, kompatybilności, dostępności, ciągłości i bezpieczeństwa, jakie są typowe dla treści cyfrowych lub usług cyfrowych tego samego rodzaju i których konsument może zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę charakter treści cyfrowych lub usług cyfrowych oraz oświadczenia publiczne złożone przez przedsiębiorcę lub inne osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji albo w imieniu przedsiębiorcy lub takich innych osób, w szczególności w reklamie lub na etykiecie, chyba że przedsiębiorca wykaże, że:
 - przedsiębiorca nie wiedział o danym oświadczeniu publicznym i zasadnie rzecz biorąc nie mógł o nim wiedzieć;
 - przed zawarciem umowy oświadczenie publiczne zostało skorygowane w taki sam lub porównywalny sposób, w jaki zostało złożone; lub
 - oświadczenie publiczne nie mogło mieć wpływu na decyzję o zakupie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej;
 - są dostarczane, w stosownych przypadkach, wraz z akcesoriami i instrukcjami, których dostarczenia konsument może zasadnie oczekiwać; oraz
 - są zgodne z wersjami próbnymi lub zapowiedziami treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, udostępnionymi przez przedsiębiorcę przed zawarciem umowy.

2. Przedsiębiorca zapewnia, aby konsument był informowany o aktualizacjach, w tym aktualizacjach zabezpieczeń, które są niezbędne do zachowania zgodności treści lub usługi cyfrowej z umową i aby takie aktualizacje były mu dostarczane przez okres, w którym:

- a) treści cyfrowe lub usługi cyfrowe mają być dostarczane na podstawie umowy, w przypadku gdy umowa przewiduje dostarczanie treści lub usług cyfrowych w sposób ciągły przez określony czas; lub
- b) konsument może zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę rodzaj i cel treści cyfrowych lub usługi cyfrowej oraz z uwzględnieniem okoliczności i charakteru umowy, jeżeli umowa przewiduje pojedynczą dostawę lub szereg odrębnych dostaw.

3. Jeżeli konsument nie zainstaluje w rozsądnym terminie aktualizacji dostarczonych przez przedsiębiorcę zgodnie z ust. 2, przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności za brak zgodności z umową wynikający wyłącznie z braku odpowiedniej aktualizacji, pod warunkiem że:

- a) przedsiębiorca poinformował konsumenta o dostępności aktualizacji i konsekwencjach niezainstalowania jej przez konsumenta; oraz
- b) niezainstalowanie przez konsumenta lub niewłaściwa instalacja przez konsumenta aktualizacji nie wynikały z błędów w instrukcji instalacji dostarczonej przez przedsiębiorcę.

4. W przypadku gdy umowa przewiduje dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w sposób ciągły przez określony czas, treści cyfrowe lub usługi cyfrowe muszą pozostawać zgodne z umową przez cały ten czas.

5. Uznaje się, że brak zgodności z umową w rozumieniu ust. 1 lub 2 nie występuje, jeżeli w momencie zawarcia umowy konsument został wyraźnie poinformowany, że konkretna cecha treści cyfrowych lub usługi cyfrowej odbiega od obiektywnych wymogów zgodności z umową określonych w ust. 1 lub 2 oraz wyraźnie i odrębnie zaakceptował to odstępstwo w momencie zawarcia umowy.

6. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, treści cyfrowe lub usługę cyfrową dostarcza się w najnowszej wersji dostępnej w momencie zawarcia umowy.

Artykuł 9

Niewłaściwa integracja treści cyfrowych lub usługi cyfrowej

Brak zgodności z umową wynikający z niewłaściwej integracji treści cyfrowych lub usługi cyfrowej ze środowiskiem cyfrowym konsumenta uznaje się za brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, jeżeli:

- a) integracja treści cyfrowych lub usługi cyfrowej została przeprowadzona przez przedsiębiorcę lub na jego odpowiedzialność; lub
- b) treści cyfrowe lub usługa cyfrowa miały zostać zintegrowane przez konsumenta, a niewłaściwa integracja była wynikiem błędów w instrukcji integracji dostarczonej przez przedsiębiorcę.

Artykuł 10

Prawa osób trzecich

W przypadku gdy ograniczenie wynikające z naruszenia praw osób trzecich, w szczególności praw własności intelektualnej, uniemożliwia lub ogranicza korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z art. 7 i 8, państwa członkowskie zapewniają, aby konsumentowi przysługiwały środki ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, o których mowa w art. 14, chyba że prawo krajowe przewiduje w takich przypadkach nieważność lub rozwiązanie umowy o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.

Artykuł 11

Odpowiedzialność przedsiębiorcy

1. Przedsiębiorca odpowiada za niedostarczenie treści lub usługi cyfrowej zgodnie z art. 5.

2. W przypadku gdy umowa przewiduje pojedynczą dostawę lub szereg odrębnych dostaw, przedsiębiorca odpowiada zgodnie z art. 7, 8 i 9 za brak zgodności z umową istniejący w momencie dostawy, bez uszczerbku dla art. 8 ust. 2 lit. b).

Jeżeli zgodnie z prawem krajowym przedsiębiorca odpowiada wyłącznie za brak zgodności z umową, który ujawnił się w okresie następującym po dostawie, okres ten nie może być krótszy niż dwa lata od momentu dostawy, bez uszczerbku dla art. 8 ust. 2 lit. b).

Jeżeli zgodnie z prawem krajowym prawa określone w art. 14 podlegają również lub podlegają jedynie przedawnieniu, państwa członkowskie zapewniają, aby termin przedawnienia umożliwiał konsumentowi skorzystanie ze środków ochrony prawnej określonych w art. 14 w przypadku braku zgodności z umową, który istniał w momencie wskazanym w akapicie pierwszym oraz ujawnił się w okresie wskazanym w akapicie drugim.

3. Jeżeli umowa przewiduje dostawy w sposób ciągły przez określony czas, przedsiębiorca odpowiada zgodnie z art. 7, 8 i 9 za brak zgodności z umową, który wystąpił lub ujawnił się w okresie, w którym zgodnie z umową mają być dostarczane treści cyfrowe lub usługa cyfrowa.

Jeżeli zgodnie z prawem krajowym prawa określone w art. 14 podlegają również lub podlegają jedynie przedawnieniu, państwa członkowskie zapewniają, aby termin przedawnienia umożliwiał konsumentom skorzystanie ze środków ochrony prawnej określonych w art. 14 w przypadku braku zgodności z umową, który wystąpił lub ujawnił się w okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym.

Artykuł 12

Ciężar dowodu

1. Ciężar dowodu dotyczący dostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z art. 5 spoczywa na przedsiębiorcy.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ust. 2, ciężar dowodu dotyczący zgodności dostarczonych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową w momencie dostawy spoczywa na przedsiębiorcy w odniesieniu do braku zgodności z umową, który ujawnił się w okresie jednego roku od momentu, w którym dostarczono te treści cyfrowe lub tę usługę cyfrową.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ust. 3, ciężar dowodu dotyczący zgodności z umową treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w okresie, w którym treści cyfrowe lub usługa cyfrowa miały być dostarczane na podstawie umowy, spoczywa na przedsiębiorcy w odniesieniu do braku zgodności z umową, który ujawnił się w tym okresie.

4. Ust. 2 i 3 nie stosuje się, jeżeli przedsiębiorca wykaże, że środowisko cyfrowe konsumenta nie jest kompatybilne z wymaganiami technicznymi dla treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w zakresie, w jakim przedsiębiorca poinformował konsumenta o tych wymaganiach w sposób jasny i zrozumiały przed zawarciem umowy.

5. Konsument współpracuje z przedsiębiorcą w racjonalnie możliwym i niezbędnym zakresie w celu ustalenia, czy brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową w momencie określonym odpowiednio w art. 11 ust. 2 lub 3, spowodowany jest środowiskiem cyfrowym konsumenta. Obowiązek współpracy jest ograniczony do tych technicznie dostępnych środków, które są najmniej uciążliwe dla konsumenta. W przypadku braku współpracy ze strony konsumenta, jeżeli przedsiębiorca poinformował konsumenta o takim wymogu w sposób jasny i zrozumiały przed zawarciem umowy, ciężar dowodu dotyczący braku zgodności z umową w momencie określonym odpowiednio w art. 11 ust. 2 lub 3 spoczywa na konsumentach.

Artykuł 13

Środki ochrony prawnej w przypadku niedostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej

1. Jeżeli przedsiębiorca nie dostarczył treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z art. 5, konsument wzywa przedsiębiorcę do dostarczenia tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Jeżeli przedsiębiorca nie dostarczy treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bez zbędnej zwłoki lub w dodatkowym terminie wyraźnie uzgodnionym przez strony, konsument ma prawo do rozwiązania umowy.

2. Ust. 1 nie stosuje się, a konsument ma prawo do natychmiastowego rozwiązania umowy w przypadku gdy:
- przedsiębiorca oświadczył lub z okoliczności jasno wynika, że nie dostarczy tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej;
 - konsument i przedsiębiorca uzgodnili lub z okoliczności zawarcia umowy jasno wynika, że określony termin dostarczenia ma istotne znaczenie dla konsumenta, a przedsiębiorca nie dostarczył treści lub usługi cyfrowej przed upływem tego terminu lub w tym terminie.
3. W przypadku gdy konsument rozwiąże umowę na podstawie ust. 1 lub 2 niniejszego artykułu, stosuje się odpowiednio art. 15–18.

Artykuł 14

Środki ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową

- W przypadku braku zgodności z umową konsument ma prawo żądać doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, do otrzymania proporcjonalnego obniżenia ceny lub do rozwiązania umowy, na warunkach określonych w niniejszym artykule.
- Konsument ma prawo żądać doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, chyba że byłoby to niemożliwe lub wiązałoby się to z niewspółmiernymi kosztami dla przedsiębiorcy, biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy, w tym:
 - wartość, jaką miałyby treści cyfrowe lub usługa cyfrowa, gdyby nie wystąpił brak zgodności z umową; oraz
 - znaczenie braku zgodności z umową.
- Przedsiębiorca doprowadza treści cyfrowe lub usługę cyfrową do zgodności z umową zgodnie z ust. 2 w rozsądnym terminie od momentu, w którym został poinformowany przez konsumenta o braku zgodności z umową, nieodpłatnie oraz bez poważnych niedogodności dla konsumenta, uwzględniając charakter treści cyfrowych lub usługi cyfrowej oraz cel, do którego konsument wykorzystuje te treści cyfrowe lub tę usługę cyfrową.
- Konsument ma prawo do proporcjonalnego obniżenia ceny zgodnie z ust. 5, jeżeli treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane w zamian za zapłatę ceny, albo do rozwiązania umowy zgodnie z ust. 6 w następujących przypadkach:
 - skorzystanie ze środka ochrony prawnej w postaci doprowadzenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową jest niemożliwe lub niewspółmierne zgodnie z ust. 2;
 - przedsiębiorca nie doprowadził treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową zgodnie z ust. 3;
 - brak zgodności z umową występuje nadal, pomimo że przedsiębiorca próbował doprowadzić treści cyfrowe lub usługę cyfrową do zgodności z umową;
 - brak zgodności z umową jest na tyle poważny, że uzasadnia natychmiastowe obniżenie ceny lub rozwiązanie umowy; lub
 - przedsiębiorca oświadczył lub z okoliczności jasno wynika, że nie doprowadzi treści cyfrowych lub usługi cyfrowej do zgodności z umową, albo okoliczności wyraźnie wskazują, że tego nie uczyni w rozsądnym terminie lub bez poważnych niedogodności dla konsumenta.
- Obniżenie ceny jest proporcjonalne do zmniejszenia wartości treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczonych konsumentowi w porównaniu z wartością, jaką treści cyfrowe lub usługa cyfrowa miałyby, gdyby były zgodne z umową.

Jeżeli umowa stanowi, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane przez określony czas w zamian za zapłatę ceny, obniżenie ceny ma zastosowanie do okresu, w którym występował brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową.

6. Jeżeli treści cyfrowe lub usługi cyfrowe są dostarczane w zamian za zapłatę ceny, konsument ma prawo do rozwiązania umowy jedynie wtedy, gdy brak zgodności z umową nie jest nieistotny. Na przedsiębiorcy spoczywa ciężar udowodnienia, że brak zgodności z umową jest nieistotny.

Artykuł 15

Wykonanie prawa do rozwiązania umowy

Konsument wykonuje prawo do rozwiązania umowy składając przedsiębiorcy oświadczenie, w którym informuje o decyzji o rozwiązaniu umowy.

Artykuł 16

Obowiązki przedsiębiorcy w przypadku rozwiązania umowy

1. W przypadku rozwiązania umowy przedsiębiorca zwraca konsumentowi wszelkie kwoty zapłacone zgodnie z umową.

Jednak w sytuacji, w której umowa przewiduje dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej przez określony czas w zamian za zapłatę ceny, a te treści cyfrowe lub ta usługa cyfrowa były zgodne z umową w pewnym okresie poprzedzającym rozwiązanie umowy, przedsiębiorca zwraca konsumentowi tylko część ceny zapłaconej przez konsumenta, proporcjonalnie do okresu, w którym dane treści cyfrowe lub dana usługa cyfrowa były niezgodne z umową, oraz część ceny zapłaconej przez konsumenta z góry za pozostały okres trwania umowy, gdyby nie została ona rozwiązana.

2. W odniesieniu do danych osobowych konsumenta przedsiębiorca wypełnia obowiązki ciężące na nim na mocy rozporządzenia (UE) 2016/679.

3. Przedsiębiorca powstrzymuje się od wykorzystywania treści innych niż dane osobowe dostarczone lub wytworzone przez konsumenta w trakcie korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczonych przez przedsiębiorcę, z wyjątkiem sytuacji, gdy takie treści:

- a) nie są użyteczne poza kontekstem treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczonych przez przedsiębiorcę;
- b) dotyczą wyłącznie aktywności konsumenta w trakcie korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczonych przez przedsiębiorcę;
- c) zostały połączone przez przedsiębiorcę z innymi danymi i nie mogą zostać z nich wydzielone lub mogą zostać wydzielone jedynie przy nakładzie niewspółmiernych wysiłków; lub
- d) zostały wygenerowane wspólnie przez konsumenta i inne osoby, a inni konsumenci mogą nadal korzystać z tych treści.

4. Z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w ust. 3 lit. a), b) lub c), przedsiębiorca na żądanie konsumenta udostępnia mu treści inne niż dane osobowe, które zostały dostarczone lub wytworzone przez konsumenta w trakcie korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej dostarczonych przez przedsiębiorcę.

Konsument ma prawo odzyskać te treści cyfrowe nieodpłatnie, bez przeszkód ze strony przedsiębiorcy, w rozsądnym terminie i w powszechnie używanym formacie nadającym się do przetwarzania automatycznego.

5. Przedsiębiorca może uniemożliwić konsumentowi dalsze korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, w szczególności przez uniemożliwienie konsumentowi dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub przez zablokowanie konta użytkownika, bez uszczerbku dla ust. 4.

Artykuł 17

Obowiązki konsumenta w przypadku rozwiązania umowy

1. Po rozwiązaniu umowy konsument powstrzymuje się od korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej i udostępniania ich osobom trzecim.

2. Jeżeli treści cyfrowe dostarczone na nośniku materialnym, konsument zwraca, na żądanie i na koszt przedsiębiorcy, ten nośnik materialny przedsiębiorcy bez zbędnej zwłoki. Jeżeli przedsiębiorca postanawia zażądać zwrotu nośnika materialnego, występuje z tym żądaniem w terminie 14 dni od dnia, w którym przedsiębiorca został poinformowany o decyzji o rozwiązaniu przez konsumenta umowy.
3. Konsument nie jest zobowiązany do zapłaty za korzystanie z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w okresie poprzedzającym rozwiązanie umowy, w którym te treści cyfrowe lub ta usługa cyfrowa nie były zgodne z umową.

Artykuł 18

Terminy i sposoby dokonywania zwrotu przez przedsiębiorcę

1. Zwrotów należnych konsumentowi od przedsiębiorcy zgodnie z art. 14 ust. 4 i 5 lub art. 16 ust. 1 ze względu na obniżenie ceny lub rozwiązanie umowy dokonuje się bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w terminie 14 dni od dnia, w którym przedsiębiorca został poinformowany o decyzji konsumenta o wykonaniu przez niego prawa do obniżenia ceny lub do rozwiązania umowy.
2. Przedsiębiorca dokonuje takiego zwrotu za pomocą tego samego sposobu płatności, z którego skorzystał konsument płacąc za treści cyfrowe lub usługę cyfrową, chyba że konsument wyraźnie zgodzi się na inny sposób płatności i pod warunkiem że nie poniesie żadnych opłat z tytułu tego zwrotu.
3. Przedsiębiorca nie pobiera od konsumenta żadnych opłat z tytułu zwrotu.

Artykuł 19

Zmiana treści cyfrowych lub usługi cyfrowej

1. W przypadku gdy zgodnie z umową treści cyfrowe lub usługa cyfrowa mają być dostarczane lub udostępniane konsumentowi przez określony czas, przedsiębiorca może zmieniać treści cyfrowe lub usługę cyfrową w zakresie wykraczającym poza to, co jest niezbędne do zachowania zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową zgodnie z art. 7 i 8, jeśli spełnione są następujące warunki:
 - a) umowa zezwala na taką zmianę i określa uzasadnioną przyczynę do dokonania takiej zmiany;
 - b) zmiana jest wprowadzana bez dodatkowych kosztów dla konsumenta;
 - c) konsument został poinformowany w sposób jasny i zrozumiały o zmianie; oraz
 - d) w przypadkach, o których mowa w ust. 2, konsument został z odpowiednim wyprzedzeniem poinformowany na trwałym nośniku o właściwościach i terminie dokonania zmiany oraz o prawie do rozwiązania umowy zgodnie z ust. 2 lub o możliwości zachowania treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bez takiej zmiany zgodnie z ust. 4.
2. Konsument ma prawo do rozwiązania umowy, jeżeli taka zmiana negatywnie wpływa na dostęp konsumenta do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub na korzystanie przez konsumenta z tych treści lub z tej usługi, chyba że wpływ ten jest jedynie nieistotny. W takim przypadku konsument ma prawo do nieodpłatnego rozwiązania umowy w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji lub od momentu zmiany przez przedsiębiorcę treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, w zależności od tego, co nastąpiło później.
3. Jeżeli konsument rozwiąże umowę zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, stosuje się odpowiednio art. 15–18.
4. Ust. 2 i 3 niniejszego artykułu nie stosuje się, jeżeli przedsiębiorca umożliwił konsumentowi zachowanie – bez dodatkowych kosztów – treści cyfrowych lub usługi cyfrowej bez zmiany, a treści cyfrowe lub usługa cyfrowa pozostają zgodne z umową.

*Artykuł 20***Roszczenia regresowe**

W przypadku gdy przedsiębiorca odpowiada wobec konsumenta za niedostarczenie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub za brak zgodności z umową, które wynikają z działania bądź zaniechania osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji, przedsiębiorca ma prawo do występowania z roszczeniami regresowymi wobec osoby lub osób odpowiedzialnych w łańcuchu transakcji handlowych. Prawo krajowe określa, do kogo przedsiębiorca może kierować roszczenia regresowe oraz właściwe działania i warunki występowania z takimi roszczeniami.

*Artykuł 21***Egzekwowanie**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przyjęte zostały odpowiednie i skuteczne środki zapewniające przestrzeganie niniejszej dyrektywy.
2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują przepisy, zgodnie z którymi co najmniej jeden spośród wymienionych poniżej podmiotów, w zależności od prawa krajowego, może podejmować działania na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi w celu zapewnienia stosowania przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę:
 - a) organy publiczne lub ich przedstawiciele;
 - b) organizacje konsumenckie mające uzasadniony interes w ochronie konsumentów;
 - c) organizacje zawodowe mające uzasadniony interes w takim działaniu;
 - d) podmioty, organizacje i stowarzyszenia o celu niezarobkowym działające w dziedzinie ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, jak określono w art. 80 rozporządzenia (UE) 2016/679.

*Artykuł 22***Bezwzględnie wiążący charakter**

1. Jeżeli niniejsza dyrektywa nie stanowi inaczej, żadne postanowienie umowy, które ze szkodą dla konsumenta wyłącza stosowanie krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę, stanowi od nich odstępstwo lub zmienia ich skutki przed poinformowaniem przedsiębiorcy przez konsumenta o niedostarczeniu lub braku zgodności z umową lub przed poinformowaniem konsumenta przez przedsiębiorcę o zmianie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z art. 19, nie jest wiążące dla konsumenta.
2. Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia przedsiębiorcy oferowania konsumentowi warunków umownych wykraczających poza zakres ochrony przewidziany w niniejszej dyrektywie.

*Artykuł 23***Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2017/2394 oraz dyrektywie 2009/22/WE**

1. W załączniku do rozporządzenia (UE) 2017/2394 dodaje się punkt w brzmieniu:

„28. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/770 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych (Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 1).”.
2. W załączniku I do dyrektywy 2009/22/WE dodaje się punkt w brzmieniu:

„17. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/770 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych (Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 1).”.

*Artykuł 24***Transpozycja**

1. Do dnia 1 lipca 2021 r. państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie powiadamiają one o tym Komisję.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 stycznia 2022 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej zakresem niniejszej dyrektywy.

2. Przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych, które ma miejsce od dnia 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem art. 19 i 20 niniejszej dyrektywy, które stosuje się wyłącznie do umów zawartych od tego dnia.

Artykuł 25

Przegląd

Nie później niż dnia 12 czerwca 2024 r. Komisja dokonuje przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy i przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu. Sprawozdanie zawiera między innymi analizę potrzeby harmonizacji przepisów mających zastosowanie do umów o dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych innych niż objęte niniejszą dyrektywą, w tym dostarczanych w zamian za reklamę.

Artykuł 26

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 27

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 maja 2019 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

A. TAJANI

Przewodniczący

W imieniu Rady

G. CIAMBA

Przewodniczący

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2019/771**z dnia 20 maja 2019 r.****w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniająca rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywę 2009/22/WE i uchylająca dyrektywę 1999/44/WE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu utrzymania konkurencyjności na światowych rynkach Unia powinna usprawnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego oraz skutecznie sprostać licznym wyzwaniom, które stawia obecnie gospodarka w coraz większym stopniu napędzana zmianami technologicznymi. Strategia jednolitego rynku cyfrowego określa kompleksowe ramy mające ułatwić integrację aspektu cyfrowego z rynkiem wewnętrznym. Pierwszy filar strategii jednolitego rynku cyfrowego ma na celu zapobieganie fragmentacji handlu wewnątrzunijnego poprzez przyjrzenie się wszystkim najważniejszym przeszkodom w rozwoju transgranicznego handlu elektronicznego, który stanowi najbardziej znaczącą część transgranicznej sprzedaży towarów między przedsiębiorcami i konsumentami.
- (2) Art. 26 ust. 1 i 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że Unia przyjmuje środki w celu ustanowienia lub zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego, który obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów i usług. Art. 169 ust. 1 i ust. 2 lit. a) TFUE stanowią, że Unia przyczynia się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez środki przyjmowane na podstawie art. 114 TFUE w ramach urzeczywistniania rynku wewnętrznego. Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie odpowiedniej równowagi między osiągnięciem wysokiego poziomu ochrony konsumentów a propagowaniem konkurencyjności przedsiębiorstw, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania zasady pomocniczości.
- (3) Niektóre aspekty umów sprzedaży towarów należy, przyjmując za podstawę wysoki poziom ochrony konsumentów, zharmonizować, aby stworzyć prawdziwie jednolity rynek cyfrowy, zwiększyć pewność prawa i obniżyć koszty transakcji, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).
- (4) Handel elektroniczny jest kluczowym motorem wzrostu na rynku wewnętrznym. Jednak jego potencjał wzrostu pozostaje w dużej części niewykorzystany. W celu wzmocnienia konkurencyjności Unii i napędzenia wzrostu, Unia musi działać szybko i zachęcać uczestników rynku do uwolnienia pełnego potencjału, jaki oferuje rynek wewnętrzny. Pełny potencjał rynku wewnętrznego może zostać uwolniony jedynie wtedy, gdy wszyscy uczestnicy rynku będą mieli łatwy dostęp do transgranicznej sprzedaży towarów, w tym elektronicznych transakcji handlowych. Prawo umów, na podstawie którego uczestnicy rynku zawierają transakcje, jest jednym z najważniejszych czynników wpływających na decyzje przedsiębiorców dotyczące tego, czy angażować się w transgraniczną sprzedaż towarów. Prawo umów wpływa także na gotowość konsumentów do akceptowania tego rodzaju zakupów i obdarzania go zaufaniem.
- (5) Zmiany technologiczne sprawiły, że rozwija się rynek towarów, które zawierają w sobie treści cyfrowe lub usługi cyfrowe lub są z takimi treściami lub usługami wzajemnie połączone. Ze względu na rosnącą liczbę tego typu urządzeń i coraz większy popyt na nie wśród konsumentów konieczne są działania na poziomie Unii, aby zapewnić wysoki poziom ochrony konsumentów oraz zwiększyć pewność prawa w odniesieniu do zasad mających zastosowanie do umów sprzedaży takich produktów. Zwiększająca się pewność prawa pomogłaby wzmocnić zaufanie konsumentów i sprzedawców.

⁽¹⁾ Dz.U. C 264 z 20.7.2016, s. 57.⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2019 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 15 kwietnia 2019 r.

- (6) Unijne przepisy mające zastosowanie do sprzedaży towarów są wciąż bardzo fragmentaryczne, choć przepisy dotyczące warunków dostarczania i, w odniesieniu do umów zawieranych na odległość lub umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, wymogów dotyczących informacji przed zawarciem umowy oraz prawa odstąpienia od umowy zostały już w pełni zharmonizowane w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE⁽³⁾. Pozostałe najważniejsze elementy umowne, takie jak kryteria zgodności z umową, środki ochrony prawnej w przypadku braku zgodności towaru z umową oraz główne zasady korzystania z takich środków, podlegają obecnie minimalnej harmonizacji zgodnie z dyrektywą 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾. Państwom członkowskim umożliwiono ustalenie norm na wyższym poziomie niż unijny oraz wprowadzenie lub utrzymanie przepisów zapewniających jeszcze wyższy poziom ochrony konsumentów. Korzystając z tego uprawnienia, państwa członkowskie uwzględniły różne elementy i podjęły działania w różnym zakresie. Z tego względu przepisy krajowe będące transpozycją dyrektywy 1999/44/WE są obecnie w znacznym stopniu rozbieżne w odniesieniu do podstawowych elementów, takich jak istnienie lub brak hierarchii środków ochrony prawnej.
- (7) Istniejące różnice mogą negatywnie oddziaływać na przedsiębiorstwa i konsumentów. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008⁽⁵⁾ przedsiębiorstwa, których oferta jest skierowana do konsumentów z innych państw członkowskich, są zobowiązane przestrzegać bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa umów konsumenckich państwa zwykłego pobytu konsumenta. Zważywszy na fakt, że przepisy państw członkowskich różnią się, przedsiębiorstwa mogą być narażone na dodatkowe koszty. Z tego względu wiele przedsiębiorstw może decydować się na ograniczenie działalności do rynku krajowego albo jedynie na eksport towarów do jednego lub dwóch państw członkowskich. Taka decyzja, mająca na celu ograniczenie kosztów i ryzyka związanych z handlem transgranicznym, skutkuje utratą możliwości ekspansji handlowej i korzyści skali. Cierpią na tym szczególnie MŚP.
- (8) Konsumenti mają zapewniony wysoki poziom ochrony przy dokonywaniu zakupów za granicą dzięki stosowaniu rozporządzenia (WE) nr 593/2008, jednak zróżnicowanie przepisów ma także negatywny wpływ na zaufanie konsumentów do transakcji transgranicznych. Za tą nieufnością kryje się kilka czynników, jednak najważniejszym wydaje się być niepewność co do przysługujących konsumentowi praw wynikających z umowy. Ta niepewność występuje niezależnie od tego, czy konsumenci są chronieni przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa umów konsumenckich w swoim państwie członkowskim, w przypadku gdy sprzedawcy kierują do nich swoją działalność transgraniczną, jak również niezależnie od tego, czy konsument zawiera transgraniczną umowę ze sprzedawcą, który prowadzi działalność handlową w państwie członkowskim konsumenta.
- (9) Podczas gdy sprzedaż towarów przez internet stanowi przeważającą część sprzedaży transgranicznej w Unii, to różnice w krajowym prawie umów mają w równym stopniu wpływ na detalistów, którzy korzystają z kanałów sprzedaży na odległość oraz na detalistów prowadzących sprzedaż przy fizycznej obecności stron, utrudniając im rozszerzenie działalności na rynki innych państw. Zakresem stosowania niniejszej dyrektywy należy objąć wszystkie kanały sprzedaży, aby stworzyć równe szanse dla wszystkich przedsiębiorstw sprzedających towary konsumentom. Określając jednolite zasady dotyczące wszystkich kanałów sprzedaży, niniejsza dyrektywa powinna unikać rozbieżności, które stanowiłyby niewspółmierne obciążenie dla coraz liczniejszych w Unii detalistów prowadzących sprzedaż wielokanałową. Konieczność utrzymania spójnych przepisów w sprawie sprzedaży i gwarancji obejmujących wszystkie kanały sprzedaży potwierdzono w sporządzonej przez Komisję kontroli sprawności funkcjonowania przepisów dotyczących konsumentów i marketingu opublikowanej w dniu 29 maja 2017 r., która objęła również dyrektywę 1999/44/WE.
- (10) Niniejsza dyrektywa powinna obejmować przepisy mające zastosowanie do sprzedaży towarów, w tym towarów z elementami cyfrowymi, jedynie w odniesieniu do najważniejszych elementów umowy, które są wymagane do usunięcia barier na rynku wewnętrznym wynikających z prawa umów. Z tego względu należy w pełni zharmonizować przepisy określające wymogi zgodności z umową, środki ochrony prawnej przysługujące konsumentom w przypadku braku zgodności towarów z umową oraz główne zasady korzystania z tych środków, a także zwiększyć poziom ochrony konsumentów w stosunku do dyrektywy 1999/44/WE. W pełni zharmonizowane przepisy dotyczące niektórych istotnych elementów prawa umów konsumenckich ułatwiłyby przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, oferowanie produktów w innych państwach członkowskich. Dzięki pełnej harmonizacji najważniejszych przepisów konsumenci czerpaliby korzyści z wysokiego poziomu ochrony oraz z większego dobrobytu.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji (Dz.U. L 171 z 7.7.1999, s. 12).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

- (11) Niniejsza dyrektywa uzupełnia dyrektywę 2011/83/UE. Podczas gdy dyrektywa 2011/83/UE ustanawia przede wszystkim przepisy dotyczące wymogów w zakresie informacji przed zawarciem umowy, prawa odstąpienia od umowy w przypadku umów zawieranych na odległość lub umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa oraz warunków dostarczania towarów oraz przenoszenia ryzyka, to niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące zgodności towarów z umową, środki ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową oraz zasady korzystania z tych środków.
- (12) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie jedynie do materialnych rzeczy ruchomych, które stanowią towary w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie powinny mieć zatem swobodę regulowania umów dotyczących sprzedaży nieruchomości, takich jak budynki mieszkalne, oraz ich głównych składników mających stanowić istotną część takich nieruchomości.
- (13) Niniejsza dyrektywa oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/770⁽⁶⁾ powinny się wzajemnie uzupełniać. Dyrektywa (UE) 2019/770 ustanawia przepisy regulujące określone wymogi dotyczące umów, których przedmiotem jest dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych, natomiast niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy regulujące określone wymogi dotyczące umów, których przedmiotem jest sprzedaż towarów. W związku z tym, w celu spełnienia oczekiwań konsumentów oraz zapewnienia przedsiębiorcom oferującym treści cyfrowe lub usługi cyfrowe jasnych i prostych ram prawnych, dyrektywa (UE) 2019/770 ma zastosowanie do dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych, w tym treści cyfrowych dostarczanych na nośniku materialnym, takim jak płyty DVD, płyty CD, pamięć podręczna USB i karty pamięci, a także do samego nośnika materialnego, pod warunkiem że służy on jedynie jako nośnik treści cyfrowych. Niniejsza dyrektywa powinna natomiast mieć zastosowanie do umów sprzedaży towarów, w tym towarów z elementami cyfrowymi, które potrzebują treści cyfrowych lub usług cyfrowej, aby pełnić swoje funkcje.
- (14) Termin „towary” w rozumieniu niniejszej dyrektywy należy rozumieć jako obejmujący „towary z elementami cyfrowymi”, a zatem odnoszący się także do treści cyfrowych lub usług cyfrowych zawartych w takich towarach lub wzajemnie z nimi połączonych w taki sposób, że brak treści cyfrowych lub usługi cyfrowej uniemożliwiłby tym towarom pełnienie ich funkcji. Treści cyfrowe zawarte w towarze lub wzajemnie z nim połączone mogą stanowić dane wytwarzane i dostarczane w postaci cyfrowej, takie jak systemy operacyjne, aplikacje i inne oprogramowanie. Treści cyfrowe w chwili zawarcia umowy sprzedaży mogą być już uprzednio zainstalowane lub, jeżeli umowa tak stanowi, mogą zostać zainstalowane później. Treści cyfrowe wzajemnie połączone z towarem mogą obejmować usługi umożliwiające tworzenie, przetwarzanie i przechowywanie danych w postaci cyfrowej lub dostęp do takich danych, takie jak „oprogramowanie jako usługa” oferowane w chmurze obliczeniowej, dostarczanie w sposób ciągły danych o ruchu w systemie nawigacji lub dostarczanie w sposób ciągły indywidualnie dostosowanych planów treningu w przypadku inteligentnych zegarków.
- (15) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do umów sprzedaży towarów, w tym towarów z elementami cyfrowymi, w przypadku których brak zawarcia w tych towarach albo wzajemnego z nimi połączenia treści cyfrowych lub usług cyfrowych uniemożliwiłby tym towarom pełnienie ich funkcji oraz w przypadku których te treści lub usługi cyfrowe są dostarczane wraz z towarem na podstawie tej samej umowy sprzedaży dotyczącej tych towarów. To, czy dostarczanie zawartych w towarze lub wzajemnie z nim połączonych treści cyfrowych lub usług cyfrowych stanowi część umowy sprzedaży ze sprzedającym, powinno zależeć od treści takiej umowy. Niniejsza dyrektywa powinna obejmować zawarte w towarze lub wzajemnie z nim połączone treści cyfrowe lub usługi cyfrowe, których dostarczanie jest wyraźnie wymagane w umowie. Powinna ona również obejmować umowy sprzedaży, które mogą być rozumiane jako umowy obejmujące dostarczanie konkretnych treści cyfrowych lub konkretnej usługi cyfrowej, gdyż są one czymś oczywistym w przypadku towarów tego samego rodzaju i konsument może ich zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę specyfikę towarów oraz oświadczenia publiczne składane przez sprzedawcę lub inne osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji – w tym przez producenta – albo imieniu sprzedawcy lub takich innych osób. Jeżeli przykładowo w reklamie byłaby mowa o tym, że inteligentny telewizor zawiera określoną aplikację wideo, należałoby uważać, że ta aplikacja wideo jest objęta umową sprzedaży. Powinno to mieć zastosowanie niezależnie od tego, czy treści cyfrowe lub usługa cyfrowa zostały uprzednio zainstalowane w danym towarze, czy też mają zostać pobrane później na inne urządzenie i są tylko powiązane z danym towarem. Przykładowo smartfon może zawierać standardowo zainstalowaną aplikację, dostarczaną na podstawie umowy sprzedaży, taką jak budzik lub kamera. Innym przykładem może być inteligentny zegarek. W takim przypadku sam zegarek należałoby uważać za towar z elementami cyfrowymi mogący pełnić swoje funkcje wyłącznie z aplikacją, która udostępniana jest na podstawie tej samej umowy sprzedaży, ale którą konsument musi pobrać na smartfon. Aplikacja byłaby wówczas wzajemnie połączonym elementem cyfrowym. Powinno to mieć również zastosowanie, jeżeli zawarte w towarze lub wzajemnie połączone z nim treści cyfrowe lub usługa cyfrowa nie są dostarczane przez samego sprzedawcę, lecz zgodnie z umową sprzedaży przez osobę trzecią. W celu uniknięcia niepewności wśród sprzedawców i konsumentów, w przypadku wątpliwości, czy dostawa treści cyfrowych lub usługi cyfrowej objęta jest umową sprzedaży, należy stosować przepisy niniejszej dyrektywy. Ponadto na potwierdzenie dwustronnego stosunku umownego między

⁽⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/770 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych (zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

sprzedawcą a konsumentem, którego częścią jest dostarczanie zawartych w towarze lub wzajemnie z nim połączonych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, nie powinien mieć wpływu sam fakt, że – aby móc korzystać z tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej – konsument musi wyrazić zgodę na umowę licencyjną z osobą trzecią.

- (16) W przeciwnym przypadku, jeżeli brak zawartych lub połączonych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej nie uniemożliwia towarom pełnienia ich funkcji lub jeżeli konsument zawiera umowę o dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, które nie stanowią części umowy sprzedaży towarów z elementami cyfrowymi, umowa ta powinna być uznawana za odrębną od umowy sprzedaży towarów nawet wówczas, gdy sprzedawca działa jako pośrednik w odniesieniu do tej drugiej umowy z dostawcą będącym osobą trzecią, i mogłaby być objęta zakresem stosowania dyrektywy (UE) 2019/770, o ile spełnione są warunki tej dyrektywy. Przykładowo, jeżeli konsument pobiera grę ze sklepu z aplikacjami na smartfon, umowa o dostarczenie gry jest odrębna od umowy sprzedaży samego smartfona. Niniejsza dyrektywa powinna zatem mieć zastosowanie wyłącznie do umowy sprzedaży smartfona, zaś dostarczenie aplikacji gry powinno wchodzić w zakres stosowania dyrektywy (UE) 2019/770, o ile spełnione są warunki tej dyrektywy. Innym przykładem jest sytuacja, w której jednoznacznie uzgodniono, że konsument kupuje smartfon bez konkretnego systemu operacyjnego, po czym zawiera umowę o dostarczenie systemu operacyjnego z osobą trzecią. W takim przypadku dostarczenie zakupionego osobno systemu operacyjnego nie stanowiłoby części umowy sprzedaży, a zatem nie wchodziłoby w zakres stosowania niniejszej dyrektywy, ale mogłoby ewentualnie wchodzić w zakres stosowania dyrektywy (UE) 2019/770, o ile spełnione byłyby warunki tej dyrektywy.
- (17) W celu zapewnienia jasności prawa w niniejszej dyrektywie należy ustanowić definicję umowy sprzedaży oraz jasno określić zakres jej stosowania. Zakres stosowania niniejszej dyrektywy powinien również objąć umowy dotyczące towarów, które mają zostać wyprodukowane lub wytworzone w przyszłości, w tym zgodnie ze wskazówkami konsumenta. Ponadto w zakres stosowania niniejszej dyrektywy wejść może instalacja towaru, jeżeli stanowi ona element umowy sprzedaży i musi zostać przeprowadzona przez sprzedawcę lub na jego odpowiedzialność. Jeżeli umowa dotyczy zarówno sprzedaży towarów, jak i świadczenia usług, należy pozostawić w gestii prawa krajowego ustalenie, czy cała umowa może zostać zaklasyfikowana jako umowa sprzedaży w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (18) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na prawo krajowe w zakresie, w jakim dane kwestie nie są przez nią regulowane, w szczególności w odniesieniu do takich kwestii jak zgodność towarów z prawem, odszkodowanie i aspekty ogólnego prawa umów, na przykład zawieranie umów, ich skuteczność, nieważność lub skutki. Nie powinna mieć ona również wpływu na kwestie skutków rozwiązania umowy oraz określone aspekty dotyczące naprawy i wymiany, których nie reguluje niniejsza dyrektywa. Regulując prawa stron do wstrzymania się z wykonywaniem swoich zobowiązań lub ich części do czasu wywiązania się przez drugą stronę z jej zobowiązań, państwa członkowskie powinny zachować swobodę w zakresie regulowania warunków i zasad wstrzymania się z zapłatą ceny przez konsumenta. Państwa członkowskie powinny również zachować swobodę regulowania prawa konsumenta do odszkodowania za szkody poniesione w wyniku naruszenia przez sprzedawcę niniejszej dyrektywy. Niniejsza dyrektywa nie powinna także mieć wpływu na przepisy krajowe, które nie dotyczą szczególnie umów konsumenckich i które przewidują szczegółowe środki ochrony prawnej w przypadku niektórych wad, które nie były widoczne w momencie zawarcia umowy sprzedaży, a mianowicie na przepisy krajowe, które mogą określać szczegółowe zasady dotyczące odpowiedzialności sprzedawcy za wady ukryte. Niniejsza dyrektywa nie powinna także mieć wpływu na przepisy krajowe przewidujące pozaumowne środki ochrony prawnej przysługujące konsumentowi w przypadku braku zgodności towarów z umową, skierowane przeciwko osobom na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji, na przykład producentom, lub innym osobom wykonującym zobowiązania takich osób.
- (19) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na swobodę pozostawienia konsumentom przez państwa członkowskie wyboru konkretnego środka ochrony prawnej, jeżeli brak zgodności towaru z umową ujawni się wkrótce po jego dostarczeniu, a mianowicie na przepisy krajowe, które przewidują prawo konsumenta do zrezygnowania z wadliwego towaru i uznania umowy za wypowiedzianą lub do zwrócenia się o natychmiastową wymianę w krótkim terminie od dostawy towaru, który to termin nie powinien przekroczyć 30 dni.
- (20) Państwa członkowskie powinny zachować swobodę regulowania obowiązków informacyjnych sprzedawcy w związku z zawarciem umowy lub obowiązku sprzedawcy uprzedzenia konsumenta o, przykładowo, określonych cechach towaru, odpowiedniości materiałów dostarczonych przez konsumenta lub możliwych niekorzystnych skutkach wynikających ze szczególnych wymagań konsumenta, na przykład zgłoszonego przez konsumenta żądania, aby suknia wieczorowa została uszyta z konkretnej tkaniny.
- (21) Państwa członkowskie powinny również zachować swobodę rozszerzenia stosowania przepisów niniejszej dyrektywy na umowy, które nie są objęte zakresem jej stosowania, lub regulowania takich umów w inny sposób. Państwa członkowskie powinny, przykładowo, zachować swobodę rozszerzenia ochrony, którą są objęci konsumenci na mocy niniejszej dyrektywy, na osoby fizyczne lub prawne, które nie są konsumentami w rozumieniu niniejszej dyrektywy, takie jak organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa typu start-up lub MŚP.

- (22) Definicja konsumenta powinna obejmować osoby fizyczne działające w celach niezwiązanych z ich działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową. Jednak w przypadku umów podwójnego zastosowania, gdy umowa zawierana jest w celach, które częściowo są związane z działalnością handlową danej osoby, a częściowo nie, natomiast cel działalności handlowej jest do tego stopnia ograniczony, że nie dominuje w ogólnym kontekście umowy, państwa członkowskie również powinny zachować swobodę decydowania, czy taka osoba także powinna być uznawana za konsumenta i na jakich warunkach.
- (23) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do umów, na podstawie których sprzedawca przenosi własność towarów lub zobowiązuje się do przeniesienia własności towarów na konsumenta. W rozumieniu niniejszej dyrektywy za sprzedawców mogą być uznani dostawcy platform, jeżeli działają oni w celach związanych ze swoją działalnością gospodarczą oraz jako bezpośredni partner umowny konsumenta na potrzeby sprzedaży towarów. Państwa członkowskie powinny zachować swobodę rozszerzenia stosowania niniejszej dyrektywy na dostawców platform, którzy nie spełniają wymogów uznania za sprzedawcę zgodnie z niniejszą dyrektywą.
- (24) W celu zrównoważenia potrzeby pewności prawa z właściwą elastycznością przepisów odniesienia w niniejszej dyrektywie do tego, czego można oczekiwać od danej osoby i czego dana osoba może oczekiwać, dotyczą zasadnych oczekiwań. Oceny tego, czy coś jest zasadne, powinno się dokonywać obiektywnie, uwzględniając specyfikę i cel umowy, okoliczności sprawy oraz zwyczaje i praktyki zaangażowanych stron.
- (25) W celu zapewnienia jasności co do tego, czego konsument może oczekiwać od towarów i za co ma odpowiadać sprzedawca w przypadku niespełnienia oczekiwań konsumenta, niezwykle istotna jest pełna harmonizacja przepisów dotyczących ustalenia, czy towary są zgodne z umową. Jakikolwiek odniesienie do zgodności z umową w niniejszej dyrektywie powinno odnosić się do zgodności towarów z umową sprzedaży. W celu ochrony uzasadnionych interesów obu stron umowy sprzedaży zgodność z umową należy oceniać w oparciu o zarówno subiektywne, jak i obiektywne wymogi zgodności z umową.
- (26) Towary powinny zatem spełniać wymogi uzgodnione w umowie sprzedaży między sprzedawcą a konsumentem. Wymogi te mogą obejmować, między innymi, ilość, jakość, rodzaj i opis towarów, ich zdatność do określonego użycia oraz dostarczenie towarów wraz z uzgodnionymi akcesoriami i instrukcjami. Wymogi umowy sprzedaży powinny obejmować wymogi wynikające z informacji podanych przed zawarciem umowy, które zgodnie z dyrektywą 2011/83/UE stanowią integralną część umowy sprzedaży.
- (27) Pojęcie funkcjonalności powinno być rozumiane jako odnoszące się do sposobów, w jaki towary mogą pełnić swoje funkcje z uwzględnieniem przeznaczenia tych towarów. Pojęcie interoperacyjności odnosi się do tego, czy i w jakim zakresie towary mogą współdziałać ze sprzętem komputerowym lub oprogramowaniem, innym niż sprzęt komputerowy lub oprogramowanie, z którymi towary tego samego rodzaju są zazwyczaj używane. Prawidłowe funkcjonowanie mogłoby obejmować przykładowo zdolność towarów do wymiany informacji z takim innym oprogramowaniem lub sprzętem komputerowym oraz do wykorzystywania wymienianych informacji.
- (28) Biorąc pod uwagę fakt, że treści cyfrowe lub usługi cyfrowe zawarte w towarach lub wzajemnie z nimi połączone stale się rozwijają, sprzedawcy mogą uzgodnić z konsumentami zapewnianie im aktualizacji dla takich towarów. Aktualizacje, jak uzgodniono w umowie sprzedaży, mogą usprawnić i udoskonalić treści cyfrowe lub usługę cyfrową stanowiącą element towarów, rozszerzyć ich funkcjonalność, dostosować je do rozwoju technicznego, chronić je przed nowymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa lub służyć jeszcze innym celom. W związku z tym zgodność z umową towarów zawierających treści cyfrowe lub usługi cyfrowe lub wzajemnie z nimi połączonych powinna być także oceniana pod względem tego, czy treści cyfrowe lub usługi cyfrowe są aktualizowane zgodnie z umową sprzedaży. Niedostarczenie aktualizacji, które uzgodniono w umowie sprzedaży, należy uznać za brak zgodności towarów z umową. Co więcej, wadliwe lub niekompletne aktualizacje również należy uznać za brak zgodności towarów z umową, biorąc pod uwagę, że oznaczałoby to, że takie aktualizacje nie zostały dokonane w sposób przewidziany w umowie sprzedaży.
- (29) Aby towary były zgodne z umową, powinny one spełniać nie tylko subiektywne wymogi zgodności z umową, lecz również dodatkowo obiektywne wymogi zgodności z umową określone w niniejszej dyrektywie. Przy ocenie zgodności z umową należy wziąć między innymi pod uwagę, do jakiego celu są zazwyczaj używane towary tego samego rodzaju, czy zostały dostarczone wraz z akcesoriami i instrukcjami, których otrzymania konsument może zasadnie oczekiwać, lub czy odpowiadają próbce lub modelowi, które sprzedawca udostępnił konsumentowi. Towary powinny również posiadać cechy i funkcje, jakie zazwyczaj posiadają towary tego samego rodzaju i których konsument może zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę specyfikę towarów oraz oświadczenia publiczne składane przez sprzedawcę lub inne osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji albo w imieniu sprzedawcy lub takich innych osób.

- (30) Oprócz aktualizacji uzgodnionych w umowie sprzedawca powinien również zapewnić aktualizacje, w tym aktualizacje zabezpieczeń, w celu zapewnienia zgodności towarów z elementami cyfrowymi z umową. Obowiązek spoczywający na sprzedawcy powinien ograniczać się do aktualizacji, które są niezbędne do zachowania przez takie towary zgodności z obiektywnymi i subiektywnymi wymogami zgodności z umową przewidzianymi w niniejszej dyrektywie. Jeżeli strony nie uzgodniły w umowie inaczej, sprzedawca nie powinien być zobowiązany do zapewniania zaktualizowanych wersji treści cyfrowych lub usługi cyfrowej wchodzących w skład towarów ani do usprawniania lub rozszerzania funkcjonalności towarów wykraczającego poza wymogi zgodności z umową. Jeżeli aktualizacja zapewniona przez sprzedawcę lub przez osobę trzecią dostarczającą treści cyfrowe lub usługę cyfrową na podstawie umowy sprzedaży powoduje brak zgodności towaru z elementami cyfrowymi z umową, sprzedawca powinien być odpowiedzialny za doprowadzenie towaru do zgodności z umową. Konsument powinien zachować swobodę decydowania o instalacji zapewnionych aktualizacji. Jeżeli jednak konsument postanowi nie instalować aktualizacji, które są niezbędne do zachowania zgodności towarów z elementami cyfrowymi z umową, konsument nie powinien oczekiwać, że takie towary pozostaną zgodne z umową. Sprzedawca powinien poinformować konsumenta, że decyzja o nieinstalowaniu aktualizacji, które są niezbędne do zachowania zgodności towarów z elementami cyfrowymi z umową, w tym aktualizacji zabezpieczeń, wpłynie na odpowiedzialność sprzedawcy za zgodność z umową tych cech towarów z elementami cyfrowymi, którą odpowiednie aktualizacje mają zapewniać. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na obowiązki zapewniania aktualizacji zabezpieczeń określone w prawie Unii lub w prawie krajowym.
- (31) Co do zasady w przypadku towarów z elementami cyfrowymi, w których treści cyfrowe lub usługa cyfrowa zawarte w nich lub wzajemnie z nimi połączone są dostarczane w ramach pojedynczej dostawy, sprzedawca powinien ponosić odpowiedzialność wyłącznie za brak zgodności z umową zachodzący w momencie dostawy. Jednak obowiązek zapewniania aktualizacji powinien odzwierciedlać fakt, że środowisko cyfrowe każdego takiego towaru ulega ciągłym zmianom. Dlatego też aktualizacje są narzędziem niezbędnym do zapewnienia, aby towary mogły funkcjonować w taki sam sposób jak w momencie ich dostawy. Ponadto, w odróżnieniu od towarów tradycyjnych, towary z elementami cyfrowymi nie są zupełnie odseparowane od sfery sprzedawcy, gdyż sprzedawca lub osoba trzecia dostarczający treści cyfrowe lub usługę cyfrową na podstawie umowy sprzedaży mogą aktualizować towary na odległość, zwykle przez internet. Dlatego jeżeli treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane w ramach pojedynczej dostawy, sprzedawca powinien ponosić odpowiedzialność za zapewnianie aktualizacji niezbędnych do zachowania zgodności towarów z elementami cyfrowymi z umową przez okres, którego konsument może zasadnie oczekiwać, nawet jeżeli towary były zgodne z umową w momencie dostawy. Okres, przez który konsument może zasadnie oczekiwać otrzymywania aktualizacji, należy ocenić w oparciu o rodzaj i przeznaczenie towarów oraz elementy cyfrowe, z uwzględnieniem okoliczności i charakteru umowy sprzedaży. Konsument zwykle oczekuje, że będzie otrzymywał aktualizacje co najmniej tak długo, jak sprzedawca jest odpowiedzialny za brak zgodności z umową, natomiast w niektórych przypadkach uzasadnione oczekiwanie konsumenta mogłyby wykraczać poza ten okres, co może mieć miejsce w szczególności w przypadku aktualizacji zabezpieczeń. W innych przypadkach, przykładowo w odniesieniu do towarów z elementami cyfrowymi, których cel jest ograniczony w czasie, obowiązek sprzedawcy do zapewnienia aktualizacji pozostawałby zwykle ograniczony do tego czasu.
- (32) Zapewnienie większej trwałości towarów jest ważne dla osiągnięcia bardziej zrównoważonej konsumpcji i gospodarki o obiegu zamkniętym. Podobnie eliminowanie z rynku unijnego towarów niezgodnych z umową dzięki wzmocnionemu nadzorowi rynku i zapewnieniu odpowiednich bodźców dla przedsiębiorstw jest niezwykle istotne dla zwiększania zaufania do funkcjonowania rynku wewnętrznego. Z tego względu najbardziej odpowiednim podejściem do wprowadzenia wymagań co do trwałości określonych rodzajów lub grup produktów jest prawodawstwo unijne dla określonych produktów, przy wykorzystaniu w tym celu przyjętych kryteriów. Niniejsza dyrektywa powinna zatem być uzupełnieniem celów realizowanych w takim prawodawstwie unijnym dla konkretnych produktów oraz powinna uwzględniać trwałość jako obiektywne kryterium dla oceny zgodności towarów z umową. Trwałość w niniejszej dyrektywie powinna odnosić się do zdolności towarów do zachowywania ich wymaganych funkcji i parametrów działania przy normalnym użytkowaniu. Aby towary były zgodne z umową, powinny wykazywać się trwałością, której oczekuje się zazwyczaj od towarów tego samego rodzaju i której konsument może zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę specyfikę danych towarów, w tym ewentualną konieczność rozsądnej konserwacji towarów, na przykład regularnych kontroli lub wymiany filtrów w samochodzie, oraz oświadczenia publiczne składane przez osoby w łańcuchu transakcji lub w ich imieniu. Ocena powinna również uwzględniać wszystkie inne istotne okoliczności, takie jak cena towaru oraz intensywność lub częstotliwość korzystania przez konsumenta z tego towaru. Ponadto, jeśli konkretne informacje na temat trwałości zostały wskazane w oświadczeniu złożonym przed zawarciem umowy, które stanowi część umowy sprzedaży, konsument powinien móc polegać na tych informacjach jako na stanowiących subiektywne wymogi zgodności z umową.
- (33) Na mocy niniejszej dyrektywy sprzedawca powinien być zobowiązany do dostarczenia konsumentowi towarów, które są zgodne z umową w momencie dostawy. Sprzedawcy mogą wykorzystywać części zamienne, aby wykonać swoje zobowiązanie do naprawy towaru w przypadku braku zgodności z umową w momencie

dostawy. Niniejsza dyrektywa nie powinna wprowadzić nakładów na sprzedawców obowiązku zapewniania dostępności części zamiennych w danym okresie jako obiektywnego wymogu zgodności z umową, nie powinna ona jednak mieć wpływu na inne przepisy prawa krajowego zobowiązujące sprzedawcę, producenta lub inne osoby w łańcuchu transakcji do zapewnienia dostępności części zamiennych lub do informowania konsumentów o ich dostępności.

- (34) Znaczna liczba towarów musi przed użyciem zostać zainstalowana, aby konsument mógł z nich w pełni korzystać. Ponadto w przypadku towarów z elementami cyfrowymi instalacja treści cyfrowych lub usługi cyfrowej jest zwykle niezbędna, by konsument był w stanie używać tych towarów zgodnie z ich przeznaczeniem. Z tego względu brak zgodności z umową wynikający z niewłaściwej instalacji towarów, w tym z niewłaściwej instalacji treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zawartych w towarach lub wzajemnie z nimi połączonych, należy traktować jako brak zgodności z umową, jeżeli instalacja została przeprowadzona przez sprzedawcę lub pod jego kontrolą. Jeżeli towary miały zostać zainstalowane przez konsumenta, brak zgodności z umową wynikający z niewłaściwej instalacji należy traktować jako brak zgodności towarów z umową niezależnie od tego, czy instalacja została przeprowadzona przez konsumenta lub osobę trzecią na odpowiedzialność konsumenta, jeżeli instalacja była niewłaściwa ze względu na błędy instrukcji instalacji, takie jak niekompletność lub niejasność tych instrukcji, które uczyniły instrukcję instalacji trudną do stosowania przez przeciętnego konsumenta.
- (35) Zgodność z umową powinna dotyczyć zarówno wad materialnych, jak i prawnych. Ograniczenia wynikające z naruszenia praw osób trzecich, w szczególności praw własności intelektualnej, mogą uniemożliwić lub ograniczyć korzystanie z towarów zgodnie z umową. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby konsument miał wówczas prawo do środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową zgodnie z niniejszą dyrektywą, chyba że prawo krajowe przewiduje w takich przypadkach nieważność umowy lub jej rozwiązanie.
- (36) W celu zapewnienia dostatecznej elastyczności przepisów, przykładowo w odniesieniu do sprzedaży towarów używanych, strony powinny mieć możliwość odstąpienia od obiektywnych wymogów zgodności z umową przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Takie odstąpienie powinno być możliwe jedynie w przypadku, gdy konsument został o tym wyraźnie poinformowany i zaakceptował je odrębnie od pozostałych oświadczeń lub uzgodnień poprzez czynne i jednoznaczne zachowanie.
- (37) Aby wzmocnić pewność prawa zarówno dla konsumentów, jak i sprzedawców, należy jasno wskazać moment, w jakim należy oceniać zgodność towarów z umową. Odpowiednim momentem oceny zgodności towarów z umową powinien być moment ich dostawy. Powinno to mieć zastosowanie również do towarów, które zawierają treści cyfrowe lub usługi cyfrowe lub są wzajemnie z nimi połączone, dostarczanych w ramach pojedynczej dostawy. Jednak jeżeli treści cyfrowe lub usługa cyfrowa zawarte w towarach lub wzajemnie z nimi połączone mają być dostarczane w sposób ciągły przez określony czas, odpowiednim momentem na potrzeby ustalenia zgodności tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową nie powinien być jeden konkretny moment, lecz raczej okres rozpoczynający się w momencie dostawy. Ze względu na pewność prawa okres ten powinien pokrywać się z okresem odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu braku zgodności z umową.
- (38) Niniejsza dyrektywa nie powinna regulować znaczenia terminu „dostawa”, co należy pozostawić prawu krajowemu, w szczególności w odniesieniu do kwestii, co musi zrobić sprzedawca, by wykonać swoje zobowiązanie dostawy towarów. Ponadto odniesienia do momentu dostawy w niniejszej dyrektywie powinny pozostać bez uszczerbku dla przepisów dotyczących przejścia ryzyka określonych w dyrektywie 2011/83/UE i wdrożonych odpowiednio do prawa państw członkowskich.
- (39) Towary z elementami cyfrowymi należy uznać za dostarczone konsumentowi, gdy dostarczono fizyczny komponent towaru oraz dokonano pojedynczej dostawy treści cyfrowych lub usługi cyfrowej lub rozpoczęło się dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w sposób ciągły przez określony czas. Oznacza to, że sprzedawca powinien także udostępnić konsumentowi treści cyfrowe lub usługę cyfrową lub umożliwić mu dostęp do nich w taki sposób – przykładowo poprzez podanie linku lub opcję pobrania – by treści cyfrowe lub usługa cyfrowa lub środki odpowiednie do ich pobrania lub dostępu do nich dotarły do sfery konsumenta i by nie było już konieczne żadne działanie ze strony sprzedawcy w celu umożliwienia konsumentowi korzystania z treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zgodnie z umową. W związku z tym właściwym momentem do ustalania zgodności z umową powinien być moment dostarczenia treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, jeśli komponent fizyczny został dostarczony wcześniej. W ten sposób możliwe jest zapewnienie jednolitego momentu rozpoczęcia biegu

okresu odpowiedzialności z jednej strony w stosunku do komponentu fizycznego, a z drugiej strony – do elementu cyfrowego. Ponadto w wielu przypadkach konsument nie jest w stanie zauważyć wady komponentu fizycznego, dopóki nie zostaną dostarczone treści cyfrowe lub usługa cyfrowa.

- (40) Jeżeli towary wymagają zainstalowania przez sprzedawcę, konsument, w niektórych przypadkach, nie jest w stanie używać tych towarów lub zauważyć wady, dopóki instalacja nie zostanie ukończona. W związku z tym w przypadkach, w których zgodnie z umową sprzedaży towary mają zostać zainstalowane przez sprzedawcę lub na odpowiedzialność sprzedawcy, należy uznać je za dostarczone konsumentowi po ukończeniu instalacji.
- (41) W celu zapewnienia pewności prawa dla sprzedawców oraz ogólnego zaufania konsumentów do zakupów transgranicznych konieczne jest ustalenie okresu, w którym konsument ma prawo do środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, który istnieje w momencie właściwym dla ustalania zgodności z umową. Biorąc pod uwagę, że podczas wdrażania dyrektywy 1999/44/WE zdecydowana większość państw członkowskich przewidziała okres dwuletni i w praktyce ten okres jest uznawany przez uczestników rynku za rozsądny, należy ten okres utrzymać. Ten sam okres powinien mieć zastosowanie również do towarów z elementami cyfrowymi. Jeżeli jednak umowa przewiduje dostarczanie w sposób ciągły przez okres dłuższy niż dwa lata, konsument powinien mieć prawo do środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, który wystąpił lub ujawnił się w okresie, w którym zgodnie z umową treści cyfrowe lub usługa cyfrowa mają być dostarczane. W celu zapewnienia państwu członkowskim możliwości zwiększenia poziomu ochrony konsumenta w ich prawie krajowym, państwa członkowskie powinny mieć swobodę ustalenia dłuższych okresów odpowiedzialności sprzedawcy niż te, które przewidziano w niniejszej dyrektywie.
- (42) Ze względu na spójność z istniejącymi krajowymi systemami prawnymi państwa członkowskie powinny mieć swobodę ustalenia, że sprzedawcy ponoszą odpowiedzialność za brak zgodności z umową, który ujawni się w określonym okresie, w połączeniu – ewentualnie – z terminem przedawnienia, albo że środki ochrony prawnej przysługujące konsumentowi podlegają jedynie przedawnieniu. W pierwszym przypadku państwa członkowskie powinny zapewnić, aby okres odpowiedzialności sprzedawcy nie był obchodzony za pomocą terminu przedawnienia środków ochrony prawnej przysługujących konsumentowi. W niniejszej dyrektywie nie powinno się zatem harmonizować momentu rozpoczęcia biegu krajowych terminów przedawnienia, należy jednak zapewnić, aby terminy te nie ograniczały prawa konsumentów do korzystania ze środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, który ujawnia się w okresie, w którym przedsiębiorca jest odpowiedzialny za brak zgodności z umową. W drugim przypadku państwa członkowskie powinny mieć możliwość utrzymania lub wprowadzenia jedynie terminu przedawnienia środków ochrony prawnej przysługujących konsumentowi bez wprowadzenia konkretnego okresu, w którym musi ujawnić się brak zgodności z umową, aby sprzedawca mógł zostać pociągnięty do odpowiedzialności. W celu zapewnienia jednakowej ochrony konsumentów również w takich przypadkach, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby w sytuacjach, gdy zastosowanie ma jedynie termin przedawnienia, konsumenci mogli nadal korzystać ze środków ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, który ujawni się co najmniej w okresie przewidzianym w niniejszej dyrektywie jako okres odpowiedzialności.
- (43) W odniesieniu do niektórych aspektów uzasadnione może być odmienne traktowanie towarów używanych. Choć dwuletni lub dłuższy okres odpowiedzialności lub termin przedawnienia zwykle chroni interesy zarówno sprzedawcy, jak i konsumenta, w przypadku towarów używanych sytuacja może być inna. Państwa członkowskie powinny zatem umożliwić stronom uzgodnienie krótszego okresu odpowiedzialności lub terminu przedawnienia w przypadku takich towarów. Pozostawienie tej kwestii do uzgodnienia przez strony w umowie zwiększa swobodę zawierania umów i zapewnia poinformowanie konsumenta zarówno o tym, że towar jest używany, jak i o krótszym okresie odpowiedzialności lub terminie przedawnienia. Jednak taki okres lub termin uzgodniony w umowie nie powinien być krótszy niż jeden rok.
- (44) Niniejsza dyrektywa nie powinna regulować warunków, zgodnie z którymi okres odpowiedzialności, przewidziany w niniejszej dyrektywie, lub bieg przedawnienia mogą zostać zawieszony lub przerwany. Państwa członkowskie powinny zatem móc przewidzieć zawieszenie lub przerwanie okresu odpowiedzialności lub biegu przedawnienia, na przykład w przypadku naprawy, wymiany lub negocjacji między sprzedawcą a konsumentem z myślą o zawarciu ugody.
- (45) Przez okres jednego roku lub przez okres dwóch lat, jeżeli państwo członkowskie zdecyduje się zastosować okres dwuletni, konsument powinien jedynie musieć udowodnić, że towar jest niezgodny z umową, nie musi natomiast udowadniać, że brak zgodności z umową faktycznie istniał w momencie właściwym do ustalania zgodności z umową. Aby odeprzeć twierdzenie konsumenta, sprzedawca musiałby udowodnić, że w danym momencie nie zachodził brak zgodności z umową. Ponadto w niektórych przypadkach założenie, że brak zgodności z umową zachodził w momencie właściwym do ustalania zgodności z umową, byłoby nie do pogodzenia ze specyfiką towarów bądź charakterem braku zgodności z umową. Pierwszy przypadek mógłby dotyczyć towarów łatwopsujących się, takich jak na przykład kwiaty, lub towary przeznaczone do jednorazowego

użytku. Drugi przypadek mógłby dotyczyć braku zgodności z umową, który może być spowodowany wyłącznie działaniem konsumenta lub wynika z wyraźnej przyczyny zewnętrznej, która miała miejsce po dostarczeniu towarów konsumentowi. W przypadku towarów z elementami cyfrowymi, kiedy umowa przewiduje dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w sposób ciągły, konsument nie powinien musieć udowadniać, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa były niezgodne z umową w okresie odpowiednim do ustalania zgodności z umową. Aby odeprzeć twierdzenie konsumenta, sprzedawca musiałby udowodnić, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa były w tym okresie zgodne z umową.

- (46) Państwom członkowskim należy zezwolić na utrzymanie lub wprowadzenie przepisów określających, że konsument – aby skorzystać z przysługujących mu praw – musi poinformować sprzedawcę o braku zgodności z umową w terminie nie krótszym niż dwa miesiące od dnia, w którym konsument stwierdził ten brak zgodności z umową. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia wyższego poziomu ochrony konsumentów, nie wprowadzając takiego obowiązku.
- (47) W celu zwiększenia pewności prawa oraz aby wyeliminować jedną z głównych przeszkód na rynku wewnętrznym, niniejsza dyrektywa powinna w pełni zharmonizować środki ochrony prawnej przysługujące konsumentowi w przypadku braku zgodności towarów z umową oraz warunki korzystania z takich środków. W szczególności w przypadku braku zgodności z umową konsumenci powinni mieć prawo do tego, by towary zostały doprowadzone do zgodności z umową, lub do otrzymania proporcjonalnego obniżenia ceny lub do rozwiązania umowy.
- (48) W odniesieniu do doprowadzenia towarów do zgodności z umową, konsumenci powinni mieć wybór między naprawą towaru a jego wymianą. Jeśli konsumenci będą mieli możliwość zażądania naprawy, powinno to sprzyjać zrównoważonej konsumpcji i mogłoby się przyczynić do zwiększenia trwałości produktów. Wybór konsumenta między naprawą a wymianą towaru może być ograniczony jedynie w przypadku, gdyby wybrana opcja, w porównaniu z innymi dostępnymi opcjami, była prawnie lub faktycznie niemożliwa lub wiązałyby się z niewspółmiernymi kosztami dla sprzedawcy. Na przykład niewspółmierne mogłoby być żądanie wymiany towarów ze względu na niewielkie zarysowanie, w sytuacji gdy taka wymiana pociągnęłaby za sobą znaczne koszty, natomiast zarysowanie mogłoby być łatwo usunięte.
- (49) Sprzedawcy należy zezwolić na odmowę doprowadzenia towarów do zgodności z umową, jeżeli zarówno naprawa, jak i wymiana byłyby niemożliwe lub wiązałyby się z niewspółmiernymi kosztami dla sprzedawcy. To samo powinno mieć zastosowanie w przypadku, gdy zarówno naprawa, jak i wymiana są niemożliwe, a alternatywny środek ochrony prawnej wiązałyby się z niewspółmiernymi kosztami dla sprzedawcy. Jeżeli, przykładowo, towary znajdują się w miejscu innym niż to, do którego zostały pierwotnie dostarczone, koszty opłat pocztowych i przewozu mogą stać się niewspółmierne dla sprzedawcy.
- (50) Po ujawnieniu się braku zgodności z umową konsument powinien poinformować o nim sprzedawcę, aby dać mu możliwość doprowadzenia towaru do zgodności z umową. Sprzedawca powinien to zrobić w rozsądnym terminie. Podobnie konsument nie powinien być, co do zasady, uprawniony do natychmiastowego obniżenia ceny lub rozwiązania umowy, lecz powinien dać sprzedawcy rozsądny czas na naprawę lub wymianę towaru niezgodnego z umową. Jeżeli sprzedawca nie dokonał w tym czasie naprawy ani wymiany towaru, konsument powinien mieć prawo do żądania i uzyskania obniżenia ceny lub rozwiązania umowy bez dalszego oczekiwania.
- (51) Jeżeli naprawa lub wymiana nie okazały się dla konsumenta odpowiednim środkiem ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, konsument powinien mieć prawo do obniżenia ceny lub rozwiązania umowy. Dzieje się tak w szczególności w przypadku, gdy sprzedawca nie dokonał naprawy lub wymiany lub okoliczności jasno wskazują, że sprzedawca nie dokona naprawy lub wymiany, lub też sprzedawca odmówił doprowadzenia towarów do zgodności z umową, gdyż zarówno naprawa, jak i wymiana są niemożliwe lub wiązałyby się dla niego z niewspółmiernymi kosztami.
- (52) W niektórych sytuacjach mogłoby być uzasadnione umożliwienie konsumentowi skorzystania z prawa do natychmiastowego obniżenia ceny lub rozwiązania umowy. Jeżeli sprzedawca podjął działania w celu doprowadzenia towarów do zgodności z umową, ale brak zgodności z umową ujawnia się ponownie, należy obiektywnie ustalić, czy konsument powinien zaakceptować dalsze próby doprowadzenia towarów do zgodności z umową przez sprzedawcę, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, takich jak rodzaj i wartość towarów oraz charakter i znaczenie braku zgodności z umową. W szczególności w przypadku kosztownych lub skomplikowanych towarów mogłoby być uzasadnione umożliwienie sprzedawcy podjęcia kolejnej próby zaradzenia brakowi zgodności z umową. Należy również wziąć pod uwagę, czy można oczekiwać od konsumenta, aby zachował

wiarę co do zdolności sprzedawcy do doprowadzenia towarów do zgodności z umową, przykładowo gdy ten sam problem pojawia się po raz drugi. Podobnie w niektórych sytuacjach brak zgodności z umową mógłby być na tyle poważny, że konsument nie byłby w stanie zachować wiary co do zdolności sprzedawcy do doprowadzenia towarów do zgodności z umową, tak jak w przypadku, gdy brak zgodności z umową znacząco wpływa na możliwość normalnego użytkowania towarów przez konsumenta i gdy nie można oczekiwać od konsumenta, aby wierzył, że naprawa lub wymiana dokonana przez sprzedawcę zaradzi problemowi.

- (53) W celu zachowania równowagi między prawami a obowiązkami stron umowy, konsument powinien mieć prawo do rozwiązania umowy jedynie w przypadkach, gdy brak zgodności nie jest nieistotny.
- (54) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość regulowania warunków, na jakich czynności dłużnika mogą zostać wykonane przez inną osobę, przykładowo warunków, na jakich obowiązek naprawy towaru przez sprzedawcę może zostać wykonany przez konsumenta lub osobę trzecią na koszt sprzedawcy.
- (55) W celu ochrony konsumentów przed ryzykiem długiego oczekiwania, naprawy lub wymiany należy dokonać w rozsądnym terminie. Rozsądny termin dokonania naprawy lub wymiany powinien odpowiadać najkrótszemu możliwemu terminowi dokonania naprawy lub wymiany. Termin ten należy określić obiektywnie, biorąc pod uwagę specyfikę i złożoność towarów, charakter i dotkliwość braku zgodności z umową, a także wysiłek niezbędny do dokonania naprawy lub wymiany. Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny mieć możliwość interpretowania pojęcia rozsądnego terminu na dokonanie naprawy lub wymiany towaru poprzez wprowadzenie stałych terminów naprawy lub wymiany, które można by ogólnie uznać za rozsądne, w szczególności w odniesieniu do konkretnych kategorii produktów.
- (56) Niniejsza dyrektywa nie powinna ustanawiać przepisów dotyczących miejsca wykonywania zobowiązania przez dłużnika. Nie powinna ona zatem określać miejsca dostawy ani wskazywać, gdzie należy dokonać naprawy lub wymiany; kwestie te należy pozostawić prawu krajowemu.
- (57) W sytuacji, w której sprzedawca doprowadza towar do zgodności z umową poprzez jego wymianę, konsument nie powinien być zobowiązany do zapłaty za normalne użytkowanie towarów w okresie poprzedzającym wymianę. Za normalne użytkowanie należy uznawać użytkowanie zgodne ze specyfiką i przeznaczeniem towarów.
- (58) Aby prawo do rozwiązania umowy było skuteczne w sytuacji, gdy konsument nabywa wiele towarów, a brak zgodności z umową dotyczy tylko niektórych towarów dostarczonych na podstawie umowy, konsument powinien mieć prawo rozwiązania umowy także w odniesieniu do innych towarów nabytych wraz z towarami niezgodnymi z umową, nawet jeśli te inne towary są zgodne z umową, jeśli nie można zasadnie oczekiwać od konsumenta, aby zgodził się zachować wyłącznie towary zgodne z umową.
- (59) W przypadku rozwiązania umowy przez konsumenta ze względu na brak zgodności z umową niniejsza dyrektywa powinna określać przepisy dotyczące jedynie głównych skutków i sposobu wykonywania prawa do rozwiązania umowy, w szczególności obowiązek stron do zwrotu tego, co otrzymały. Dlatego sprzedawca powinien być zobowiązany do zwrotu ceny otrzymanej od konsumenta, a konsument powinien być zobowiązany do zwrotu towaru.
- (60) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na możliwość regulowania przez państwa członkowskie skutków rozwiązania umowy innych niż określone w niniejszej dyrektywie, takich jak skutki spadku wartości towarów lub ich zniszczenia czy utraty. Państwa członkowskie powinny mieć również możliwość regulowania zasad zwrotu konsumentowi zapłaconej ceny, na przykład zasad związanych ze środkami używanymi do dokonania zwrotu lub z ewentualnymi kosztami i opłatami powstałymi w wyniku zwrotu. Państwa członkowskie powinny przykładowo mieć też swobodę ustalenia określonych terminów zwrotu zapłaconej ceny lub zwrotu towarów.
- (61) Zasada odpowiedzialności sprzedawcy za szkody jest kluczowym elementem umów sprzedaży. Konsument powinien zatem mieć prawo żądać odszkodowania za szkody spowodowane naruszeniem przez sprzedawcę niniejszej dyrektywy, w tym odszkodowania za szkody poniesione w wyniku braku zgodności z umową. Odszkodowanie takie powinno w możliwie największym stopniu zbliżyć konsumenta do sytuacji, w jakiej znajdowałby się, gdyby towary były zgodne z umową. Zważywszy na fakt, że prawo do odszkodowania istnieje już we wszystkich państwach członkowskich, niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących odszkodowania dla konsumentów za szkody wynikające z naruszenia tych przepisów. Państwa członkowskie powinny również zachować swobodę regulowania prawa konsumenta do odszkodowania, w sytuacjach gdy naprawa lub wymiana spowodowały poważne niedogodności lub były opóźnione.

- (62) W celu zapewnienia przejrzystości, należy określić pewne wymogi w zakresie gwarancji handlowych, oprócz wymogów dotyczących informacji przekazywanych przed zawarciem umowy dotyczących istnienia i warunków gwarancji handlowej, o których mowa w dyrektywie 2011/83/UE. Ponadto w celu zwiększenia pewności prawa i uniknięcia sytuacji, w których konsumenci są wprowadzani w błąd, niniejsza dyrektywa powinna przewidywać, że jeżeli warunki gwarancji handlowej zawarte w oświadczeniach reklamach są korzystniejsze dla konsumenta niż te określone w oświadczeniu gwarancyjnym, obowiązują wówczas te korzystniejsze warunki. Niniejsza dyrektywa powinna również określać przepisy dotyczące treści oświadczenia gwarancyjnego i sposobu jego udostępniania konsumentom. Oświadczenie gwarancyjne powinno, przykładowo, zawierać warunki gwarancji handlowej i stwierdzać, że gwarancja handlowa nie ma wpływu na ustawową gwarancję zgodności z umową, tak aby było jasne, że warunki gwarancji handlowej stanowią zobowiązanie mające charakter dodatkowy w stosunku do ustawowej gwarancji zgodności z umową. Państwa członkowskie powinny mieć swobodę ustanowienia przepisów dotyczących innych aspektów gwarancji handlowych nieobjętych niniejszą dyrektywą, na przykład powiązania z gwarancją handlową dłużników innych niż gwarant, pod warunkiem że przepisy te nie pozbawią konsumentów ochrony przysługującej im na mocy w pełni zharmonizowanych przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących gwarancji handlowych. Choć państwa członkowskie powinny zachować swobodę żądania, aby gwarancje handlowe były udzielane nieodpłatnie, powinny one zapewnić, aby każde zobowiązanie sprzedawcy lub producenta, które spełnia definicję gwarancji handlowej określoną w niniejszej dyrektywie, było zgodne ze zharmonizowanymi przepisami niniejszej dyrektywy.
- (63) Biorąc pod uwagę, że sprzedawca jest odpowiedzialny wobec klienta za każdy brak zgodności towaru z umową wynikający z działania lub zaniechania sprzedawcy lub osoby trzeciej, sprzedawca powinien mieć możliwość występowania z roszczeniami regresowymi wobec osoby odpowiedzialnej na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji. Te roszczenia regresowe powinny obejmować środki ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową będącego skutkiem niedostarczenia aktualizacji, w tym aktualizacji zabezpieczeń, która byłaby niezbędna do zachowania zgodności towaru z elementami cyfrowymi z umową. Niniejsza dyrektywa nie powinna jednak mieć wpływu na zasadę swobody zawierania umów między sprzedawcą i innymi stronami w łańcuchu transakcji. Szczegółowe informacje dotyczące wykonywania tego prawa, zwłaszcza kwestia, do kogo i w jaki sposób mają być kierowane te roszczenia regresowe oraz czy mają one charakter obowiązkowy, powinny zostać określone przez państwa członkowskie. Niniejsza dyrektywa nie powinna regulować kwestii, czy także konsument może wystąpić z roszczeniem bezpośrednio wobec osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji, z wyjątkiem przypadków, gdy producent oferuje konsumentowi gwarancję handlową na towary.
- (64) Osoby lub organizacje, które według prawa krajowego mają uzasadniony interes w ochronie praw konsumenta wynikających z umowy, powinny mieć prawo do wszczęcia postępowania przed sądem lub organem administracyjnym właściwym do rozpatrywania skarg lub do wszczęcia odpowiedniego postępowania.
- (65) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie powinien naruszać stosowania przepisów prywatnego prawa międzynarodowego, w szczególności rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 i (UE) nr 1215/2012⁽⁷⁾.
- (66) Dyrektywa 1999/44/WE powinna zostać uchylona. Datę jej uchylenia należy dostosować do daty transpozycji niniejszej dyrektywy. Aby zapewnić jednolite stosowanie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do spełnienia wymogów niniejszej dyrektywy przez państwa członkowskie w odniesieniu do umów zawartych od daty transpozycji, niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do umów zawartych przed datą jej transpozycji.
- (67) Załącznik do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394⁽⁸⁾ powinien zostać zmieniony tak, aby zawierał odniesienie do niniejszej dyrektywy w celu ułatwienia współpracy transgranicznej w zakresie egzekwowania przepisów niniejszej dyrektywy.
- (68) Załącznik I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE⁽⁹⁾ powinien zostać zmieniony tak, aby zawierał odniesienie do niniejszej dyrektywy w celu zapewnienia ochrony zbiorowych interesów konsumentów określonych w niniejszej dyrektywie.
- (69) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽¹⁰⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1).

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz.U. L 110 z 1.5.2009, s. 30).

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

- (70) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie przyczynianie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez spójne eliminowanie przeszkód w transgranicznej sprzedaży towarów w Unii wynikających z prawa umów, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, gdyż poszczególne państwa członkowskie nie są w stanie same rozwiązać problemu istniejących fragmentarycznych ram prawnych poprzez zapewnienie spójności swojego prawa z prawem innych państw członkowskich, natomiast możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii poprzez usunięcie, w drodze pełnej harmonizacji, największych utrudnień wynikających z prawa umów, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (71) Komisja powinna dokonać przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy pięć lat po jej wejściu w życie, w tym w szczególności przepisów dotyczących środków ochrony prawnej, ciężaru dowodu – również w odniesieniu do towarów używanych i towarów sprzedawanych na aukcjach publicznych – oraz udzielanej przez producenta handlowej gwarancji trwałości. Komisja powinna także ocenić, czy stosowanie niniejszej dyrektywy oraz dyrektywy (UE) 2019/770 zapewnia spójne i jednolite ramy prawne w odniesieniu do dostarczania treści cyfrowych lub usług cyfrowych i towarów z elementami cyfrowymi.
- (72) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i podstawowych swobód ani zasad uznanych w szczególności przez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym zapisanych w jej art. 16, 38 i 47,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot i cel

Celem niniejszej dyrektywy jest przyczynianie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego i zapewnianie przy tym wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez ustanowienie wspólnych przepisów dotyczących niektórych wymagań w odniesieniu do umów sprzedaży zawartych między sprzedawcą i konsumentem, w szczególności przepisów dotyczących zgodności towarów z umową, środków ochrony prawnej przysługujących w przypadku braku takiej zgodności, sposobów korzystania z tych środków, a także gwarancji handlowych.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „umowa sprzedaży” oznacza umowę, na podstawie której sprzedawca przenosi lub zobowiązuje się do przeniesienia na konsumenta własności towarów, a konsument płaci lub zobowiązuje się do zapłacenia ich ceny;
- 2) „konsument” oznacza osobę fizyczną, która w przypadku umów objętych niniejszą dyrektywą działa w celach niezwiązanych z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą ani wykonywaniem wolnego zawodu;
- 3) „sprzedawca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, niezależnie od tego, czy jest to podmiot publiczny czy prywatny, która w przypadku umów objętych niniejszą dyrektywą działa – w tym również za pośrednictwem innej osoby działającej w imieniu tej osoby fizycznej lub prawnej lub na rzecz tej osoby – w celach związanych z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą tej osoby lub wykonywaniem wolnego zawodu przez tę osobę;
- 4) „producent” oznacza wytwórcę towarów, importera towarów na terytorium Unii lub osobę określającą się mianem producenta przez umieszczenie na towarach swojej nazwy, znaku towarowego lub innego znaku wyróżniającego;
- 5) „towary” oznaczają:
 - a) materialne rzeczy ruchome; wodę, gaz i energię elektryczną należy uznać za towary w rozumieniu niniejszej dyrektywy, w przypadku gdy są oferowane do sprzedaży w ograniczonej objętości lub w określonej ilości;
 - b) materialne rzeczy ruchome, które zawierają w sobie treści cyfrowe lub usługę cyfrową lub są z takimi treściami lub usługą wzajemnie połączone w taki sposób, że brak tych treści cyfrowych lub usługi cyfrowej uniemożliwiłby tym towarom pełnienie ich funkcji (zwane dalej „towarami z elementami cyfrowymi”);
- 6) „treści cyfrowe” oznaczają dane tworzone i dostarczane w postaci cyfrowej;

- 7) „usługa cyfrowa” oznacza:
- a) usługę pozwalającą konsumentowi na wytwarzanie, przetwarzanie i przechowywanie danych lub dostęp do nich w postaci cyfrowej; lub
 - b) usługę pozwalającą na wspólne korzystanie z danych w postaci cyfrowej, które zostały przesłane lub wytworzone przez konsumenta lub innych użytkowników tej usługi, lub inne formy interakcji przy pomocy takich danych;
- 8) „kompatybilność” oznacza zdolność towarów do współdziałania ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem, z którymi zazwyczaj używa się towarów tego samego rodzaju, bez konieczności przekształcania towarów, sprzętu komputerowego lub oprogramowania;
- 9) „funkcjonalność” oznacza zdolność towarów do pełnienia ich funkcji z uwzględnieniem przeznaczenia tych towarów;
- 10) „interoperacyjność” oznacza zdolność towarów do współdziałania ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem innymi niż te, z którymi zazwyczaj używa się towarów tego samego rodzaju;
- 11) „trwały nośnik” oznacza urządzenie umożliwiające konsumentowi lub sprzedawcy przechowywanie informacji kierowanych do niego osobiście, w sposób umożliwiający dostęp do tych informacji w przyszłości przez okres odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwala na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci;
- 12) „gwarancja handlowa” oznacza zobowiązanie sprzedawcy lub producenta (zwanego dalej „gwarantem”) wobec konsumenta – niezależnie od prawnego obowiązku sprzedawcy związanego z gwarancją zgodności z umową – do zwrotu zapłaconej ceny lub wymiany towarów, ich naprawy lub zapewnienia ich serwisu, jeśli nie są one zgodne ze specyfikacją lub nie spełniają innych wymogów niezwiązanych ze zgodnością z umową określonych w oświadczeniu gwarancyjnym lub w stosownej reklamie, dostępnych w momencie zawarcia umowy lub przed jej zawarciem;
- 13) „trwałość” oznacza zdolność towarów do zachowania ich funkcji i parametrów działania przez okres normalnego użytkowania;
- 14) „nieodpłatnie” oznacza bez niezbędnych kosztów poniesionych w celu doprowadzenia towarów do zgodności z umową, w szczególności kosztów opłat pocztowych, przewozu, robocizny lub materiałów;
- 15) „aukcja publiczna” oznacza metodę sprzedaży, w przypadku której towary lub usługi są oferowane przez sprzedawcę konsumentom, którzy osobiście uczestniczą lub mają możliwość osobistego uczestnictwa w aukcji, w ramach przejrzystej procedury składania konkurencyjnych ofert prowadzonej przez organizatora aukcji, i w przypadku której zwycięski oferent jest zobowiązany do zakupu towarów lub usług.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do umów sprzedaży między konsumentem a sprzedawcą.
2. Na potrzeby niniejszej dyrektywy za umowy sprzedaży uznaje się również umowy między sprzedawcą a konsumentem dotyczące dostarczania towarów, które mają zostać wytworzone lub wyprodukowane w przyszłości.
3. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do umów o dostarczanie treści cyfrowych lub usług cyfrowych. Stosuje się ją jednak do treści cyfrowych lub usług cyfrowych zawartych w towarach lub wzajemnie z nimi połączonych w rozumieniu art. 2 pkt 5 lit. b), które są dostarczane wraz z towarami na podstawie umowy sprzedaży, niezależnie od tego, czy takie treści cyfrowe lub usługa cyfrowa są dostarczane przez sprzedawcę lub przez osobę trzecią. W przypadku wątpliwości, czy dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej zawartych w towarach lub wzajemnie z nimi połączonych stanowi część umowy sprzedaży, uznaje się, że treści cyfrowe lub usługa cyfrowa objęte są umową sprzedaży.
4. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do:
 - a) nośnika materialnego, który służy wyłącznie jako nośnik treści cyfrowych; lub
 - b) towarów sprzedawanych w drodze egzekucji lub w inny sposób z mocy prawa.

5. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy umowy sprzedaży:

- a) towarów używanych sprzedawanych na aukcjach publicznych; oraz
- b) żywych zwierząt.

W przypadku, o którym mowa w lit. a), konsumentom w przystępny sposób udostępnia się jasne i wyczerpujące informacje o tym, że prawa wynikające z niniejszej dyrektywy nie mają zastosowania.

6. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na swobodę regulowania przez państwa członkowskie aspektów ogólnego prawa umów, takich jak przepisy dotyczące zawierania, skuteczności, nieważności lub skutków umów, w tym konsekwencji rozwiązania umów w zakresie, w jakim dane kwestie nie są regulowane w niniejszej dyrektywie, jak również prawa do odszkodowania.

7. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na swobodę pozostawienia konsumentom przez państwa członkowskie wyboru konkretnego środka ochrony prawnej, jeżeli brak zgodności towaru z umową ujawni się po jego dostarczeniu, w okresie nieprzekraczającym 30 dni. Ponadto niniejsza dyrektywa nie wpływa na przepisy krajowe niespecyficzne dla umów konsumenckich przewidujące szczególne środki ochrony prawnej w przypadku pewnych rodzajów wad, które nie były widoczne w momencie zawierania umowy sprzedaży.

Artykuł 4

Poziom harmonizacji

Państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w prawie krajowym ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie, w tym również przepisów surowszych lub łagodniejszych w celu zapewnienia innego poziomu ochrony konsumentów, chyba że niniejsza dyrektywa stanowi inaczej.

Artykuł 5

Zgodność towarów z umową

Sprzedawca dostarcza konsumentowi towary, które spełniają, w stosownych przypadkach, wymogi określone w art. 6, 7 i 8, bez uszczerbku dla art. 9.

Artykuł 6

Subiektywne wymogi zgodności z umową

Towary są zgodne z umową sprzedaży, jeżeli, w stosownych przypadkach, w szczególności:

- a) ich opis, rodzaj, ilość i jakość oraz funkcjonalność, kompatybilność, interoperacyjność i inne ich cechy spełniają warunki przewidziane w umowie;
- b) nadają się do szczególnego celu, do którego są potrzebne konsumentowi i o którym konsument powiadomił sprzedawcę najpóźniej w momencie zawarcia umowy, i który sprzedawca zaakceptował;
- c) są dostarczane wraz z wszelkimi akcesoriami i instrukcjami, w tym instrukcją instalacji, zgodnie z umową sprzedaży; oraz
- d) są dostarczane wraz z aktualizacjami zgodnie z umową sprzedaży.

Artykuł 7

Obiektywne wymogi zgodności z umową

1. Oprócz spełniania subiektywnych wymogów zgodności z umową towary:

- a) nadają się do celów, do których zazwyczaj używa się towarów tego samego rodzaju, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, obowiązujących przepisów prawa Unii i prawa krajowego, norm technicznych lub, w przypadku braku takich norm technicznych, branżowych kodeksów postępowania mających zastosowanie w danym sektorze;
- b) są, w stosownych przypadkach, takiej samej jakości jak próbka lub wzór, które sprzedawca udostępnił konsumentowi przed zawarciem umowy i odpowiadają opisowi takiej próbki lub wzoru;

- c) są dostarczane, w stosownych przypadkach, wraz z takimi akcesoriami, w tym opakowaniem, instrukcją instalacji lub innymi instrukcjami, których konsument może zasadnie oczekiwać; oraz
- d) występują w takiej ilości i mają takie cechy i inne funkcje, w tym w odniesieniu do trwałości, funkcjonalności, kompatybilności i bezpieczeństwa, jakie są typowe dla towarów tego samego rodzaju i których konsument może zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę specyfikę towarów oraz oświadczenia publiczne składane przez sprzedawcę lub inne osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji, w tym przez producenta, albo w imieniu sprzedawcy lub takich innych osób, w szczególności w reklamach lub na etykiecie.
2. Sprzedawca nie jest związany oświadczeniami publicznymi, o których mowa w ust. 1 lit. d), jeżeli sprzedawca wykaże, że:
- a) nie wiedział o danym oświadczeniu publicznym i zasadnie rzecz biorąc nie mógł o nim wiedzieć;
- b) przed zawarciem umowy oświadczenie publiczne zostało skorygowane w taki sam lub porównywalny sposób, w jaki zostało złożone; lub
- c) oświadczenie publiczne nie mogło mieć wpływu na decyzję o zakupie towaru.
3. W przypadku towarów z elementami cyfrowymi sprzedawca zapewnia, aby konsument był informowany o aktualizacjach, w tym aktualizacjach zabezpieczeń, które są niezbędne do zachowania zgodności z umową przez te towary i aby takie aktualizacje były mu dostarczane przez okres:
- a) w którym konsument może zasadnie oczekiwać, biorąc pod uwagę rodzaj i przeznaczenie towarów i elementów cyfrowych oraz z uwzględnieniem okoliczności i charakteru umowy, jeżeli umowa sprzedaży przewiduje pojedynczą dostawę treści cyfrowych lub usługi cyfrowej; lub
- b) wskazany w art. 10 ust. 2 lub 5, stosownie do przypadku, jeżeli umowa sprzedaży przewiduje dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w sposób ciągły przez określony czas.
4. Jeżeli konsument nie zainstaluje w rozsądnym terminie aktualizacji dostarczonych zgodnie z ust. 3, sprzedawca nie ponosi odpowiedzialności za brak zgodności z umową wynikający wyłącznie z braku odpowiedniej aktualizacji, pod warunkiem że:
- a) sprzedawca poinformował konsumenta o dostępności aktualizacji i konsekwencjach niezainstalowania jej przez konsumenta; oraz
- b) niezainstalowanie przez konsumenta lub niewłaściwa instalacja przez konsumenta aktualizacji nie wynikały z błędów w instrukcji instalacji dostarczonej konsumentowi.
5. Uznaje się, że brak zgodności z umową w rozumieniu ust. 1 lub 3 nie występuje, jeżeli w momencie zawarcia umowy sprzedaży konsument został wyraźnie poinformowany, że konkretna cecha towarów odbiega od obiektywnych wymogów zgodności z umową określonych w ust. 1 lub 3, oraz wyraźnie i odrębnie zaakceptował to odstępstwo w momencie zawarcia umowy sprzedaży.

Artykuł 8

Niewłaściwa instalacja towarów

Brak zgodności z umową wynikający z niewłaściwej instalacji towarów uznaje się za brak zgodności towarów z umową, jeżeli:

- a) instalacja stanowi część umowy sprzedaży i została dokonana przez sprzedawcę lub na jego odpowiedzialność; lub
- b) instalacja, której miał dokonać konsument, została dokonana przez konsumenta, a niewłaściwa instalacja była wynikiem błędów w instrukcji instalacji dostarczonej przez sprzedawcę lub, w przypadku towarów z elementami cyfrowymi, dostarczonej przez sprzedawcę lub przez dostawcę treści cyfrowych lub usługi cyfrowej.

Artykuł 9

Prawa osób trzecich

W przypadku gdy ograniczenie wynikające z naruszenia praw osób trzecich, w szczególności praw własności intelektualnej, uniemożliwia lub ogranicza korzystanie z towarów zgodnie z art. 6 i 7, państwa członkowskie zapewniają, aby konsumentowi przysługiwały środki ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową, o których mowa w art. 13, chyba że prawo krajowe przewiduje w takich przypadkach nieważność lub rozwiązanie umowy sprzedaży.

Artykuł 10

Odpowiedzialność sprzedawcy

1. Sprzedawca odpowiada wobec konsumenta za brak zgodności z umową istniejący w momencie dostawy towarów i który ujawnił się w ciągu dwóch lat od tego momentu. Bez uszczerbku dla art. 7 ust. 3 niniejszy ustęp ma zastosowanie również do towarów z elementami cyfrowymi.
2. W przypadku towarów z elementami cyfrowymi, gdy umowa sprzedaży przewiduje dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w sposób ciągły przez określony czas, sprzedawca odpowiada również za brak zgodności z umową treści cyfrowych lub usługi cyfrowej, który wystąpił lub ujawnił się w ciągu dwóch lat od momentu dostawy towarów z elementami cyfrowymi. W przypadku gdy umowa przewiduje dostarczanie w sposób ciągły przez okres powyżej dwóch lat, sprzedawca odpowiada za brak zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową, który wystąpił lub ujawnił się w okresie, w którym zgodnie z umową sprzedaży mają być dostarczane treści cyfrowe lub usługa cyfrowa.
3. Państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić dłuższe okresy, niż te, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. Jeżeli zgodnie z prawem krajowym środki ochrony prawnej przewidziane w art. 13 podlegają również przedawnieniu, państwa członkowskie zapewniają, aby termin przedawnienia umożliwiał konsumentowi skorzystanie ze środków ochrony prawnej ustanowionych w art. 13 w przypadku braku zgodności z umową, za który odpowiedzialność ponosi sprzedawca zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu i który ujawnił się w okresie, o którym mowa w tych ustępach.
5. Niezależnie od ust. 1 i 2 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić jedynie przedawnienie środków ochrony prawnej przewidzianych w art. 13. Państwa członkowskie zapewniają, aby termin przedawnienia umożliwiał konsumentowi skorzystanie ze środków ochrony prawnej ustanowionych w art. 13 w przypadku braku zgodności z umową, za który odpowiedzialność ponosi sprzedawca zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu i który ujawnił się w okresie, o którym mowa w tych ustępach.
6. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku towarów używanych sprzedawca i konsument mogą uzgodnić warunki umowne lub porozumienia przewidujące krótszy okres odpowiedzialności lub termin przedawnienia niż te, o których mowa w ust. 1, 2 i 5, pod warunkiem że taki okres lub termin nie będzie krótszy niż jeden rok.

Artykuł 11

Ciężar dowodu

1. Domniemuje się, że brak zgodności z umową, który ujawnił się w ciągu jednego roku od momentu dostawy towarów, istniał w momencie dostawy towarów, o ile nie zostanie udowodnione inaczej lub jeżeli domniemania tego nie można pogodzić ze specyfiką towarów lub charakterem braku zgodności z umową. Niniejszy ustęp stosuje się również do towarów z elementami cyfrowymi.
2. Zamiast okresu jednego roku, o którym mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić okres dwuletni od momentu dostawy towarów.
3. W przypadku towarów z elementami cyfrowymi, gdy umowa sprzedaży przewiduje dostarczanie treści cyfrowych lub usługi cyfrowej w sposób ciągły przez określony okres, ciężar dowodu dotyczący zgodności treści cyfrowych lub usługi cyfrowej z umową w okresie, o którym mowa w art. 10 ust. 2, spoczywa na sprzedawcy w odniesieniu do braku zgodności z umową, który ujawnił się w okresie, o którym mowa w tym artykule.

Artykuł 12

Obowiązek zgłaszania

Państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić przepisy stanowiące, że w celu skorzystania z praw przysługujących konsumentowi, konsument musi poinformować sprzedawcę o braku zgodności z umową w terminie co najmniej dwóch miesięcy od dnia, w którym konsument stwierdził taki brak zgodności z umową.

*Artykuł 13***Środki ochrony prawnej w przypadku braku zgodności z umową**

1. W przypadku braku zgodności z umową konsument ma prawo żądać doprowadzenia towarów do zgodności z umową, do otrzymania proporcjonalnego obniżenia ceny lub do rozwiązania umowy, na warunkach określonych w niniejszym artykule.
2. W celu doprowadzenia towarów do zgodności z umową konsument może wybrać między naprawą a wymianą, chyba że wybrany środek ochrony prawnej byłby niemożliwy lub, w porównaniu z innym środkiem ochrony prawnej, wiązałby się z niewspółmiernymi kosztami dla sprzedawcy, biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy, w tym:
 - a) wartość, jaką miałyby towary, gdyby nie wystąpił brak zgodności z umową;
 - b) znaczenie braku zgodności z umową; oraz
 - c) możliwość skorzystania z alternatywnego środka ochrony prawnej bez poważnych niedogodności dla konsumenta.
3. Sprzedawca może odmówić doprowadzenia towarów do zgodności z umową, jeżeli naprawa i wymiana są niemożliwe lub wiązałyby się z niewspółmiernymi kosztami dla sprzedawcy, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, w tym wymienione w ust. 2 lit. a) i b).
4. Konsument ma prawo do proporcjonalnego obniżenia ceny zgodnie z art. 15 lub do rozwiązania umowy sprzedaży zgodnie z art. 16 w następujących przypadkach:
 - a) sprzedawca nie dokonał naprawy lub wymiany lub, w stosownych przypadkach, nie dokonał naprawy lub wymiany zgodnie z art. 14 ust. 2 i 3 lub sprzedawca odmówił doprowadzenia towarów do zgodności z umową zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu;
 - b) brak zgodności z umową występuje nadal, pomimo że sprzedawca próbował doprowadzić towary do zgodności z umową;
 - c) brak zgodności z umową jest na tyle poważny, że uzasadnia natychmiastowe obniżenie ceny lub rozwiązanie umowy sprzedaży; lub
 - d) sprzedawca oświadczy lub z okoliczności jasno wynika, że nie doprowadzi towarów do zgodności z umową w rozsądnym terminie lub bez poważnych niedogodności dla konsumenta.
5. Konsument nie ma prawa do rozwiązania umowy, jeżeli brak zgodności z umową jest jedynie nieistotny. Na sprzedawcy spoczywa ciężar udowodnienia, że brak zgodności z umową jest nieistotny.
6. Konsumentowi przysługuje prawo wstrzymania się z zapłatą pozostałej części ceny lub jej części do czasu wypełnienia przez sprzedawcę obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie mogą określić warunki i zasady korzystania przez konsumenta z prawa do wstrzymania się z zapłatą.
7. Państwa członkowskie mogą regulować, czy i w jakim zakresie to, że konsument przyczynił się do braku zgodności z umową, ma wpływ na prawo konsumenta do środków ochrony prawnej.

*Artykuł 14***Naprawa lub wymiana towarów**

1. Naprawy lub wymiany dokonuje się:
 - a) nieodpłatnie;
 - b) w rozsądnym czasie od momentu, w którym sprzedawca został poinformowany przez konsumenta o braku zgodności z umową; oraz
 - c) bez poważnych niedogodności dla konsumenta, uwzględniając specyfikę towarów oraz cel, w jakim konsument nabył te towary.

2. W przypadku gdy brakowi zgodności z umową można zaradzić przez naprawę lub wymianę towarów, konsument udostępnia towary sprzedawcy. Sprzedawca odbiera wymieniane towary na swój koszt.

3. W przypadku gdy naprawa wymaga usunięcia towarów, które zostały zainstalowane w sposób zgodny z ich specyfiką i przeznaczeniem przed ujawnieniem się braku zgodności z umową, lub w przypadku gdy ma zostać dokonana wymiana takich towarów, obowiązek naprawy lub wymiany towarów obejmuje usunięcie towarów niezgodnych z umową oraz instalację wymienionych lub naprawionych towarów, lub poniesienie kosztów związanych z tym usunięciem i instalacją.

4. Konsument nie jest zobowiązany do zapłaty za normalne użytkowanie wymienianych towarów w okresie poprzedzającym wymianę.

Artykuł 15

Obniżenie ceny

Obniżenie ceny jest proporcjonalne do zmniejszenia wartości towarów otrzymanych przez konsumenta w porównaniu z wartością, jaką miałyby te towary, gdyby były zgodne z umową.

Artykuł 16

Rozwiązanie umowy sprzedaży

1. Konsument wykonuje prawo do rozwiązania umowy sprzedaży składając sprzedawcy oświadczenie, w którym informuje o decyzji o rozwiązaniu umowy sprzedaży.

2. Jeżeli brak zgodności z umową dotyczy jedynie niektórych towarów dostarczonych na podstawie umowy sprzedaży, a istnieje podstawa do rozwiązania umowy sprzedaży na podstawie art. 13, konsument może rozwiązać umowę sprzedaży jedynie w odniesieniu do tych towarów, a także w odniesieniu do innych towarów nabytych przez konsumenta wraz z towarami niezgodnymi z umową, jeśli nie można zasadnie oczekiwać, aby konsument zgodził się zatrzymać wyłącznie towary zgodne z umową.

3. Jeżeli konsument rozwiązuje umowę sprzedaży w całości lub, zgodnie z ust. 2, w odniesieniu do niektórych towarów dostarczonych na podstawie umowy sprzedaży:

a) konsument zwraca sprzedawcy towary na koszt sprzedawcy, oraz

b) sprzedawca zwraca konsumentowi cenę zapłaconą za towary po odbiorze towarów lub dostarczonych przez konsumenta dowodów, że odesłał towary.

Na potrzeby niniejszego ustępu państwa członkowskie mogą określić zasady zwrotu towarów i zwrotu ceny.

Artykuł 17

Gwarancje handlowe

1. Gwarancja handlowa jest wiążąca dla gwaranta na warunkach określonych w oświadczeniu o gwarancji handlowej i związanej z nią reklamie, które były dostępne w momencie zawarcia umowy lub wcześniej. Na warunkach określonych w niniejszym artykule i bez uszczerbku dla innych mających zastosowanie przepisów prawa Unii lub prawa krajowego, jeżeli producent oferuje konsumentowi handlową gwarancję trwałości niektórych towarów przez określony okres, producent przez cały okres obowiązywania handlowej gwarancji trwałości odpowiada bezpośrednio wobec konsumenta za naprawę lub wymianę towarów, zgodnie z art. 14. Producent może zaoferować konsumentowi w oświadczeniu o handlowej gwarancji trwałości korzystniejsze warunki.

Jeżeli warunki określone w oświadczeniu o gwarancji handlowej są mniej korzystne dla konsumenta niż warunki określone w związanej z nią reklamie, gwarancja handlowa jest wiążąca na warunkach określonych w reklamie związanej z gwarancją handlową, chyba że przed zawarciem umowy reklama związana z gwarancją handlową została skorygowana w taki sam lub porównywalny sposób, w jaki została przeprowadzona.

2. Oświadczenie o gwarancji handlowej jest udostępniane konsumentowi na trwałym nośniku najpóźniej w momencie dostarczenia towarów. Oświadczenie o gwarancji handlowej jest sporządzane w jasnym i zrozumiałym języku. Oświadczenie zawiera następujące elementy:

- a) jasne oświadczenie, że w przypadku braku zgodności towarów z umową konsumentowi na mocy prawa przysługują nieodpłatnie środki ochrony prawnej ze strony sprzedawcy i że gwarancja handlowa nie ma wpływu na te środki ochrony prawnej;
- b) nazwę i adres gwaranta;
- c) procedurę, której konsument ma przestrzegać, aby móc skorzystać z gwarancji handlowej;
- d) wskazanie towarów, których dotyczy gwarancja handlowa; oraz
- e) warunki gwarancji handlowej.

3. Niespełnienie warunków ust. 2 nie ma wpływu na wiążący charakter gwarancji handlowej dla gwaranta.

4. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące innych aspektów gwarancji handlowej, które nie zostały uregulowane w niniejszym artykule, w tym przepisy dotyczące języka lub języków, w których oświadczenie o gwarancji handlowej ma być udostępniane konsumentowi.

Artykuł 18

Roszczenia regresowe

W przypadku gdy sprzedawca odpowiada wobec konsumenta za brak zgodności z umową wynikający z działania lub zaniechania – w tym niedostarczenia aktualizacji towarów z elementami cyfrowymi zgodnie z art. 7 ust. 3 – osoby na wcześniejszych etapach łańcucha transakcji, sprzedawca ma prawo do występowania z roszczeniami regresowymi wobec osoby lub osób odpowiedzialnych w łańcuchu transakcji. Prawo krajowe określa, do kogo sprzedawca może kierować roszczenia regresowe oraz właściwe działania i warunki występowania z takimi roszczeniami.

Artykuł 19

Egzekwowanie

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przyjęte zostały odpowiednie i skuteczne środki zapewniające przestrzeganie niniejszej dyrektywy.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują przepisy, zgodnie z którymi co najmniej jeden spośród wymienionych poniżej podmiotów, w zależności od prawa krajowego, może podejmować działania na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi, aby zapewnić stosowanie przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę:

- a) organy publiczne lub ich przedstawiciele;
- b) organizacje konsumenckie mające uzasadniony interes w ochronie konsumentów;
- c) organizacje zawodowe mające uzasadniony interes w takim działaniu.

Artykuł 20

Informowanie konsumentów

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zapewnienia konsumentom dostępu do informacji o prawach przysługujących im na mocy niniejszej dyrektywy oraz o środkach egzekwowania tych praw.

Artykuł 21

Bezwzględnie wiążący charakter dyrektywy

1. Jeżeli dyrektywa nie stanowi inaczej, żadne postanowienie umowy, które ze szkodą dla konsumenta wyłącza stosowanie krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę, stanowi od nich odstępstwo lub zmienia ich skutki w okresie przed poinformowaniem sprzedawcy przez konsumenta o braku zgodności z umową, nie jest wiążące dla konsumenta.

2. Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia sprzedawcy oferowania konsumentowi warunków umownych wykraczających ponad zakres ochrony przewidziany w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 22

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2017/2394 oraz dyrektywie 2009/22/WE

1) W załączniku do rozporządzenia (UE) 2017/2394 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniająca rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywę 2009/22/WE i uchylająca dyrektywę 1999/44/WE (Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 28).”;

2) w załączniku I do dyrektywy 2009/22/WE pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniająca rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywę 2009/22/WE i uchylająca dyrektywę 1999/44/WE (Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 28).”.

Artykuł 23

Uchylenie dyrektywy 1999/44/WE

Dyrektywa 1999/44/WE traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2022 r.

Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji w załączniku.

Artykuł 24

Transpozycja

1. Do dnia 1 lipca 2021 r. państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 stycznia 2022 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.

2. Przepisów niniejszej dyrektywy nie stosuje się do umów zawartych przed dniem 1 stycznia 2022 r.

Artykuł 25

Przegląd

Nie później niż dnia 12 czerwca 2024 r. Komisja dokonuje przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy, w tym przepisów dotyczących środków ochrony prawnej i ciężaru dowodu – również w odniesieniu do towarów używanych i towarów sprzedawanych na aukcjach publicznych – oraz udzielanej przez producenta handlowej gwarancji trwałości, i przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu. W sprawozdaniu tym Komisja ocenia w szczególności, czy stosowanie niniejszej dyrektywy oraz dyrektywy (UE) 2019/770 zapewnia spójne i jednolite ramy dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w odniesieniu do dostarczania treści cyfrowych, usług cyfrowych i towarów z elementami cyfrowymi, zgodnie z zasadami polityki unijnej. Do sprawozdania dołącza się, w stosownych przypadkach, wnioski ustawodawcze.

Artykuł 26

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 22 stosuje się od dnia 1 stycznia 2022 r.

*Artykuł 27***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 maja 2019 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

A. TAJANI
Przewodniczący

W imieniu Rady

G. CIAMBA
Przewodniczący

—

ZAŁĄCZNIK

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 1999/44/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1 ust. 1	art. 1
art. 1 ust. 2 lit. a)	art. 2 pkt 2
art. 1 ust. 2 lit. b) tiret pierwsze	art. 3 ust. 4 lit. b)
art. 1 ust. 2 lit. b) tiret drugie i trzecie	art. 2 pkt 5 lit. a)
art. 1 ust. 2 lit. c)	art. 2 pkt 3
art. 1 ust. 2 lit. d)	art. 2 pkt 4
art. 1 ust. 2 lit. e)	art. 2 pkt 12
art. 1 ust. 3	art. 2 pkt 15 i art. 3 ust. 5 lit. a)
art. 1 ust. 4	art. 3 ust. 2
art. 2 ust. 1	art. 5
art. 2 ust. 2 lit. a)	art. 6 lit. a) i art. 7 ust. 1 lit. b)
art. 2 ust. 2 lit. b)	art. 6 lit. b)
art. 2 ust. 2 lit. c)	art. 7 ust. 1 lit. a)
art. 2 ust. 2 lit. d)	art. 7 ust. 1 lit. d)
art. 2 ust. 3	art. 7 ust. 5
art. 2 ust. 4	art. 7 ust. 2
art. 2 ust. 5	art. 8
art. 3 ust. 1	art. 10 ust. 1
art. 3 ust. 2	art. 13 ust. 1
art. 3 ust. 3 akapit pierwszy	art. 13 ust. 2 i art. 14 ust. 1 lit. a)
art. 3 ust. 3 akapit drugi	art. 13 ust. 2
art. 3 ust. 3 akapit trzeci	art. 14 ust. 1 lit. b) i lit. c)
art. 3 ust. 4	art. 2 pkt 14
art. 3 ust. 5	art. 13 ust. 4
art. 3 ust. 6	art. 13 ust. 5
art. 4	art. 18
art. 5 ust. 1	art. 10 ust. 1, 2, 3, 4 i 5
art. 5 ust. 2	art. 12
art. 5 ust. 3	art. 11
art. 6 ust. 1	art. 17 ust. 1

Dyrektywa 1999/44/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 6 ust. 2	art. 17 ust. 2
art. 6 ust. 3	art. 17 ust. 2
art. 6 ust. 4	art. 17 ust. 4
art. 6 ust. 5	art. 17 ust. 3
art. 7 ust. 1 akapit pierwszy	art. 21 ust. 1
art. 7 ust. 1 akapit drugi	art. 10 ust. 6
art. 7 ust. 2	—
art. 8 ust. 1	art. 3 ust. 6 i 7
art. 8 ust. 2	art. 4
art. 9	art. 19 i 20
art. 10	art. 22
art. 11 ust. 1 akapit pierwszy	art. 24 ust. 1 akapit pierwszy
art. 11 ust. 1 akapit drugi	art. 24 ust. 1 akapit trzeci
art. 11 ust. 2	art. 24 ust. 1 akapit czwarty
art. 12	art. 25
art. 13	art. 26
art. 14	art. 27

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL